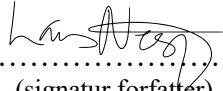

Universitetet
i Stavanger

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP OG HUMANIORA

MASTEROPPGAVE

Studieprogram: Lektorutdanning for trinn 8–13 Master i lesevitenskap	Vårsemesteret, 2022 Åpen/ konfidensiell
Forfatter: Lars Nesje	 (signatur forfatter)
Veileder: David Natvig	
Tittel på masteroppgaven: Affrikat-fonemet i Haugesund bymål. En sosiofonetisk studie av affrikat-bruken hos unge språkbrukere i Haugesund by. Engelsk tittel: The affricate phoneme in the variety of Haugesund city. A sociophonetic study of the usage of the affricate phoneme by young language users in Haugesund city.	
Emneord: Sosiofonetikk, sociolingvistikk, språkendring, dialekt, varietet, Haugesund bymål, affrikat, affrikatisering.	Antall sider: 69 + vedlegg/annet: 134 Stavanger, 9. mai 2022

Affrikat-fonemet i Haugesund bymål.

En sosiofonetisk studie av affrikat-bruken hos unge språkbrukere i
Haugesund by.

Lars Nesje

Universitetet
i Stavanger

Mastergradsoppgave i lesevitenenskap

Institutt for kultur- og språkvitenskap

Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora

Universitetet i Stavanger
Våren 2022

SAMMENDRAG

Lars Nesje

Tittel:

Affrikat-fonemet i Haugesund bymål – en sosiofonetisk studie av affrikat-bruken hos unge språkbrukere i Haugesund by.

Denne masteravhandlingen er en sosiofonetisk studie av affrikat-bruken hos unge språkbrukere i Haugesund by. Den tar utgangspunkt i to empiriske arbeid: lydopptak utført av Finn Gabrielsen i 1988, samt eget empirisk arbeid høsten 2021. Informantutvalget besto av 30 informanter i 1988 og 20 informanter i 2021. Informantene i Gabrielsens opptak ble intervjuet, mens informantene i 2021-undersøkelsen leste en tekst, samt samtalte i grupper på fem. Teksten informantene leste hadde som formål å avdekke informantenes bruk av affrikat-fonemet i ulike posisjoner hvor dette fonemet historiske hadde historisk belegg. Resultatene ble katalogisert og systematisert med tanke en kvantitativ frekvensfordeling. I forskningsarbeidet var formålet med frekvensfordelingen av affrikatiserte og ikke-affrikatiserte former i informantenes språkbruk å avdekke informantenes bruk av affrikat-fonemet, samt hvilke mulige avvik en kunne finne i denne bruken.

I del 1 setter jeg affrikat-fonemet i en sammenheng med Haugesund, samt plasserer Haugesund geografisk og administrativt på Haugalandet. I del 2 gjør jeg rede for tidligere forskning på affrikater som fonologisk enhet, samt tidligere forskning på palatalisering av velarer i Rogaland. I del 3 går jeg inn i den sosiofonetiske rammen for oppgaven med fokus på både sociolingvistisk og fonologisk teori. I del 4 går jeg inn i den sociolingvistiske metoden som er brukt i denne studien, samt de metodologiske valgene jeg har tatt i arbeidet med denne studien. Videre i del 5 presenterer jeg resultatene fra studien, som videre vil bli diskutert i del 6. Til sist i oppgaven ser jeg i del 7 resultatene i lys av problemstillingen og hypotesene gitt i del 1.

Basert på en kvantitativ frekvensfordeling viser resultatene at det ikke er noen tendens til at det i haugesundsvarieteteten har funnet sted en lydendring i retning av deaffrikatisering. Resultatene viser derimot at informantene varierer noe i bruken av nektingsadverbialet og leksemet *mye* i retning av standardnær, ikke-affrikatisert form. Dette blir i studien ansett som leksikalske lån, og ikke en deaffrikatisering som sådan. Studien forsøker også å se etter språkendringsforskjeller mellom kjønnene. Dette gir kun marginale tendenser. Hovedfunnet i

studien er at det ikke finner sted en fonologisk deaffrikatisering, og at forklaringen på dette muligens kan tilskrives interne og eksterne påvirkningsfaktorer som virker sammen i en bevaringsprosess av affrikat-fonemet i Haugesund bymål.

FORORD

Jeg har alltid hatt en viss ærefrykt overfor academia. Det har alltid vært noe forlokkende med det stedet – kunnskapens og vitenskapens fabrikk – som har appellert til min iboende nysgjerrighet og kunnskapssøken. Men samtidig har det vært noe alvorlig og litt uoppnåelig ved denne institusjonen. Nå som jeg snart er ferdig med denne oppgaven, er det med en viss letthet, men samtidig et ikke ubetydelig vemod.

Det er mange som fortjener en takk i denne sammenhengen. En takk for hjelp og støtte underveis. Og det er flere av dere enn jeg kan rekke over i dette forordet. Her vil jeg først takke veilederen min David, for at du har holdt ut med min frustrasjon og mine mange spørsmål og lange mailer. Takk for god hjelp.

Videre vil jeg takke informantene mine og lærerne deres. Uten deres hjelp, ville ikke denne oppgaven vært mulig. En takk går også til Helge Sandøy for all hjelp med å skaffe til veie lydopptakene fra 1988.

Sist – men slett ikke minst – vil jeg takke Lene. Takk for at du har holdt ut. Og til Vega og Virvel har jeg bare én ting å si: Pappa er endelig ferdig. Hvem vil ha is?

Dette studiet har vært en ære og en øyeåpner fra begynnelse til slutt. Takk for meg!

Stavanger, mai 2022.

Lars Nesje

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	V
Forord	VII
1 Innledning	1
1.1 Temaet for oppgaven: Språkendring i Haugesund bymål	1
1.2 Avklaring av begreper.....	2
1.3 Oppgavens formål	2
1.4 Aktualitet og relevans	3
1.5 Problemstilling og hypoteser.....	3
1.6 Avgrensing.....	5
1.7 Haugesund som sentrum på Haugalandet	5
1.8 Oppgavestrukturen	6
2 Tidligere litteratur	7
2.1 Affrikater som fonologisk enhet – en debatt	7
2.2 Palatalisering av velarer i Rogaland.....	9
2.3 Oppsummering.....	10
3 Teori.....	10
3.1 Studieobjektet	10
3.2 Konsonantsystemet i Haugesund bymål	11
3.3 Sosiolingvistisk teori	12
3.4 Språkendring i et sosiofonetisk perspektiv	14
3.4.1 Forholdet mellom individ og samfunn	14
3.4.2 Standardisering og regionalisering.....	15
3.4.3 Språket som sosialt fenomen.....	17
3.4.4 Ekstern- og internspråklig endring.....	18
3.4.5 Labovs prinsipper om språkendring.....	18
3.4.6 Affrikater – enkel eller kompleks fonologisk enhet?	21
3.4.7 Affrikatisering og deaffrikatisering – et norsk perspektiv	23
3.4.8 Struktur og variasjon – et lokalt perspektiv	25
3.5 Oppsummering.....	26
4 Metode	27
4.1 Kvantitative og kvalitative metoder	27
4.2 Feltarbeid og datainnsamling	28
4.2.1 Datainnsamling	28
4.2.2 Informant	28
4.2.3 Metodologiske forutsetninger	28
4.3 Opptaksutstyr, databehandling og filbehandling	29
4.3.2 Audacity	30
4.4 Informantutvalget	30

4.5	Tekstlesing: Informanttekst.....	30
4.6	Gruppesamtale.....	33
4.7	Feltarbeid i 1988-opptakene	33
4.7.1	Kjønnsfordeling.....	35
4.8	Feltarbeid i Haugesund i 2021.....	35
4.8.1	NSD	35
4.8.2	Registrering av personopplysninger	35
4.8.3	Datainnsamlingens innhold og fremgangsmåte	35
4.8.4	Gjennomføring av opptakene	36
4.9	Fremgangsmåte ved databehandling og katalogisering av datamaterialet	38
4.9.1	Tekstlesing	38
4.9.2	Kjønnsfordeling.....	38
4.9.3	Gruppesamtale	39
4.10	Bruk av akustisk analyseverktøy til kvantitativ frekvensanalyse	39
4.10.1	Fordeler	39
4.10.2	Begrensninger.....	40
4.11	Reliabilitet og validitet.....	41
4.12	Oppsummering	41
5	Presentasjon av resultater.....	41
5.1	1988-undersøkelsen.....	42
5.1.1	Samlet resultat.....	42
5.1.2	Nektingsadverbialet.....	46
5.1.3	Leksemet <i>mye</i>	48
5.1.4	Samlet resultat uten nektingsadverbial og leksemet <i>mye</i>	51
5.1.5	Stemt palatal affrikat	52
5.1.6	Oppsummering	52
5.2	2021-undersøkelsen.....	52
5.2.1	Tekstlesing: Samlet resultat.....	53
5.2.2	Stemt palatal affrikat	63
5.2.3	Gruppesamtalene: samlet resultat	63
5.2.4	Oppsummering	67
6	Drøfting av resultater	68
6.1	Samlet resultat fra 1988- og 2021-undersøkelsene	68
6.1.1	Komparative resultater: Kjønnsfordeling.....	70
6.2	Leksikalske lån	72
6.2.1	Nektingsadverbialet.....	73
6.2.2	Leksemet <i>mye</i>	77
6.3	Endring på fonologisk nivå	80
6.4	Oppsummering.....	84
7	Avslutning.....	85
7.1	Problemstilling og hypoteser.....	85
7.2	Affrikat-fonemet i Haugesund bymål	85
7.3	Videre forskning	87

Litteraturliste:	88
Nettressurser	94
Vedlegg 1: Informasjonsskriv til informanter	95
Vedlegg 2: Spørreskjema til informanter.	98
Vedlegg 3: Tekstene til informantene	99
Vedlegg 5: Prosjektgodkjenning fra NSD.....	101
Vedlegg 6: Oversikt over informanter, 1988- og 2021-undersøkelsen.....	104
Vedlegg 7: Registreringer og resultater, 1988-undersøkelsen.	105
Vedlegg 8: Registreringer og resultater, tekstlesing, 2021-undersøkelsen.	126
Vedlegg 9: Registreringer og resultater, gruppesamtaler, 2021-undersøkelsen.....	132

Oversikt over figurer:

Figur 1: Haugesund kommune ligger plassert helt nord i Rogaland fylke i ytre del av Haugalandet. Hentet fra Store norske leksikon, «Haugesund».....	6
Figur 2 Skjematisk fremstilling av Trubetskojs regler for affrikater. Hentet fra Berns (2013, s. 7).....	7
Figur 3 Skjematisk fremstilling av tidsluke i affrikater. Hentet fra Duanmu (2019).....	22
Figur 4 Tidsluke for homorgane og ikke-homorgane foner.	22
Figur 5 Skjematisk fremstilling av frekvensbruken i mulige affrikatiserte posisjoner i 1988-lydopptakene.	33
Figur 6 1988-undersøkelsen: Organisering av informantkoder i separate ark.	34
Figur 7 1988-undersøkelsen: Summering av antall fonemer i mulige posisjoner for affrikatisering.	34
Figur 8 1988-undersøkelsen: Summering av antall mulige posisjoner for affrikatisering i datamaterialet.	35
Figur 9 2021-undersøkelsen: Organisering av informantkoder i separate ark.	38
Figur 10 2021-undersøkelsen: Summering av antall mulige posisjoner for affrikatisering.	38
Figur 11 Eksempel på affrikat-uttale i "kjempe".....	39
Figur 12 Eksempel på frikativ-uttale i "kjøpe".....	40
Figur 13 1988-undersøkelsen: Samlet resultat.....	43
Figur 14 1988-undersøkelsen: Kjønnfordeling, menn.....	44
Figur 15 1988-undersøkelsen: Kjønnfordeling, kvinner.....	45
Figur 16 1988-undersøkelsen: Nektingsadverbialer, samlet resultat.....	46
Figur 17 1988-undersøkelsen: Nektingsadverbial, menn.....	47
Figur 18 1988-undersøkelsen: Nektingsadverbial, kvinner.	48
Figur 19 1988-undersøkelsen: Leksemet mye, samlet resultat.	49
Figur 20 1988-undersøkelsen: Leksemet mye, menn.....	50
Figur 21 1988-undersøkelsen: Leksemet mye, kvinner.	50
Figur 22 1988-undersøkelsen: Samlet resultat uten nektingsadverbial og leksemet <i>mye</i>	51
Figur 23: 2021-undersøkelsen: Tekstlesing, Samlet resultat.....	53

Oversikt over tabeller:

Tabell 1. Konsonantsystemet i Haugesund bymål	11
Tabell 2 Labovs modell for forholdet mellom individ og samfunn ved ulike språkendringsmønstre. Hentet fra (Labov, 1994, s. 83).	14
Tabell 3 Leksemer i informanttekst skjematiskert.	31
Tabell 4 1988-undersøkelsen: Samlet resultat - prosent	43
Tabell 5 1988-undersøkelsen: Kjønnfordeling, menn.	44
Tabell 6 1988-undersøkelsen: Kjønnfordeling, kvinner	45
Tabell 7 1988-undersøkelsen: Nektingsadverbialer, samlet resultat.....	46
Tabell 8 1988-undersøkelsen: Nektingsadverbial, menn	47
Tabell 9 1988-undersøkelsen: Nektingsadverbial, kvinner.....	48
Tabell 10 1988-undersøkelsen: Leksemet mye, samlet resultat.....	49
Tabell 11 1988-undersøkelsen: Leksemet mye, menn.	50
Tabell 12 1988-undersøkelsen: Leksemet mye, kvinner.....	51
Tabell 13: 2021-undersøkelsen: Tekstlesing, Samlet resultat.....	54
Tabell 14: 2021-undersøkelsen: Kjønnfordeling, menn.	55
Tabell 15: 2021-undersøkelsen: Kjønnfordeling, kvinner.....	56
Tabell 16: 2021-undersøkelsen: Nektingsadverbial, samlet resultat.....	57
Tabell 17: 2021-undersøkelsen: Nektingsadverbial, samlet resultat, menn.....	58
Tabell 18: 2021-undersøkelsen: Nektingsadverbial, samlet resultat, kvinner.....	59
Tabell 19: 2021-undersøkelsen: Leksemet mye, samlet resultat.....	60
Tabell 20: 2021-undersøkelsen: Leksemet mye, menn.	61
Tabell 21: 2021-undersøkelsen: Leksemet mye, kvinner.....	61
Tabell 22 Samlet resultat uten nektingsadverbialer og leksemet mye.....	62
Tabell 23: 2021-undersøkelsen: Gruppesamtaler, samlet resultat.....	64
Tabell 24: 2021-undersøkelsen: Gruppesamtaler, nektingsadverbialer.	65

Transkripsjon og tegnforklaring

En viktig del av denne studien, er bruken av fonemisk transkripsjon. Denne transkripsjonen er skrevet i en enkel form tilpasset denne studiens studieobjekt og -omfang. Det forutsettes dermed at leseren er kjent med det internasjonale fonetiske alfabetet – eller; «The International Phonetic Alphabet», bedre kjent som «IPA» - samt grunnleggende lingvistiske termer før videre lesing. Ettersom noe av denne kunnskapen kan variere fra studie til studie, ønsker jeg å tydeliggjøre hvilket meningsinnhold jeg legger i sentrale tegn, termer og stiler. Det vil ikke bli brukt systematiske forkortelser i denne studien, og der det forekommer forkortelser, vil disse bli forklart på stedet.

Tegn, termer og stiler som er verdt å merke seg:

<i>Tegn:</i>	<i>Beskrivelse:</i>	<i>Eksempel:</i>
//	Fonemisk transkripsjon	/ic̥çə/
:	Lang vokal	/my:ə/
→	Utviklingsretning	
<i>Kursivering</i>	Normalortografisk transkripsjon (bokmålsrettskriving)	<i>bekken, veggen</i>
c̥ç	Ustemt palatal affrikat	<i>bekken</i> - /bec̥çə/
ʝ	Stemt palatal affrikat	<i>veggen</i> - /veʝən/

"Not all variability and heterogeneity in language structure involves change
but all change involves variability and heterogeneity."
(Weinreich, Labov, & Herzog, 1968, s. 188)

1 INNLEDNING

1.1 TEMAET FOR OPPGAVEN: SPRÅKENDRING I HAUGESUND BYMÅL

Temaet for denne oppgaven er språkendring. Her vil jeg se på ett språktrekk i Haugesund bymål, nemlig den historiske utviklingen av velarene /k, g/ som her er blitt affrikatisert. Denne prosessen kan kort beskrives som overgangen fra en plosiv til en plosiv+frikativ. Studien ser på om haugesundsvarieteteten går i en retning av deaffrikatisering, og jeg har valgt å gjøre dette i en diakron studie hvor jeg ser på hvordan frekvensbruken av affrikatisering i Haugesund by var i 1988, og sammenligner dette med frekvensbruken av samme fenomen i 2021. Jeg vil i fortsettelsen av denne oppgaven referere til enten *affrikaten* – da det er snakk om en palatal affrikat som er enten stemt eller ustemt – eller *affrikatisering* om dette språktrekket. Studiens hovedfokus vil ligge på den ustemte affrikaten, men den stemte motsatsen vil også bli gitt noe plass.

I norsk sammenheng er affrikater heller en sjeldenhet, og derfor ikke mindre interessant. Her er det mest vanlig å gå ut ifra affrikatene / $\widehat{c}\widehat{ç}$, $\widehat{j}\widehat{j}$ / (se del 3 for nærmere forklaring av disse fonemene.) I norske varieteter kan man finne affrikater der hvor det historisk har skjedd en palataliseringsprosess av /k, g/, men Skjekkeland (1997) skriver at affrikatisering av opprinnelige velarer er å finne i vestnorsk, midtlandsk, trøndersk og i Nordland (Skjekkeland, 1997, s. 105), så dette er ikke et særskilt fenomen for Haugesund eller Haugalandet, men heller et fenomen som finnes noe spredt rundt om i landet. Likevel vil jeg hevde at affrikatuttale er et *kjennetegn* på varieteteten i dette området, og kombinert med lavtoneintonasjon blir dette en særegen kombinasjon for Haugesund og Haugalandet.

Utgangspunktet for denne oppgaven, er boken *Haugesund bymål* skrevet av Finn Gabrielsen. Her nevnes ikke affrikater eller affrikatisering, annet enn at Gabrielsen skriver «(t)» medialt i noen ord for å indikere at det er en plosivlyd i noen av ordene. Dette mener jeg gir

grunnlag for å undersøke dette språktrekket nærmere. Affrikaten – og affrikatisering – i Haugesund bymål vil derfor være forskningsobjektet for denne oppgaven.

Som jeg vil komme tilbake til i detalj senere i oppgaven, foregår det en mye omtalt språkendring i store deler av Norge i dag, nemlig fonemsammenfallet mellom /ç/ og /ʃ/ - se punkt 3.4.8. Oppgaven ønsker å sette dette i sammenheng med en eventuell endring i bruken av affrikaten i Haugesund, da /ç̥/ og /ç/ har samme språkhistoriske opphav og at /ç/ altså er på vei ut av flere varieteter. Fonemet /ç̥/ har i denne varieteten samme distribusjon i det fonologiske systemet som /ç/ har i andre varieteter.

1.2 AVKLARING AV BEGREPER

Jeg vil i denne oppgaven benytte termen *språkvarietet* – eller mer spesifikt; *varietet* – og føyer meg dermed inn i en nokså ny tradisjon om å unngå begrepet *dialekt* (Kendall & Fridland, 2021, s. 73). Termen varietet viser til en samlebetegnelse for alle språklige variasjoner (sosiale, multietniske, mfl.) en kan finne i ett geografisk området som en gjerne kunne kalt dialekten. Derfor velger jeg å benytte meg av termen varietet.

Termen *affrikatisering* vil i denne oppgaven bli anvendt. Med dette mener jeg at det har funnet sted en utvikling fra en velar plosiv til en kompleks enhet kalt en affrikat. For den videre lesingen vil det være nødvendig å presisere at det altså ikke nødvendigvis er snakk om en *pågående* prosess, men snarere heller en historisk, avsluttet prosess. Dette må sees i sammenheng med bruken av begrepet deaffrikatisering, som viser til en prosess der en affrikat går over til å bli en plosiv eller en frikativ. Et lignende begrep som vil bli anvendt er *frikativisering*, som igjen henspiller på en utvikling fra en velar plosiv til en frikativ. På lik linje med affrikatisering, må frikativisering sees i sammenheng med *palatalisering* – det at en velar plosiv får et j-aktig preg over seg (dette blir nærmere forklart i del 3).

Når det er snakk om affrikatens plassering i et gitt ord, vil det være snakk om *dens mulige posisjoner* – altså; affrikatens plassering i fremlyd eller innlyd i ord som en kan forvente å finne affrikatisering av velarer. Eksempler på slike ord i Haugesund bymål er kjøtt, kino og tjene, som alle kan inneha affrikatisering i fremlyd sett i en historisk sammenheng.

1.3 OPPGAVENS FORMÅL

Formålet med oppgaven er å se på om bruken av affrikatiserte velarer er i endring i Haugesund bymål. Dette mener jeg er interessant, både fordi det ikke har blitt etablert ordentlig tidligere, men også fordi det i dagens språksituasjon er slik at det i flere og flere varieteter i landet observeres et fonemsammenfall fra /ç, ʃ/ til /ʃ/ - mer om dette nedenfor. Denne oppgaven spør da om det samme vil være tilfellet i Haugesund, hvor en ikke har /ç/-fonemet i samme grad som

i andre varieteter, men heller en ustemt palatal affrikat. Oppgavens formål vil også være å se på hvilke faktorer som spiller inn på et eventuelt sammenfall, men også hvilke faktorer som spiller inn på eventuell stabiliteten og ikke-endring.

1.4 AKTUALITET OG RELEVANS

Utgangspunktet for oppgaven er min hypotese om at affrikatfonemet er på vei ut av varieteten etter påvirkning fra et standardtalemål eller lignende trender. Jeg ønsker da å se på om haugesundsvarieteten mister sin stemte/ustemte palatale affrikat for fordel for ustemt postalveolar frikativ (som nevnt ovenfor).

Det som er interessant med affrikaten i haugesundsvarieteten er at den ikke har – så vidt meg bekjent – stått alene som forskningsobjekt i en oppgave av dette omfanget. Det forteller oss at vedtatte sannheter – altså; den språkhistoriske opprinnelsen og forklaringen til dette trekket – har blitt overlevert til nye generasjoner av språkinteresserte uten at det har blitt gjort undersøkelser rundt eventuelle endringer i den aktuelle befolkningen. Jeg vil i denne oppgaven undersøke om affrikaten har endret seg over tid ved å se på hvordan forholdet var i 1988 og sammenligne dette med forholdet i 2021.

Denne oppgaven kan bidra til en økt forståelse for språksituasjonen i Haugesund, med en mulig overføringsverdi til resten av Haugalandet, samt andre varieteter i Norge som benytter affrikatisering slik som i Haugesund bymål. Den eventuelle økte forståelsen for språksituasjonen i Haugesund, kan ligge i urbanisering og påvirkning av et standardtalemål (ytre faktorer) eller internt i det fonologiske systemet (interne faktorer). Studien er utformet, gjennomført og skrevet med det formål at den kan bidra til å gi en større og bedre forståelse av språkendringer i Norge generelt, da spesielt med tanke på fonologiske endringer.

1.5 PROBLEMSTILLING OG HYPOTESER

Det jeg ønsker å finne ut av i denne oppgaven, er om bruken av affrikaten i haugesundsvarieteten er stabilt eller i endring. Jeg har derfor valgt følgende problemstilling for denne oppgaven:

I hvilken grad finner det sted en lydendring i Haugesund bymål i retning av deaffrikatisering?

Til å besvare problemstillingen, har jeg satt opp følgende hypoteser, og jeg har tatt meg den frihet å stille opp ett spørsmål til hver av hypotesene i tillegg:

Hypotese 1:

- Bruken av affrikat-uttale i Haugesund bymål har avtatt i frekvens siden 1988 sammenlignet med 2021.

Forklaring til hypotese 1:

Hvis bruken av affrikatisering har endret seg siden 1988, vil dette kunne vise belegg for at fonemet deaffrikatiseres. Dette vil igjen stille fonemet overfor muligheten for videre utvikling. Spørsmålet til hypotese 1 blir da:

- a) Hvilke faktorer kan sies å påvirke en eventuell endring i frekvensbruken av palatale affrikater i Haugesund bymål med fokus på intern- og eksternspråklig endring?

Dette spørsmålet er nødvendig fordi oppgaven forsøker å finne ut om bruken av et språktrekk er i endring. Oppgaven belyser dette ved å se på varieteten diakront, og spørsmålet vil være nødvendig til å belyse hvilke faktorer som påvirker endringen. Jeg ønsker også å undersøke rollen identitet og prestisje kan tenkes å ha i en slik språkendringsprosess, avgrenset til Labovs (2001) prinsipper om språkendring, samt språket som sosialt fenomen.

Hypotese 2:

- Bruken av affrikat-uttale i Haugesund bymål har holdt seg stabilt i frekvens siden 1988 sammenlignet med 2021.

Forklaring til hypotese 2:

Skulle det vise seg at affrikaten er stabil, så vil dette være minst like interessant, da det vil være et belegg for et språktrekk som *ikke* lar seg påvirke. Spørsmålet til hypotese 2 blir da:

- b) Hvilke faktorer kan sies å forklare en slik ikke-endring i fonologien i denne varieteten?

Til å svare på spørsmålene og dermed bekrefte eller avkrefte hypotesene, vil denne oppgaven gå inn i fonologien og sosiofonetikken. Det vil være nødvendig å diskutere faktorer som identitet, prestisje og kjønn i språkendringsprosesser,

Det vil her være nødvendig å presisere at det ikke vil være gunstig å ta inn i hypotesene for denne oppgaven at frekvensbruken kan ha *økt*, da det tas utgangspunkt i en historisk prosess der affrikatiseringen av velare plosiver allerede er komplett i de posisjoner hvor en kan forvente å finne affrikatisering av velare plosiver.

1.6 AVGRENSING

Jeg har i denne oppgaven valgt å avgrense undersøkelsen til å gjelde Haugesund by. Fenomenet jeg her undersøker er til stede på hele Haugalandet, men avgrensingen til kun å gjelde Haugesund by, ble tatt med tanke på å se etter språkendring, som ofte skjer først i byene. Akselberg (2008) kaller denne formen for språkendring for «bølgjeteorien», som beskriver endringer som skjer i byene og sprer seg «som ringar i vatn utover i omlandet.» (Akselberg, 2008, s. 163). Haugesund by kan sies å være sentrum på Haugalandet, og sånn sett kan det også tenkes at endringer først vil skje her for så å spre seg utover resten av Haugalandet.

Alder er et annet avgrensningsområde for denne oppgavens undersøkelse. Jeg har her valgt å kun involvere informanter som er 18 år. Disse er også elever fra to videregående skoler i Haugesund by, og ett kriterie for disse informantenes deltakelse, var at de måtte være oppvokst i Haugesund by. Jeg valgte å ikke spesifisere dette til «født i Haugesund by», da dette ville vært utenfor konteksten til en språkundersøkelse, all den tid man ikke er født med en gitt dialekt, men heller erverver denne i oppveksten. Et annet kriterie som ble gitt informantene, var naturligvis at de snakket haugesundsdialekt til hverdags.

Et annet område som jeg valgte å avgrense oppgaven til, var å kun se på dette ene fonemet i haugesundsdialekten – nemlig; affrikaten. Det skal også sies at den stemte versjonen av denne affrikaten er nokså sjelden.

1.7 HAUGESUND SOM SENTRUM PÅ HAUGALANDET

I sagaen om Harald Hårfagre, blir Haugesund nevnt, og etter år 1066 vokser byen raskt (Thorsnæs & Lauritzen, 2021). Haugesund by fikk byrettigheter i 1854, og var i 1920 blant de ti største byene i Norge (Myhre, 2006, s. 259). Sildefiske – og bevaring av denne varen – bidro tidlig til en økonomisk vekst i byen (Myhre, 2006, s. 280). Fiske, sjøfart og handel til sjøs har hatt stor betydning for utviklingen av byen, og Haugesund har i flere årtier tjent som administrativt sentrum på Haugalandet og har i dag en befolkning på 37437 personer (Thorsnæs & Lauritzen, 2021). Hovedtyngden av arbeidsplasser, finner vi i tertiærnæringen (Statistisk sentralbyrå, 2021). Byens navn kommer av det norrøne navnet *Haugasund* og har sitt opphav i ordet «haugr» av «haug», og gården Haugar som lå ved sundet (Thorsnæs & Lauritzen, 2021).

FIGUR 1: HAUGESUND KOMMUNE LIGGER Plassert helt nord i Rogaland fylke i ytre del av Haugalandet. HENTET FRA STORE NORSKE LEKSIKON, «HAUGESUND»¹.

Haugesund har som nevnt funksjon som administrativt sentrum på Haugalandet, og har – på grunn av institusjonelle, kulturelle og økonomiske årsaker – hatt en del tilflytting fra Haugalandet generelt, men også fra omkringliggende steder. Byen blir dermed et sted der språk møtes – et «møtested for folk som er forskjellige.» (Hårstad & Opsahl, 2013, s. 19). Dette er grunnen til at jeg har valgt å undersøke dette språktrekket kun i Haugesund by og ikke i omlandet, da det er tenkelig at en språkendring gjerne skjer i byene først – jf. bølgeteorien nevnt i punkt 1.6.

1.8 OPPGAVESTRUKTUREN

Oppgaven er delt inn i 7 deler: I neste del (del 2) vil jeg gjøre rede for tidligere forskning på affrikater som fonologisk enhet, samt tidligere forskning på palatalisering av velarer i Rogaland. I del 3 går jeg inn i den sosiofonetiske rammen for oppgaven med fokus på både sosiolingvistisk og fonologisk teori. I del 4 vil jeg gå inn i den sosiolingvistiske metoden som

¹ Thorsnæs & Lauritzen, 2021. Hentet fra: <https://snl.no/Haugesund>.

er brukt i denne studien, samt de metodologiske valgene jeg har tatt i arbeidet med denne studien. Videre vil jeg i del 5 presentere resultatene fra studien, som videre vil bli diskutert i del 6. Til sist i oppgaven vil jeg i del 7 se resultatene i lys av problemstillingen og hypotesene gitt i del 1.

2 TIDLIGERE LITTERATUR

Formålet med dette kapitlet er todelt: I punkt 2.1 belyser jeg en historisk debatt fra tidlig 1900-tallet og frem til i dag omkring diskusjoner på affrikater som komplekse fonemer. I punkt 2.2 vil jeg presentere et utvalgt av tidligere studier som tar for seg palatalisering av velarer i Rogaland.

2.1 AFFRIKATER SOM FONOLOGISK ENHET – EN DEBATT

Affrikaten ble på 1900-tallet et omdiskutert tema innen lingvistikken. Her gikk diskusjonen blant annet gikk ut på om en affrikat skal anses som ett eller to segmenter (Berns, 2013, s. 4). Berns beskriver at artikulatorisk og akustisk kan en affrikat beskrives nokså greit ved at det er en overgang fra et komplett lukke til en mindre åpning som skaper friksjon i luftstrømmen, men at det fonologisk sett er noe mer komplisert å forklare – eller sette en bestemt merkelapp – på en affrikat da det kan sies å rokke ved forestillingen om plosiver som én ting og frikativer som noe distinktivt annet (ibid.). Denne diskusjonen kan sies å starte hos Nikolaj Trubetskoj – en sentral lingvistisk skikkelse innen strukturalismen og det som ble kjent som Prag-skolen (Åfarli, 2000, s. 187) – som satte opp seks regler som skulle være prinsippgjeldende for å avgjøre hva som er en affrikat og ikke. Her bruker Trubetskoj distinksjonen mellom *monofonematiske* og *polyfonematiske* lyder – lyder som oppleves som én lyd eller som to:

Rule I	The constituent parts of the sound should not be distributed over two syllables.
Rule II	The combination of sounds should involve a homogeneous articulatory movement.
Rule III	The sound should not exceed the duration of the realization of other phonemes in that language. ⁸
Rule IV	The sound should be treated as a single phoneme, i.e. it can occur in positions where clusters are excluded in that language.
Rule V	Treating the sound as monophonemic should lead to symmetry in the phonemic inventory.
Rule VI	The sound combination should be considered a single phoneme if it contains a constituent part that cannot be interpreted as a variant of another phoneme of the language.

FIGUR 2 SKJEMATISK FREMSTILLING AV TRUBETSKOJS REGLER FOR AFFRIKATER. HENTET FRA BERNS (2013, s. 7).

Dessverre – ifølge Berns – ble disse reglene nokså raskt avfeid, og diskusjonen gikk videre. Men Trubetskoj ble hedret for å sette dette temaet i bevegelse og skape en diskusjon, og diskusjonen fortsatte i første halvdel av 1900-tallet rundt begrepene mono- og polyfonematisk og hvilken benevnelse affrikatene skulle ha. En av dem som kritiserte Trubetskoj var André Martinet (1939), som argumenterte for at en affrikat må være ett fonem hvis det inneholder en lyd som kun finnes i kombinasjon med en annen lyd i det gitte språket (Berns, 2013, s. 7). Mer om denne måten å se på affrikaten i punkt 3.3.4.1.

Jacobson et al. (1952) var også tidlig ute med et forsøk på å beskrive affrikatens vesen. Her ble den beskrevet som et stopp med en distinktiv åpningsfase i form av en friksjonslyd. Affrikaten ble altså sett på som et eget stoppfonem som skilte seg fra et vanlig stopp i sluttfasen av realisasjonen (Jakobson, Fant, & Halle, 1952, s. 24).

Distinksjonen mellom mono- og polyfonematiske lyder fortsatte i andre halvdel av 1900-tallet. Chomsky og Halle (1968) markerte polyfonematiske lyder med å sette hakeparenteser rundt begge fonemene, mens monofonematiske lyder sto alene i parenteser og konsonantsammensetninger ble da stilt opp ved siden av hverandre med parenteser mellom (Chomsky & Halle, 1968, ss. 335-340). Eksemplifisert kan en sette dette opp slik: polyfonematisk markering [tʃ] og monofonematisk markering [t] og [ʃ]. De innførte også beskrivelsen forsinket realisering – *delayed release* – som viser til en plosiv med en egenskap lik en frikativ (Chomsky & Halle, 1968, ss. 321-322).

Et fokusskifte ble satt da Clements og Keyser (1983) gikk bort ifra den ovenfornevnte distinksjonen mellom mono- og polyfonematiske lyder ved å se på affrikater som komplekse lyder med én tidsluke (Clements & Keyser, 1983, s. 35). Med dette markerte Clements og Keyser at en heller burde se på det fonologiske innholdet og strukturen i en kompleks, monofonematisk plosiv-frikativ-kombinasjon. Dette var en måte å se affrikater på som var foreslått noen år tidligere av James E. Hoard (1975) (Berns, 2013, s. 7).

I 1968 presenterte Elisabeth C. Sagey en ikke-lineær modell for å se på fonologiske enheter – herunder også affrikater. Her presiserer hun viktigheten av å se på disse komplekse lydene som enkeltstående segmenter i en fonologisk representasjon, men også det hun kaller «edge» – eller skille – i affrikatenes oppbygning. Med dette mener hun at en affrikat består av to segmenter – stopp + frikativ – som oppfører seg som et stopp til venstre for skillet og frikativ til høyre for skillet (Sagey, 1986, s. 93f). Derfor er det mer riktig – ifølge Sagey – å se på affrikater som adskilte segmenter – *contour segments* – med samme tidsluke (Sagey, 1986, ss. 92-130).

Det å se på affrikater som to segmenter sammensatt til ett – stopp + frikativ – ble etter hvert det dominerende synet, men på 1990-tallet begynte dette å slå sprekker. Berns forklarer dette med at stadig flere språk blir oppdaget – hvor affrikater blir behandlet forskjellig – og at det ikke lengre var noen tydelig enighet om affrikater som plosiv + frikativ. Igjen begynte man derfor å diskutere muligheten for at affrikater kunne være egne former for stopp uten at dette kan sies å ha ført til unison enighet (Berns, 2013, s. 33). Hovedlinjene er likevel at en affrikat enten er en plosiv med en distinktiv realisasjon; en kombinasjon mellom plosiv og frikativ, eller; en egen fonologisk enhet kalt «en affrikat» (Berns, 2013, ss. 45-46).

2.2 PALATALISERING AV VELARER I ROGALAND

De siste årene har det vært gjennomført et mindre antall studier på Sør-Vestlandet som tar for seg palatalisering av velarer. Her finner vi blant andre Klungtveit (2017) som studerte talemålet på Sand i Suldal i distriktet kjent som Ryfylke. Klungtveit viser her at det tradisjonelt har vært vanlig med palatalisering av velarene /k, g/ i denne varieteten, men også at det tradisjonelt har vært utbredt affrikatisering av de samme velarene. Klungtveit viser med sin studie at yngre brukere av varieteten avpalataliserer en hel del, men at noen former fortsatt står nokså støtt – herunder blant andre det tradisjonelle nektingsadverbialet /ic̥çə/. Det kan til tider se ut til at Klungtveit har valgt å sammenfalle affrikatisering av velarer og palatalisering av velarer, noe som er helt naturlig og det skaper heller ingen store problemer i Klungtveits studie, emn som i denne studien om affrikatisering i Haugesund bymål ville blitt et eneste stort rot. Derfor er skillet tydelig mellom affrikatisering og palatalisering i denne studien. Studien til Klungtveit viser også at yngre brukere tenderer sterkt mot et sammenfall av /ʃ/ og /ç/ i framlyd, noe som også vil bli et tema i denne oppgaven. Den viser også at yngre – og til dels også eldre – brukere i grove trekk har avpalatalisert – og deaffrikatisert – velarer i innlyd i ord som *bekken* og *veggen*.

Lund (2019) tar også opp palatalisering av velarer i sin studie om talemålsvariasjon på Vest-Karmøy. Her tar Lund for seg palatalisering av velarer i *innlyd* som en av sine variabler. Hennes studie viser at språkbrukerne på Vest-Karmøy avpalataliserer i vesentlig grad i innlyd, og det er derfor en tydelig parallell til Klungtveits lignende resultater fra Sand.

En tredje studie som tar for seg yngre språkbrukeres palatalisering av velarer, er Maudals (2021) studie om talemålet i Maudal. Her kommer det frem at tendensen er nokså lik de foregående studiene beskrevet ovenfor. Yngre språkbrukere i Rogaland ser altså ut til å avpalatalisere i nokså stor grad, både i framlyd og i innlyd.

Palatalisering i innlyd ser ut til å være den foretrukne variabelen i studier hvor palatalisering av velarer er med som variabel. Netelands (2013) studie om talemålet i Sauda i

1981 er én blant disse. Her kommer det frem at palatalisering – og affrikatisering – av velarer i innlyd er nesten totalt frafallent hos både unge og voksne språkbrukere. Neteland viser at også gamle avpalataliserer i denne posisjonen, men da i mindre grad (nært 50%, mot tett opp mot eller 100% hos voksne og unge) (Neteland, 2013, s. 269f).

2.3 OPPSUMMERING

Dette kapitlet har sett på diskusjonen omkring affrikaten som fonologisk enhet. Kort oppsummert kan dette sammenfattes til en diskusjon om denne er mono- eller polyfonematisk, noe som også kan variere fra språk til språk. Nyere forskning på området kan tas i bruk i denne diskusjonen, men da i retning av affrikatens fonologiske struktur. Kapitlet har også sammenfattet noe av det som er studert av palataliserte velarer i Rogaland som tar med affrikatiserte former av de aktuelle velare fonemene. I denne sammenhengen står denne studien noe til siden av de nevnte studiene, da denne kun tar for seg de affrikatiserte velarene i Haugesund bymål. Studien vil forsøke å ta et ståsted i debatten om affrikaten som fonologisk enhet, og da i retning av det komplekse monofonematiske fonemet.

3 TEORI

I dette kapitlet tar jeg for meg den teoretiske rammen som jeg har valgt for denne oppgaven. Denne teoretiske rammen har følgende inndeling: I punkt 3.1 presenterer jeg studieobjektet for oppgaven. Videre vil jeg i 3.2 presentere et forslag til konsonantsystemet i haugesundsvarietetet. I 3.3-3.4 presenterer jeg sosiofonetisk teori med fokus på språkendring og affrikatisering. Her fører jeg blikket fra et nasjonalt til et lokalt nivå som ender opp i Haugesund bymål. Til sist gir jeg en kort oppsummering i 3.5.

3.1 STUDIEOBJEKTET

Språket som studieobjekt har vært diskutert siden lingvistikkens spede begynnelse, men hva er det man forsøker å studere med språket i sentrum? Her kan en dele språkstudier inn i studier som ser på internspråklige studier, og da refereres det her til studier av språket som system, eller; studier som ser på språket som funksjon, og da refereres det her til språket som nytteverktøy i mellommenneskelig kommunikasjon.

Enkelte lingvister – slik som blant annet Tor Anders Åfarli – regner grammatikken som språkets egentlige natur (Åfarli, 2000, s. 18), mens andre – slik som Helge Dyvik – ser ut til å holde en knapp på viktigheten av språket som kommunikasjonsmiddel (Dyvik, 1992, s. 23). Det skal sies at det ikke er denne oppgavens formål å hverken komme til bunns i denne

diskusjonen eller ta en bastant stilling til den, men det er likevel interessant å se Reidun Hernes' gyldne middelvei i denne diskusjonen, hvor hun sier at begge innfallsvinklene til språket som studieobjekt må være representert, all den tid språket som system påvirkes av samfunnet det brukes i (Hernes, 2006, s. 28).

Denne oppgaven tar for seg Haugesund bymål, som ifølge *Norsk dialektbibliografi* fra 1986 av Oddvar Nes skal ha vært studert ved to tilfeller tidligere i form av to hovedfagsoppgaver. Den ene hovedfagsoppgaven er Johannes Aursland sin studie «Tonelaget i haugalandmålet» fra 1939 som ble delvis publisert i *Norsk tidsskrift for sprogvidenskap* i 1939, og den andre er Øyvind Thuen sin studie «Bøining i Haugesundsmålet. Adjektiver, substantiver, sterke verber.» fra 1940 (Nes, 1986, s. 329). Disse har liten relevans for denne oppgavens vedkommende da de fokuserer på andre deler av varieteten – henholdsvis tonelaget på Haugalandet og morfologi i Haugesundsmålet.

Den som derimot har gjort et godt stykke arbeidet med å kartlegge haugesundsvarieteten, er Finn Gabrielsen i sin studie fra 1988 som resulterte i utgivelsen av Haugesund bymål i 1991 – en sosiolingvistisk granskning av Haugesund bymål. Gabrielsen kartla varietetens fonologi og morfologi, og studien fulgte en marxistisk klassesdeling som resultatene også ble sett i lys av. Dette er en noe utradisjonell inndeling i norsk sammenheng, men jeg mener dette ikke har noen direkte konsekvens for resultatenes anvendbarhet. Når det gjelder Gabrielsens tilnærming til fonologien, viser det seg at hans fokus ikke lå sterkest her, så det er kun noen få bemerkninger å spore av affrikatisering i hans utgivelse. Dette mener jeg åpner opp for videre forskning, og danner også grunnlaget for denne oppgavens studieobjekt, nemlig; *affrikatisering i Haugesund bymål*. Oppgaven har en sosiofonetisk vinkling på språket som studieobjekt og vil dermed berøre både de internspråklige og eksternspråklige aspektene ved en språkending.

3.2 KONSONANTSYSTEMET I HAUGESUND BYMÅL

Her vil jeg komme med et forslag til konsonantsystemet til Haugesund bymål. Dette er delvis basert på Gabrielsen sin tolkning av foneminventaret (Gabrielsen, 1991, s. 30), men også NTNU sin oversikt over fonemene i norsk². Referansesystemet brukt til å referere til lydskrift i denne oppgaven er IPA – The international phonetic alphabet.

Tabell 1. Konsonantsystemet i Haugesund bymål

² Almberg, NTNU, 2002. Kilde: http://www.hf.ntnu.no/ipa/no/ipachart_no_cons.html.

	<i>Bilabial</i>	<i>Labio- dental</i>	<i>Alveolar</i>	<i>Post- alveolar</i>	<i>Palatal</i>	<i>Velar</i>	<i>Uvular</i>	<i>Glottal</i>
<i>Plosiv</i>	p	b	t	d		k	g	
<i>Nasal</i>	m		n			ŋ		
<i>Frikativ</i>		f	s	ʃ	ç		ʁ	h
<i>Affrikat</i>					çç̣	ʃʃ̣		
<i>Approksimant</i>		v			j			
<i>Lateral approksimant</i>			l					

Tabellen over viser mitt forslag til skjematisk fremstilling av konsonantsystemet i Haugesund bymål. Dette står noe i kontrast til Gabrielsens forslag, spesielt når det kommer til plosiver og frikativer, og selvsagt affrikater. Mitt forslag tar inkluderer ustemt postalveolar frikativ og ustemt palatal frikativ. Dette er fordi jeg mener å ha funnet begge deler i mine undersøkelser. I tillegg mener jeg at det er riktig å inkludere ustemt uvular frikativ i denne tabellen, da dette – ifølge Foldvik (1988) og Skjekkeland (1997) – er den konvensjonelle transkripsjonen av skar-rer, som en finner blant annet i Haugesund bymål (Skjekkeland, 1997, s. 89).

3.3 SOSIOLINGVISTISK TEORI

Sosiolingvistikk – eller språksosiologi – er studiet av språket som finnes i samfunnet hos brukerne av et gitt språk eller en gitt varietet (Lanza & Skadberg, 2000, s. 340), og kan spores helt tilbake til studier av sanskrit i det 6. århundret før vår tidsregning (Kendall & Fridland, 2021, s. 1). Denne disiplinen innen lingvistikken er altså tverrfaglig, i det at den studerer både lingvistiske faktorer og sosiologiske faktorer, samt hvordan disse virker inn på hverandre i en større sammenheng. Noen lingvister – slik som Kjell Venås – skiller sosiolingvistikken og språksosiologien i noen grad, da han definerer sosiolingvistikk som en lingvistisk disiplin med interesse for samfunnet. Språksosiologi står derimot inne i en samfunnsvitenskapelig disiplin med interesse for språk (Venås, 1982, s. 9). I lingvistisk sammenheng er disse begrepene nokså unge, bare snaut 100 år (ibid.). Men om man tar med den delen av språksosiologien som omfattes av dialektologien, har dette vært studert adskillig lengre i norsk sammenheng, da denne forskningen kom inn som norsk forskningsdisiplin allerede på 1800-tallet (Skadberg, 1988, s. 223). Dialektologien viste interesse for «den geografiske språkvariasjonen» (ibid.) og satte norske dialekter på dagsordenen. Her forsøkte man å kartlegge de norske dialektene i sin helhet med fokus på og interesse for det opprinnelige (Akselberg, 2008, s. 151). Dialektologien

har tradisjonelt hatt et historisk siktemål, hvor formålet var å finne det opprinnelige norske språket. I senere år har man rettet fokuset mer inn mot byene, med de største byene nokså tidlig – jf. bl.a. Larsens by studier av Oslo (1907), Bergen (1911-12), samt Stavanger (1925). På 1970-tallet kunne man derimot se en tydelig dreining mot byene i lingvistisk forstand, og interessen for bymål økte (Hårstad & Opsahl, 2013, s. 21).

Eckert (2012) deler sosiolingvistikkenes moderne historie inn i tre deler – eller bølger – i et kronologisk perspektiv for å se på ulike tilnæringer innen sosiolingvistisk forskning de siste tiårene. Den første bølgen besto av studier som tok for seg korrelasjonen mellom faktorer som kjønn, alder og klasse med nokså store informantgrupper (Eckert, 2012, s. 88). En viktig bidragsyter og forsker i denne bølgen er Labov, som jeg vil komme tilbake til nedenfor. Den andre bølgen hadde noenlunde samme tilnærming som den første bølgen, men her var fokuset mer rettet inn mot folks leveste og samfunnsformer – den etnografiske tilnærmingen, som Eckert kaller den (ibid., 91). Det følger med bølge to at en her begynte å se på grupper med færre informanter. Eckert – og blant andre Milroy (1980) – kaller disse gruppene for sosiale nettverk, og henspiller da til at informantene gjerne hadde en felles lokal- eller klasseidentitet (ibid., 91). For Milroy (1980) er sosiale nettverk sosiale forhold som individer i et samfunn er en del av. Dette er gjerne formelle eller uformelle forhold, som venner, familie, arbeidskollegium, e.l. (Milroy L. , 1980, s. 174). Den tredje bølgen hadde et fokusskifte. Her gikk en over fra å se på grupper til en mer individorientert forskning, hvor en så på individets aktive – men noe ubevisste – variasjon – eller stilbytter – i ulike sosiale sammenhenger (Ibid., 93f). Eckert kaller dermed denne bølgen for den stilistiske bølgen, og denne kan plasseres i kategorien diskursteori.

Hårstad (2010) trekker sammenligninger til Trudgill (1992, 2004) i sin tolkning av Eckerts tre bølger innen moderne sosiolingvistikk, og skriver at de tre bølgene nevnt over tar utgangspunkt – på hver sine måter – i «macro-sociolinguistics» og «micro-sociolinguistics», der makro-sosiolingvistikk er samfunnsnivå – her finner vi første og andre bølge med sitt fokus på større grupper – og mikro-sosiolingvistikk er mer på individplan – her finner vi den tredje bølgen (Hårstad, 2010, ss. 13-14).

Akselberg (1995) har kritisert Eckerts bølge-inndeling, da han ser på de to første bølgene som han mener vier for lite fokus til hvordan vi som informanter plasserer oss i og selv ser og tolker en konstruert livsverden (Akselberg, 1995, s. 67). Med dette mener Akselberg at sosiolingvistiske studier ikke bare må se på hvordan samfunnet påvirker oss som språkbrukere, men også hvordan vi som språkbrukere ser opp på samfunnet og tolker dette, og sånn sett påvirker oss selv.

3.4 SPRÅKENDRING I ET SOSIOFONETISK PERSPEKTIV

Når en undersøker lingvistiske endringer, kan en gjøre dette enten synkront eller diakront, der synkrone studier ser på språkendringensmønster innenfor samme tidsrom i historien – altså variasjon blant språkbrukere i samtid – mens diakrone studier ser på språkendringensmønster komparativt over tid (Akselberg, 2008, s. 128). Den videre fremstillingen av sosiolingvistisk og fonologisk teori, vil ha det til felles at fokuset ligger på språkendring.

3.4.1 FORHOLDET MELLOM INDIVID OG SAMFUNN

Labov (1994) beskriver forholdet mellom individet og samfunnet sett opp imot det han kaller forholdet mellom tilsynelatende tid (*apparent time*) og virkelig tid (*real time*). Studier i tilsynelatende tid er sammenligner to eller flere generasjoner i samme tid (Labov, 1994, s. 45f), mens studier i virkelig tid sammenligner funn fra tidligere studier med nyere studier (*ibid.*, s. 72). Henholdsvis synkrone og diakrone studier. Nedenfor vises Labovs skjematiske fremstilling av språkendringensmønster i individet og i samfunnet (Labov, 1994, s. 83):

TABELL 2 LABOV'S MODELL FOR FORHOLDET MELLOM INDIVID OG SAMFUNN VED ULIKE SPRÅKENDRINGSMØNSTER. HENTET FRA (LABOV, 1994, s. 83).

Patterns of change in the individual and the community		
	Individual	Community
1. Stability	Stable	Stable
2. Age-grading	Unstable	Stable
3. Generational change	Stable	Unstable
4. Communal change	Unstable	Unstable

Modellen viser forholdet mellom individet og samfunnet i ulike situasjoner i språkendringensmønster som kan oppstå, ifølge Labov. Her kan språket på både individ- og samfunnsnivå være stabilt, slik som i situasjon (1). I denne situasjonen skjer det ingen språkendringer, og ifølge Hernes (2006) er dette ideal situasjonen for tradisjonelle dialektologer (Hernes, 2006, s. 21). Labov kaller denne situasjonen for den stabile situasjonen (Labov, 1994, s. 83). I situasjon (2) – som Labov kaller *age-grading*, eller livsfaseendring hos Hernes (Hernes, 2006, s. 21) – er det en ustabilitet i enkeltindividets språkbruk som kan føre til endringer gjennom livsløpet. Labov presiserer her at individets språkbruk ikke har implikasjoner på samfunnsnivå og at språksamfunnet dermed fortsetter å være stabilt. En får da ingen språkendringer utover de idiolektiske variasjonene (Labov, 1994, s. 84). Hvis derimot individets språkbruk er stabilt, men språksamfunnet som helhet er ustabil, kaller Labov dette for *generational change* – eller generasjonsendring hos Hernes (Hernes, 2006, s. 21). I denne situasjonen – (3), som ifølge Labov er den mest vanlige formen for språkendringensmønster – har

hver generasjon sine mindre endringer i språkbruken som skiller disse fra de foregående generasjonene, og på denne måten endrer språket seg noe for hver generasjon (Labov, 1994, s. 84). Hvis situasjonen er den at individets språkbruk og språksamfunnet er ustabil samtidig, kaller Labov dette for *communal change* – eller samfunnsendring hos Hernes (Hernes, 2006, s. 21). Her endrer språkbrukerne bruken av språket noenlunde sammen – gjerne i form av leksikalske eller syntaktiske endringer – og endringsmønsteret skjer dermed over relativt kort tid og simultant mellom generasjoner (Labov, 1994, s. 84).

Denne modellen bidrar til å gi et begrepsapparat som en kan arbeidet ut ifra, og bidrar slik til arbeidet med og forståelsen av språkendringsmønster, slik Hernes legger det frem (Hernes, 2006, s. 22). Men Labov selv peker på svakheter ved denne modellen, som blant annet at den ikke åpner opp for en kombinasjon mellom situasjon (3) og (4) slik som han beskriver i funnene fra Henrietta Cedergren sin diakrone studie av lydendringer i Panama City (Labov, 1994, s. 97). Labov presiserer her at i en diakron studie kan en støte på både generasjonsendrings- og livsfaseendringsmønster, så en må dermed være noe på vakt og forsiktige med bruken av disse termene med konsekvente, faste skillelinjer. Røyneland (2001) fremhever også dette skillet i sin artikkel om aldersavgrensning i studier med unge språkbrukere (Røyneland, 2001, s. 90).

Denne oppgaven undersøker muligheten for generasjonsendring i virkelig tid i Haugesund bymål, da jeg – som det blir beskrevet i metodekapitlet – sammenligner to studier av unge voksnes frekvensbruk av en fonologisk enhet. En vanlig måte å måle generasjonsendring på, er gjennom den såkalte *S-kurven* beskrevet av Labov (1994), som viser den kumulative frekvensen av en variabels gitte distribusjon til en gitt tid (Labov, 1994, s. 65). Ut ifra denne kan en si at Labov ser på lydendringer som noe som skjer sakte i starten – lav frekvens blant språkbrukerne, men øker raskere og raskere etter hvert som flere og flere tar endringen i bruk (ibid., 65). Ulike påvirkningsfaktorer kan spille inn på individ- og samfunnsnivå hva angår språkendringsmønsteret til Labov. Neste avsnitt tar for seg standardisering og regionalisering som mulige faktorer som kan spille inn på nettopp disse nivåene.

3.4.2 STANDARDISERING OG REGIONALISERING

Mæhlum (2007) skriver om *dialektnivellering* og *homogeniseringsprosesser*. Her beskriver hun dialektnivellering som en utjevningssprosess hvor *markerte former* – språktrekk med begrenset geografisk utbredelse eller former som oppfattes som utpregete – blir erstattet med former som er mer likt regionale eller nasjonale språktrekk (Mæhlum, 2007, s. 48). Begrepet – som ble

introdusert av Trudgill (1986) som *leveling* (Trudgill, 1986, s. 106) – viser altså til en utjevningsspross som fører til at varieteter blir likere hverandre. Mæhlum (2009) mener at dette ikke bare gjelder for omkringliggende varieteter, men også nivellering mellom lokal og regional varietet (Mæhlum, 2009, s. 17). Også begrepet dialektnivellering handler om – ifølge Hernes (2006) – identitet, prestisje og status, i det at ulike varieteter med ulik geografisk og sosial utstrekning kjemper om domenet (Hernes, 2006, s. 43). Hernes viser i sin studie at affrikat-fonemet i Os sto under en slik mulig endringspåvirkning i retning av sammenfall med /ʃ/ som følge av påvirkning fra Bergen (Hernes, 2006, s. 66 og 219).

Dialektnivellering og homogeniseringsprosesser kan også sees på som *regionalisering* og *standardisering*, der regionalisering er tilnærming mellom ulike geografisk tilknyttede varieteter, og standardisering er tilnærming mellom en lokal varietet og et nasjonalt standardtalemål (Hernes, 2006, s. 45). Variasjon mellom ulike geografiske steder kan tenkes å spille en viktig rolle i språkendringsmønsteret i Norge, fordi språket kan sies å være en del av vår identitet. Mer om denne identitetsfunksjonen i punkt 3.4.3.

Flere norske lingvister har de senere årene pekt på et fonemsammenfall som er i anmarsj i flere norske varieteter (Johannessen, 1983; Kristoffersen, 1998; Mæhlum, 2002; van Dommelen W. A., 2001, 2003; Sandøy, 2008; Bøe, 2015, m. fl.). Det er da snakk om sammenfallet mellom /ç/ og /ʃ/, som kan ende opp med /ʃ/ som eneste gjenværende fonem av disse to. Mæhlum (2009) beskriver slike sammenfall som «en bevegelse i retning det standardnære.» (Mæhlum, 2009, s. 17). Her mener hun også at slike sammenfall kan anses som nivelleringsprosesser – én varietets gradvise endring mot en annen varietet (ibid., s. 19). Med dette må det tas utgangspunkt i at en standardvarietet faktisk eksisterer for å kunne følge Mæhlum, noe som har blitt diskutert flittig de siste årene av blant andre Sandøy (2009) og Hårstad (2009). Hårstad tar en noe fiffig vending i debatten, da han introduserer betegnelsen «det isomorfske crux», som viser til situasjoner der opphavet til en endringstendens ikke med sikkerhet kan plasseres i en standardvarietet, standardisert skrift eller en bymålsvarietet (Hårstad, 2009, s. 138). Hårstads begrep er en interessant måte å problematisere hvor en språklig innovasjon oppstår, fordi det forteller oss at sosiolingvistikken ikke alltid med sikkerhet kan annet enn å vise til at en språkendring skjer eller er i fred med å skje, uten å kunne peke i en bestemt retning for å vise til en forklaring. Neste avsnitt tar for seg språket som sosialt fenomen og språkidentitet som fenomen.

3.4.3 SPRÅKET SOM SOSIALT FENOMEN

Språket som kommunikativt system behøver et kollektiv av språkbrukere som enes om et gitt system for å i det hele tatt kunne kalles et språk. Likevel er språket et individuelt fenomen som enkeltindivider lærer seg – da som en idiolekt av en dialekt. Men språket behøver også fellesskapet hvor språkbrukerne kan enes som en felles kode, slik blir da språket også et sosialt fenomen (Sandøy, 1996, s. 17). Labov (1971) ser ut til å være noenlunde enig i denne måten å se språkets system i lys av det sosiale på, i det han skriver at “Language systems are social in nature: a collection of idiolects is not a language.» (Labov, 1971, s. 453). Med dette synet som utgangspunkt, blir enkeltindividets oppfattelse og tolkning av koblingen mellom semiotisk størrelse og gjenstand (jf. Saussures begreper *signifiant* og *signifié*) kun til en idiolekt som ikke strekker seg til et språk før en større del av en gruppe slutter seg til samme oppfattelse og tolkning. Det sosiale fenomenet som språket skaper, ligger dermed i samholdet og samhandlingen enkeltindivider imellom. Ved å samenes om én varietet, har gruppen posisjonert seg i forhold til andre grupper av språkbrukere. Det skapes altså en *identitetsfunksjon* ved å tilhøre denne varietetten (Sandøy, 1996, s. 115)

Koblingen mellom språk og identitet er blant annet diskutert av Le Page og Tabouret-Keller (1985) som ser på enkeltindividets tilpasning til en gruppe gjennom å gjøre små endringer i språket. Dette kan være for å posisjonere seg og sin identitet i forhold til gruppen, men også for å søke en sosial aksept og rolle i gruppen (Le Page & Tabouret-Keller, 1985, s. 181). Dette kan leses sammen med Sandøys presisering om det han kaller to forskjellige identiteter, nemlig *virkelig* og *ønsket* identitet, hvor virkelig identitet er den identiteten som du faktisk er en del av i gruppen du tilhører, mens ønsket identitet er den tilknytningen til en annen gruppe som du skulle ønske du hadde. I den siste formen for identitet kan språket benyttes til å oppnå tilgang og sosial tilhørighet til den nye gruppen (Sandøy, Talemål, 1996, s. 115). Hårstad og Opsahl skriver at det i norsk sammenheng har vært viktig å kunne vise til at man har et sted å komme fra og at dette har vært ansett «som et særtrekk ved den norske identitetsforståelsen.» (Hårstad & Opsahl, 2013, s. 160). Her viser de også til at det må finnes en positiv identitetsfølelse til det geografiske stedet for at språkbrukerne skal ta varietetten i bruk som en del av sin identitet (ibid., s. 161). I et variasjonsperspektiv sier det noe om hvordan identitet spiller inn på hvordan vi bruker språket som sosialt verktøy i samhandling med andre mennesker. Språket er altså mye mer enn bare et kommunikativt medium som endres ut ifra kontekst og sosiale faktorer.

3.4.4 EKSTERN- OG INTERNSPRÅKLIG ENDRING

Labov utfordrer enhver som ser etter lingvistiske endringer til å stille seg spørsmålet: Hvor kommer endringen fra? Her viser han altså til termene endring «from below» (nedenfra) eller «fram above» (ovenfra) (Labov, 1994, s. 78) og utfordrer her sosiolingvistikkenes isomorfiske crux.

Språkendring ovenfra er endringer i form av lån fra andre, mer prestisjefulle varieteter – jf. Sandøys forklaring: «dvs. frå korrektheitsideala i standardspråket» (Sandøy, 2016, s. 40). Den språklige nyvinningen kan holdes adskilt fra folkespråket i lang tid, da det tilhører et gitt undersystem i en gitt setting (Labov, 1994, s. 78). Språkendring nedenfra er systematiske endringer som oppstår i folkespråket. Disse er gjerne internspråklige og går uoppdagete inn i folkespråket. Endringer nedenfra kan oppstå i alle sosiale samfunnslag, men oftest ikke i høystatusvarieteter (ibid., s. 78).

Disse termene har overføringsverdi til termene *internspråklig* og *eksternspråklig*, som jeg kommer til å benytte i denne oppgaven. Disse viser til språkendringer som skjer henholdsvis innenfra språket selv gjennom språkbruk, men også endringer som skjer som følge av ytre påvirkning (Sandøy, 2016, s. 33). Med en slik definisjon av intern- og eksternspråklige endringer, kan en si at fonologiske, spontane endringer nedenfra er internspråklige. Garmann (2010) deler inn fonologiske endringer i undergruppene *reduksjon*, *forskyvning*, *sammensmelting* og *nytolkning* (Garmann, 2010, s. 4). Bybee (2017) skriver at én form for internspråklig endring, er forenkling av artikulasjonen – *ease of articulation* (Bybee, 2017, s. 37). Med dette menes endringer som skjer fordi sammensetninger av foner muliggjør en forenkling – eller sammensmelting – slik som Garmann eksemplifiserer med assimilasjonen i en retroflekeringsprosess (Garmann, 2010, s. 9). Overgangen fra affrikat til frikativ – deaffrikatiseringen – kan gjerne også sees på som en fonetisk forenkling, om vi tar definisjonen til Bybee i bruk, i det at affrikaten mister lukket og sånn sett forenkler artikulasjonen. Garmann sier at en slik endring samsvarer bedre med reduksjon i tid (Garmann, 2010, s. 19), men at endringen i norsk fra affrikat til frikativ heller samsvarer med reduksjon i styrke (Garmann, 2010, s. 23f).

3.4.5 LABOV'S PRINSIPPER OM SPRÅKENDRING

Videre kan Labov sine ideer om individet og samfunnet og de internspråklige og eksternspråklige endringsteoriene kombineres i det Labov selv har formulert som sine fire prinsipper for lingvistisk endring.

Prinsipp 1: The curvilinear principle

«Linguistic change from below originates in a central social group, located in the interior of the socioeconomic hierarchy.» (Labov, 2001, s. 188).

Labov viser her til endring nedenfra som har sitt utgangspunkt inne i det sosioøkonomiske hierarkiet. Sandøy (1996) mener at i det norske samfunnet ikke nødvendigvis er fruktbart å dele inn grupper i samfunnet på denne måten, da det ut ifra en slik tankegang settes ulike kriterier for en slik inndeling av samfunnet – en inndeling som ikke har like tydelige skillelinjer i Norge som andre steder i verden (Sandøy, 1996, s. 107). Dette kan nok Sandøy ha rett i, men Labov sitt prinsipp står likevel formulert som det gjør, og sett i et amerikansk lys, er nok ikke denne hierarkiske tankegangen så rent usannsynlig. Det legges også en del fokus på prestisje i dette prinsippet, noe som blant andre Milroy (1989) har kommentert som et begrep tatt noe ut av sin opprinnelige natur. Med dette mener han at begrepet har blitt noe vagt og usikkert, og at det best kan brukes til å forklare blant annet identitetsfunksjonen som språket innehar (Milroy J. , 1989, s. 225). Det er også denne måten å bruke dette begrepet på som denne studien vil anvende.

Prinsipp 2: The linguistic conformity of women

«For stable sociolinguistic variables, women show a lower rate of stigmatized variants and a higher rate of prestige variants than men.» (Labov, 2001, s. 266)

En vanlig måte å dele inn en informantgruppe på, er å dele informantene inn etter kjønn, for så å se på forskjeller mellom kjønnene. Labov utformet et prinsipp om kvinners rolle i det sosiale livet i språksamfunnet basert på studier som viste at kvinner hadde en lavere tendens til å bruke stigmatiserende varianter av ord og en høyere tendens til å bruke prestisjevarianter enn menn i de tilfellene hvor språksamfunnet var stabilt. Prestisjespråk kan en definere – slik Sandøy (1996) gjør – som den varietetten i et gitt språk som er ansett som mest korrekt eller mest akseptert i en sosial kontekst (Sandøy, 1996, s. 139). Dette er interessant for denne oppgaven, fordi Labov ser ut til å mene at det kan gi pekepinner på hvor man burde se etter tendenser for språkendringer i *et stabilt samfunn*, nemlig hos de ulike kjønn – en faktor som jeg vil se på i min studie.

Prinsipp 3:

«In linguistic change from above, women adopt prestige forms at a higher rate than men.» (Labov, 2001, s. 274)

Kvinner og menn er – ifølge Labov – mottakelige for språkendringer på forskjellige måter. Kvinner tar gjerne til seg nye, prestisjeformer raskere enn menn, mens menn gjerne holder på de tradisjonelle, dialektale variantene. Dette kan være indikasjoner på en språkendring som skjer ovenfra, ved at nye varianter blir lånt inn i et gitt språk (Labov, 2001, s. 274). Hårstad (2010) skriver at dette kan være en måte for menn å fremheve eller fremstille sin maskulinitet på (Hårstad, 2010, s. 310). Maskulinitetskonstruksjonen som Hårstad her viser til, står i samsvar med Labovs andre prinsipp og støttes av nyere forskning (jf. blant andre: Bucholtz, 1999; Eckert, 2000; Eriksson, 2001; Røyneland, 2005). Her blir det veldig interessant for denne oppgavens videre gang, for kan en snakke om prestisjeformer i en varietet? Og kan en på bakgrunn av at kvinner tar inn nye former si at det er en endring i gjerde? Mer om dette nedenfor.

Prinsipp 4:

«In linguistic change from below, women us higher frequencies of innovative forms than men do.» (Labov, 2001, s. 292)

Prinsipp 4 er nok en generalisering fra Labov i det at kvinner bruker mer innovative former enn menn når det er snakk om endring nedenfra. Med innovative former nedenfra menes nyvinninger som har oppstått internspråklig, og en kan dermed dra paralleller til Garmann (2010) og Bybee (2017) som peker på internspråklige endringer som kan oppstå i språket.

Labov legger mye vekt på prestisje i sin utforming av disse prinsippene, og til en viss grad kan man forstå dette, men Milroy (1989) argumenterer for at bruken av prestisje blir lagt for stor betydning, og at begrepet rommer for mye i den utstrakte bruken av begrepet, og viser til at begrepsbruken fort kan bli forvirrende (Milroy J. , 1989, s. 225). Salmons (2021) deler Milroys syn, og viser til at språkbrukere låner former på bakgrunn av tilhørighet til andre mennesker eller grupper, heller enn prestisjeindivider (Salmons, 2021, s. 117). Salmons og Milroy tar dermed – til en viss grad – avstand fra Labovs noe utpregede bruk av begrepet *prestisje*, og de retter heller fokuset mot gruppetilhørighet og språklig identitet.

Oppsummert kan en si at prinsipp 2, 3 og 4 viser oss at kvinner kan være mer mottakelige for språkendringer enn menn, enten disse endringene kommer fra språket i bruk (internspråklig) eller i form av lån (eksternspråklig). Labov forklarer denne tendensen ved at kvinner har en større følsomhet for språkets sosiale betydning. Dette kan vises igjen ved at de i stabile tider tar inn nye former som anses som prestisjefulle, mens de i ustabile tider er raskere med å tilpasse seg «den nye normalen» (Labov, 2001, ss. 290-291). Det er likevel nødvendig

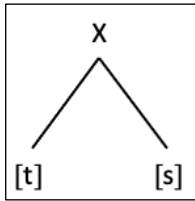
med en liten presisering: Intern- og eksterntspråklige prosesser er funksjoner som virker sammen i en språkendringsprosess. Dette vil bli tatt nærmere opp i del 6.

3.4.6 AFFRIKATER – ENKEL ELLER KOMPLEKS FONOLOGISK ENHET?

Én måte å definere en affrikat på, er å si at det er en plosiv som er etterfulgt av en frikativ, men dette – som jeg har vist i del 2 – er gjerne noe vagt og lite presist. Plosiven og frikativene er uansett tett etterfulgt av hverandre og har samme – eller nært samme – artikulasjonssted (Theil, 1991, s. 78). Theil skriver videre at affrikater ikke må forveksles med dobbelt artikulasjonssted, som er et fonem med én fon etterfulgt av en annen fon med samme artikulasjonsmåte, men med forskjellig artikulasjonssted (Theil, 1991, ss. 78-79). *Affrikatisering* blir da et begrep om et fonems formasjon fra å bli artikulert som en distinktiv plosiv til å bli artikulert med en frikativ finalt. IPA indikerer affrikatisering med en bue over eller under de to fonemene, slik: t^h eller ts .

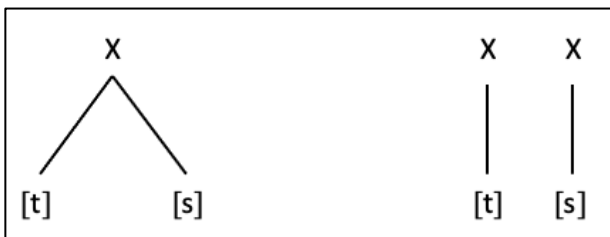
Resultatet av affrikatisering er to segmenter som en kalle *et komplekst segment* – eller; kompleks lyd (Duanmu, 2019, s. 121). Men ikke alle foner kan regnes som ett segment, da det kun er foner som er *homorgane* – dvs. har likt artikulasjonssted – som kan ha dette trekket (Theil, 1991, s. 78). Dette er noe også Duanmu beskriver som foner satt sammen til komplekse segmenter, og operere også med foner som er homorgane og ikke-homorgane (Duanmu, 2019, s. 121).

Duanmu (2019) beskriver affrikater som noe som har vært sett på som et problem innen *feature theory* – teorier om fonologiske trekk, og føyer seg dermed inn i debatten om affrikater nevnt i del 2. Dette – mener han – er fordi de nettopp inneholder to foner – eller segmenter – som innehar *skilledannende funksjoner* – *contour features*. Duanmu eksemplifiserer dette med affrikaten [ts], som innehar plosiven [t] og frikativene [s]. Plosiven har – i motsetning til frikativene – et komplett lukke i munnhulen, og innehar sånn sett funksjoner som frikativene ikke kan ha. Likevel skal disse altså kunne sees på som én lyd. Dette er altså mulig, fordi plosiven og frikativene ikke er i konflikt med hverandre, men heller to separate gester – bevegelser – som kan kombineres til én funksjon (Duanmu, 2019, s. 127) – jf. Sagey (1986). Duanmu refererer også til Clements og Hume (1995) – jf. del 2; Clements og Keyser (1983) – som viser til at de to fonene som affrikaten er bygd opp av deler tidsluke – *timing slot* – noe som kan skjematiseres slik, der «X» er én tidsluke (Duanmu, 2019, s. 126):

FIGUR 3 SKJEMATISK FREMSTILLING AV TIDSLUKE I AFFRIKATER. HENTET FRA DUANMU (2019).

Tid er i denne sammenhengen en viktig faktor, da det lar oss se på et komplekst segment som én enhet og ikke to, all den tid fonemer ikke har tid – jf. Sagey (1986). En kan dermed si at fonemer heller ikke finnes andre steder enn som mentale enheter artikulert som allofoner, og siden distinksjonen mellom fonemer og allofoner er fonologisk språkavhengige (jf. Drescher, 2009; MacKenzie, 2011; Natvig & Salmons, 2021), blir også begrepet tidsluke og affrikater likeså fonologisk språkavhengig. Distinksjonen mellom en tidsluke for en homorgan fon og tidslukene for ikke-homorgane foner, kan da stilles opp slik:

FIGUR 4 TIDSLUKE FOR HOMORGANE OG IKKE-HOMORGANE FONER.

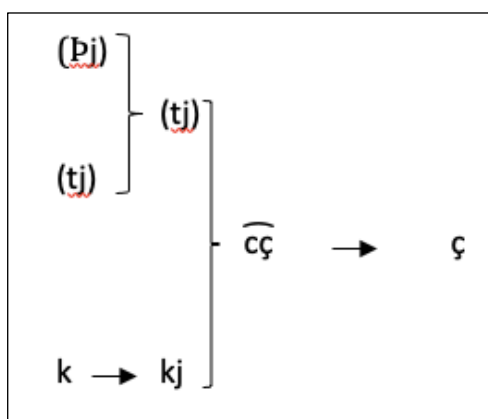
Berns (2013) nøyer seg ikke med en fremstilling av affrikater som plosiv-frikativ-segmenter. I sin avhandling forsøker hun å finne opphavet til forskjellige affrikater i forskjellige språk. Med opphav menes her om affrikaten stammer fra en plosiv eller en frikativ. Her diskuterer Berns om affrikater skal sees på som et resultat av fonetikk eller fonologi, og viser til at affrikatiseringen av enten en plosiv eller en frikativ kan være kun artikulatorkisk uten at dette har sin forklaring i fonologien (Berns, 2013, ss. 118-119). Videre konkluderer Berns med at affrikater er plosiv-frikativ-kombinasjoner rent fonetisk, men at de fonologisk sett er plosiver. Dette forklarer hun med at det ikke er noen konkrete verktøy tilgjengelige for å skille en affrikat fra ikke-frikativiserte plosiver (Berns, 2013, s. 120), selv om dette muligens er noe forenklet, all den tid – som nevnt – fonologiske enheter strukturert innenfor et gitt system er språkavhengige (jf. de nevnte Drescher, 2009; MacKenzie, 2011; Natvig & Salmons, 2021).

Jeg har i denne oppgaven valgt å ikke fokusere på en teknisk fremstilling av affrikaten som fonem i Haugesund bymål, men heller en analyse av frekvensbruken av dette fonemet, og derfor vil jeg her holde meg til de ovenfornevnte definisjoner og forklaringer på affrikater som

kan oppsummeres med at alle affrikater har ett stopp- og ett frikativsegment, altså et komplekst monofonematisk fonem. Dette mener jeg fanger denne oppgavens formål og metodikk.

3.4.7 AFFRIKATISERING OG DEAFFRIKATISERING – ET NORSK PERSPEKTIV

Historisk sett har velarene /k/ og /g/ gjennomgått en affrikatiseringsprosess i norsk ved først å gjennomgå en *palataliseringsprosess*. Her har de foran fremre vokaler fått et j-aktig preg i den historiske overgangen fra norrøn /k/ til /kj/ og videre til /ç/ i moderne norsk uttale (Torp & Vikør, 2016, s. 79). Skjeggeland (1997) mener at denne prosessen begynte allerede på 1200-tallet (Skjeggeland, 1997, s. 96). Garmann (2010) beskriver denne overgangen som en reduksjon i styrke, ved at innsnevringensgraden i artikuleringen for plosiven blir mindre og til slutt forsvinner den helt (Garmann, 2010, ss. 22-24). I tilfellet /g/ til /gj/, falt /g/ etter hvert bort, og vi står i dag igjen med approksimanten /j/ i ord som /jede/ - 'gjedde' (ibid.). Dette forklarer Torp og Vikør med at /cç/ – og den stemte varianten /jç/ – ikke fantes i norrønt, men kun som et mellomstadium i en tidlig utgave av moderne norsk (Torp & Vikør, 2016, s. 82). /k/ – og /g/ – gjennomgikk da en affrikatiseringsprosess hvor de beholdt sitt fullstendige lukke i mellomstadiet, men at affrikaten videre trolig gikk igjennom en *deaffrikatiseringsprosess* i store deler av landet, med noen unntak. Denne prosessen kan gjerne også kalles en lydforskyvning – eller lydlov – hvor *Grims lov* er et kjent eksempel på en lignende prosess fra germansk (Hagemann, 2021). Jeg synes likevel det er mer korrekt å beskrive det som en deaffrikatiseringsprosess, som vist i figur 4. Denne prosessen kan enklest beskrives slik Garmann beskriver det ovenfor, eller slik Berns gjør det, ved å si at affrikaten mister sitt fullstendige lukke og blir en frikativ (Berns, 2013, s. 133). For /k/ så disse prosessene slik ut:

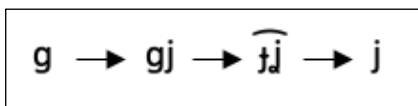

FIGUR 4 AFFRIKATISERINGS- OG DEAFFRIKATISERINGSPROSESSEN AV /k/. HENTET FRA SANDØY (2008).

Her har jeg valgt å ta med konsonantsambandet /tj/ fra norrønt som fulgte samme prosess og endte opp i et *fonemsammenfall* med /kj/ (Sandøy, 2008, s. 198). En viktig presisjon her er at

det her er snakk om fonemsammenfall fra $/\widehat{c\check{c}}/$ til $/\check{c}/$, men at det snakk om *fonemspalting* – eller fonemisering – mellom $/k/$ og $/\widehat{c\check{c}}/$ siden begge fonemene fortsatt er i systemet som egne fonemer i de varietetene som innehar den affrikatiserte formen. Et mulig forslag til tolkning av utviklingen skjematiskert over, er at $/t/$ og $/k/$ i sambandet $/tj/$ og $/kj/$, som innehar et fullstendig lukke, har tatt dette lukket med i overgangen mot frikativisering, slik at vi får en frikativ med et initialt lukke. Resultatet av en palataliseringsprosess for $/t/$ og $/k/$ er $/c/$ for begge tilfellene. Det er derfor ikke så rart at flere tidligere studier fra Rogaland viser til affrikatiseringen som en palataliseringsprosess, og da særlig i de tilfeller der velarer blir avpalataliserte – jf. (Klungtveit, 2017; Lund, 2019; Maudal, 2021; Neteland, 2013) Det skal også sies at det har blitt foreslått å bruke tegnene $/\widehat{tj}/$ for å beskrive den ustemte affrikaten og $/dz/$ for den stemte varianten en finner på Haugalandet – jf. Lund (2019, s. 46). Jeg har likevel valgt å forholde meg til den språkhistoriske og mest anvendte fremstillingen av dette fonemet i denne oppgaven.

For $/g/$ så disse prosessene slik ut:

FIGUR 5 AFFRIKATISERINGS- OG DEAFFRIKATISERINGSPROSESSEN TIL $/g/$.

Disse prosessene har betydning for denne oppgavens vedkommende, fordi de viser hvordan affrikaten har oppstått, men også hvordan den videre utviklingen mot frikativ har foregått. Det interessante med haugesundsvarietetet, er at affrikaten ikke har gjennomgått en slik deaffrikatiseringsprosess. Likevel kan vi lese i Gabrielsen (1991) at denne varietetet skal ha fonemet $/\check{c}/$ (Gabrielsen, 1991, s. 30), noe jeg finner interessant å undersøke nærmere, all den tid det strider med den språkhistoriske fremstillingen at varieteter som innehar affrikater ikke har den frikative, deaffrikatiserte varianten.

Hva angår den stemte palatale affrikaten, er det derimot ingen motforestillinger til at en varietet kan ha både affrikat og $/j/$ -fonemet, da $/j/$ kan opptre i andre posisjoner som er uberørt av affrikatiseringen.

I flere norske varieteter finner vi som nevnt slike affrikatiserte former. I moderne norsk er dette fonemer som inntar posisjoner hvor en kan forvente å finne ustemt palatal frikativ – $/\check{c}/$. Overgangen fra $/k/$ til $/\check{c}/$ er beskrevet i ovenfor, men i denne prosessen finner vi også avvik fra $/\check{c}/$ hvor en kan finne affrikatiserte former i stedet, og jeg synes det er grunnlag for å undersøke om et slikt avvik fra den generelle tendensen i norsk også kan være retningsvisende for varieteter med affrikatisering av velarer. Det vil i så fall være snakk om et forventet

fonemsammenfall, all den tid det har funnet sted i andre varieteter på vei mot det vi i dag kjenner som moderne norsk. Hvis så skulle være tilfellet, vil det være interessant å se om den ustemte palatale affrikaten følger samme tendens som den ustemte palatale frikativen og sammenfaller med /f/ på et lokalt nivå.

3.4.8 STRUKTUR OG VARIASJON – ET LOKALT PERSPEKTIV

Affrikatisering av opphavelige velarer er altså et tydelig trekk ved Haugesund bymål. Men hvor sterkt står dette trekket i denne varieteten? En interessant innfallsvinkel til dette spørsmålet om fonemsammenfall mellom affrikater og frikativer – som jo vil være tilfellet om affrikatiseringen i Haugesund bymål skulle opphøre til fordel for frikativen, slik vi kjenner det fra flere norske varieteter – er Natvig og Salmons (2021) fokus på samspillet mellom fonologisk struktur og sosiofonetisk variasjon. Her fremstilles forholdet mellom struktur og variasjon ved at tydelig struktur gir mindre variasjon, mens mindre struktur åpner for mer variasjon (Natvig & Salmons, 2021, s. 3) – struktur blir her fremstilt som trekk som spesifiserer kontrast. Og en viktig faktor i denne måten å se variasjon på, er i hvilken grad fonologiske kategorier begrenser fonetisk distribusjon – altså; om muligheten for sosiofonetisk variasjon ligger til rette i den fonologiske strukturen i en gitt varietet. Jo større kontrast det er mellom to fonetiske enheter, jo mindre er sannsynligheten for sammenfall.

Overført til affrikat/frikativ-overgangen, kan en si at de artikulatoriske egenskapene for affrikaten i Haugesund bymål kan være for distinktivt forskjellige fra frikativen /ç/ til å kunne inngå i et sammenfall – altså; for stor kontrast. Dette kan forklares med at de artikulatoriske egenskapene til affrikaten spesifiserer en kontrast som frikativen ikke gjør. Til sammenligning er de artikulatoriske egenskapene for /ç/ mindre kontrastfulle sammenlignet med /f/, og dermed kan en tenke seg at et sammenfall mellom disse er mindre begrenset av den fonologiske strukturen – jf. Natvig og Salmons (2021).

Spørsmålet blir da om kontrasten mellom /ç̥/ og /ç/ er stor nok til å holde strukturen og skillet stabilt, eller er det mindre kontrast enn antatt som igjen kan føre til fonemsammenfallet mellom /ç/ og /f/ også i Haugesund bymål?

Som nevnt i punkt 3.4.7 var affrikatisering av velarene /k/ og /g/ et vanlig fenomen før dette trekker gikk ut av uttalen på vei mot moderne norsk (jf. Torp og Vikør, 2016; Skjekkeland, 1997). Dette ser det ut til å være enighet om. Men det er derimot ikke et entydig svar på hvorfor denne prosessen ikke har funnet sted over *hele* landet. Enkelte steder – som i Haugesund og Haugalandet generelt – er dette et tydelig trekk i varieteten. Gabrielsen er den eneste som har publisert en studie av bymålet i Haugesund, og dermed vet en ikke med sikkerhet hvordan det

står til med affrikatiseringen der i dag, med unntak av Lund (2019) som nevner affrikatuttale på Haugalandet som helhet uten å spesifisere dette nærmere (Lund, 2019, s. 46). Dette danner et interessant grunnlag for å se nærmere på dette lokale trekket, og siden en gjerne sier at innovasjoner først skjer i byene (jf. Hårstad og Opsahl, 2013), tar jeg utgangspunkt i at Haugesund bymål er rette stedet å se etter en endring.

3.5 OPPSUMMERING

I denne oppgaven vil jeg fremsnakke den samlende lingvistiske grenen *sosiofonetikk*. Denne blir beskrevet av Kendall og Fridland (2021) som en krysningsdisiplin mellom sosiolingvistik og fonetikk og fonologi (Kendall & Fridland, 2021, s. 4). Sosiofonetikken er stort sett interessert i mye av det samme som sosiolingvistikken og psykolingvistikken ved at den forsøker å se på «everyday speech» av «everyday people», men at den fokuserer på fonetikken og fonologien i et språksamfunn eller hos enkeltindividet. Og der fonetikken og fonologien som egne disipliner er metodisk noe laboratorieorienterte, er sosiofonetikken mer fri i metodologien og kan gjerne låne metoder fra sosiolingvistikken (ibid., s. 5). Kendall og Fridland trekker ofte frem Labov som et eksempel på en forsker som kan sies å ha arbeidet sosiofonetisk, og da særlig i arbeider der store mengder data har blitt anvendt til å se på fonologiske endringer i et språksamfunn (ibid., s. 7-10).

Det er altså oppgavens formål se på om frekvensbruken av affrikatiserte fonemer i Haugesund bymål kan fortelle om en språkendring er i fred med å skje. De palatale affrikatene en finner i denne varieteten, har jeg beskrevet som et komplekst fonem med én tidsluke bestående av én plosiv- og én frikativitet, noe jeg mener er passende for denne oppgavens formål. Jeg har også satt Haugesunds-affrikatiseringen inn i en historisk kontekst med resten av landet og forsøkt å trekke paralleller til det nevnte fonemsammenfallet som viser seg meget gjeldende i dagens språksituasjon – sammenfallet mellom /ç/ og /ʃ/. For denne oppgavens vedkommende, er det interessant å se om dette kan ha overføringsverdi til språksituasjonen i Haugesund. I tillegg stiller jeg spørsmål til hvilken rolle språklig identitet og prestisje spiller inn i språkendringer, hvor språkendringer kommer fra (intern- og eksternspråklig – faktorer som virker sammen), samt i hvilken sammenheng dette er gjeldende i lys av dialektnivellerings- og homogeniseringsprosesser. Til sist er jeg inne på forholdet mellom struktur og variasjon i fonologiske kategorier. Dette vil bli diskutert nærmere i kapittel 6.

4 METODE

Jeg vil i dette kapitlet gi en redegjørelse for hvordan jeg har gått frem i datainnsamlingen til denne oppgaven. I punkt 4.1 og 4.2 beskriver jeg metode i forskningssammenheng generelt, samt mine valg av metode og metodologiske forutsetninger. I 4.3 beskriver jeg hvilket opptaksutstyr, data- og filbehandlingsprogrammer jeg har benyttet meg av. I 4.4 beskriver jeg kort informantutvalget. I 4.5 begrunner jeg valgene gjort i forbindelse med tekstlesing som metode, og i 4.6 begrunner jeg valgene gjort i forbindelse med gruppesamtale som metode. Videre har kapitlet en todeling: Først legger jeg i punkt 4.7 frem fremgangsmåten for datainnsamlingen og -behandlingen av datamaterialet fra 1988. I 4.8 legger jeg frem fremgangsmåten for datainnsamlingen og -behandlingen av datamaterialet fra 2021. I 4.9 legger jeg frem fremgangsmåte ved databehandling og katalogisering av datamaterialet. Videre legger jeg frem hvordan jeg har forholdt meg til og brukt akustisk analyseverktøy til kvantitativ frekvensanalyse i denne oppgaven, samt fordeler og begrensninger med en slik analyse i punkt 4.10. Kapitlet avsluttes med en vurdering av reliabilitet og validitet i 4.11, samt et kort sammendrag i punkt 4.12.

4.1 KVANTITATIVE OG KVALITATIVE METODER

Et hvert forsøk på å gjennomføre forskning, er avhengig av en metode for å få inn den dataen som skal danne grunnlaget for det forskningen skal finne ut av. Denne oppgavens formål er å se på fonologiske endringer i ett spesifikt fonem i haugesundsvarieteteten. Denne studien tar i bruk en sosiofonetisk kvantitativ metode, som er en naturlig metode å undersøke en slik endring på. Sosiofonetikken kan i dette tilfellet brukes til å forklare fonologiske endringer i frekvensbruken av et fonem, og jeg gjør dette ved hjelp av statiske data hentet ut fra datamaterialet fra den empiriske undersøkelsen jeg har gjennomført.

Akselberg og Mæhlum legger vekt på at informantutvalget i en kvantitativ studie ideelt sett burde være representativt for hele språksamfunnet de er en del av (Akselberg & Mæhlum, 2008, s. 79). Dette til tross, mener jeg at innenfor oppgavens noe begrensede ramme, kan en relativt liten gruppe på 20 informanter gi tendenser som kan danne grunnlaget for videre forskning, selv om informantenes frekvensbruk er ikke generaliserbar til hele språkbrukergruppen, all den tid informantene tilhører samme årskull og flere av dem går på samme skole, noe som gir grunnlag for å tro at flere av dem deler omgangskretser også på tvers av skolene. Jeg mener likevel at det er – oppgavens omfang tatt i betraktning – nok til å se *tendenser* i bruken av dette fonemet.

4.2 FELTARBEID OG DATAINNSAMLING

Jeg vil her gjøre kort rede for feltarbeid og datainnsamling, da dette er en sentral del av dette prosjektet. Her vil jeg også gi noen betraktninger rundt dette temaet, samt redegjøre for hvilke metodologiske forutsetninger som lå til grunn for de valgene jeg tok med hensyn til metode.

4.2.1 DATAINNSAMLING

Sakel og Everett beskriver feltarbeid – eller *datainnsamling* – slik:

Fieldwork describes the activity of a researcher systematically analysing parts of a language, usually other than one's native language and usually within a community of speakers of that language (Sakel & Everett, 2012, s. 5).

Feltarbeid går ut på å samle inn data for å kunne si noe om det man forsker på (Everett & Furuseth, 2012, s. 132). Med dette in mente, kan man si at lingvistikken står med ett bein i naturvitenskapen, så fremt en tar utgangspunkt i innsamlet, bearbeidet og etterprøvbare data. Jeg vil si at min bruk av dataanalyseprogrammet Praat gjør mine data dels intersubjektive, da jeg anvender Praat til å verifisere et fullstendig lukke i realiseringen av affrikater, med det forbehold om at dataene er basert på informantenes tale. Men samtidig skal det presiseres at jeg bruker min egen persepsjon til å skille palatal frikativ fra postalveolar frikativ, med den begrunnelse at en videre analyse av disse ikke viste seg nødvendig i dette arbeidet med utgangspunkt i resultatene lagt frem i del 5.

4.2.2 INFORMANT

I en språkstudie, er en informant være en person som innehar det språket – eller språktrekket – som man studerer. Informantene i denne studien innehar alle haugesundsvarieteteten (Haugesund bymål), de er 18 år gamle og det er både menn og kvinner i informantgruppen.

Begrepet informant kan ved første øyekast høres greit ut, men Sakel og Everett (2012) problematiserer dette i noen grad, da de sier at de helst vil snakke om *speakers* om de som prater et gitt språk i et samfunn og *teachers* om de som samarbeider med lingvister i studier (Sakel & Everett, 2012, s. 45). For enkelthetskyld, vil jeg i denne oppgaven anvende begrepet informant.

4.2.3 METODOLOGISKE FORUTSETNINGER

Det er ikke til å komme ifra at en undersøkelse som dette kan gjøres på flere måter, slik som jeg allerede har vært inne på. Jeg har valgt en sammenlignende, statisk metode (frekvensanalyse) med utgangs i to adskilte, empiriske datainnsamlinger: Én datainnsamling

med bakgrunn i lydopptak fra 1988 utført av Finn Gabrielsen til arbeidet med boken *Haugesund bymål* og én datainnsamling med lydopptak og personopplysninger utført av meg høsten 2021.

I arbeidet med lydopptakene fra 1988 var lyd kvaliteten noe redusert. Dette kan ha å gjøre med datidens opptaksutstyr, men jeg mener det ikke står til hinder i mitt arbeid med dette materialet. Gabrielsen benyttet seg av en intervjusituasjon en-til-en med de 30 informantene som deltok i undersøkelsen tilbake i 1988, og metoden skiller seg derfor fra den jeg har valgt i denne studien fra 2021.

Før lydopptakene fra 2021 skulle gjennomføres, tok jeg noen metodiske vurderinger. Opptakssituasjonen er en noe spesiell situasjon og man vil ikke at informanten skal bli for mye påvirket av situasjonen slik at dette endrer måten vedkommende prater (Sakel & Everett, 2012, s. 106). Dette er en situasjon som det er viktig å forberede i forkant av opptaket, og man må være klar over informantens behov og trygghet, men også hvilken rolle observatøren spiller. Labov sier at observatøren spiller en viktig rolle i opptakssituasjonen, hvor denne kan påvirke hele opptaket bare med sitt blotte nærvær og kaller det *observatørparadokset* (*The observer's paradox*) (Labov, 1972, s. 208). Slike faktorer spiller inn på om de dataene man får ut av opptakssituasjonen er til å stole på – dataenes *reliabilitet* – og om de er pålitelig samlet inn – dataenes *validitet* (Everett & Furuseth, 2012, s. 135). Mer om reliabilitet og validitet i punkt 4.10.

4.3 OPPTAKSUTSTYR, DATABEHANDLING OG FILBEHANDLING

Jeg benyttet både opptaksutstyr og data- og filbehandlingsprogrammer i dette arbeidet. Jeg vil her gi en kort redegjørelse for denne bruken. Excel, Audacity og Praat var de eneste dataprogrammene jeg behøvde å anvende til databehandlingen i denne oppgaven tilhørende det empiriske arbeidet fra 2021.

I opptakssituasjonen ble det brukt en Samson Go-mic med USB-inngang og en MacBook Air 2015 modell. Lydbehandlingsprogrammet som mottok lyd signalene, var Audacity 3.1. Alle lydopptak med sine bakgrunnslyder og informantens stemmer er forskjellige, derfor må man alltid ta høyde for at det kan være noe individuell variasjon når man analyserer i Praat. Til denne oppgavens noe begrensede analysebehov, valgte jeg å kun fokusere på det som kunne være utslagsgivende for mine resultater, nemlig *spektrogrammet*. For denne oppgaven var det ikke nødvendig med avanserte innstillinger i Praat, da jeg kun ønsket å se etter lukkelyder og friksjonsstøy.

Til databehandlingen og katalogiseringen av lydopptakene fra 1988 og 2021, valgte jeg å til enhver tid benytte siste versjon av Microsoft Excel, hvor jeg begynte med versjon 16.53.

4.3.1.1 Spektrogram

Frekvensrekkevidden i Praat valgte jeg å plassere på 0 – 8000 Hz fordi frikativer – som en affrikat inneholder – har en frekvensrekkevidde (*frequency range*) på 4000 – 8000 Hz (Rogers, 2000, s. 162), og at frekvenshøyden i en affrikat korrelerer med frekvenshøyden til den innehavende frikativten (Ball & Lowry, 2001, s. 69). Etersom oppgaven tar for seg høyfrekvente lyder, valgte jeg å sette innstillingen dynamisk rekkevidde (*dynamic range*) til mellom 35.0 og 50.0 dB. Dette innebærer en variasjon som var nødvendig for å kunne tilpasse mengden støy i spektrogrammet til et minimum uten at jeg tok bort verdifull informasjon. Spektrogrammet ble kun benyttet til å faktisk *se* lukket i en affrikat for å skille en frikativ fra en affrikat.

4.3.2 AUDACITY

Alle lydopptakene ble – som nevnt i punkt 4.3.2– tatt opp i dataprogrammet Audacity. Her ble det lagt til en *Noise Gate*-effekt – et verktøy som fjerner noe av bakgrunnsstøyen på alle lydopptakene. Dette var nødvendig, fordi det i de første 16 lydopptakene av tekstlesing og de to første gruppesamtalene – den første skolen – hadde en del støy fra gangen utenfor opptaksrommet. På opptakene fra den andre skolen – fire tekstlesings- og én gruppesamtalelydfil – var det en god del støy fra en maskin i etasjen over – trolig oppussing av noen sort. Dette påvirket resultatet av spesielt gruppesamtalen til disse informantene. Med Audacity konverterte jeg én og én lydfil over til wav-format, slik at filene kunne leses i Praat.

4.4 INFORMANTUTVALGET

Informantutvalget til undersøkelsen som ble gjort av Finn Gabrielsen i 1988 besto av elever fra en videregående skole i Haugesund by. Disse var alle født i 1971 og gikk på samme skole. Alle informantene i 1988-undersøkelsen fikk anonymiserte informantkoder i dette arbeidet.

Informantutvalget til undersøkelsen i 2021 besto av elever fra en videregående skole i Haugesund by. Alle informantene var over 18 år og oppvokst i Haugesund by. Det ønskede og realistiske antallet informanter som kunne delta i undersøkelsen ble satt til mellom 20 og 50 informanter. Det var selvsagt frivillig å delta som informant i denne undersøkelsen, og alle informantene har blitt gitt en anonymisert informantkode i dette arbeidet.

4.5 TEKSTLESING: INFORMANTTEKST

Jeg valgte å komponere en egen informanttekst som inneholdt alle mulige posisjoner hvor affrikatisering kan opptre i denne varieteten, heller enn å benytte en mer etablert tekst (blant

disse: «Nordavinden og sola», jf. Almberg & Skarbø, 2002; Nielsen, 2012, m.fl.). Dette for å gi et godt belegg til de mulige posisjonene. Denne teksten ligger vedlagt.

Posisjonene i teksten det her er snakk om, er konsonantsammensetningene «kj, ki, ky, tj» initialt og «kj» – eller «kk» – medialt. I disse posisjonene kan den ustemte palatale affrikaten opptre, og det presiseres at affrikaten medialt vil kunne opptre i tre ord i informantteksten, nemlig nektingsadverbialet og leksemene *bekken* og *mye*. Den stemte palatale affrikaten kan opptre i posisjonen «gg» medialt. I informantteksten opptrer den stemte affrikaten i ordet *veggen*. Palatal affrikat opptrer ikke finalt i denne varieteten. Skjematisk kan de leksemene det her legges vekt på, fremstilles slik:

TABELL 3 LEKSEMER I INFORMANTTEKST SKJEMATISERT.

<u>Leksem:</u>	<u>Stemt/Ustemt:</u>
<u>k</u> jempfin	ustemt
<u>i</u> kke	ustemt
mye (Tradisjonelt: my <u>k</u> je)	ustemt
<u>i</u> kke	ustemt
<u>k</u> ino	ustemt
<u>k</u> jøpe	ustemt
<u>k</u> jøtt	ustemt
<u>k</u> jemi	ustemt
<u>k</u> jærester	ustemt
<u>k</u> jærligheten	ustemt
<u>k</u> jempe	ustemt
<u>k</u> jærligheten	ustemt
<u>k</u> ino	ustemt
<u>i</u> kke	ustemt
mye (Tradisjonelt: my <u>k</u> je)	ustemt
<u>k</u> yss	ustemt
<u>k</u> innet	ustemt
<u>t</u> jene	ustemt
<u>k</u> jempe <u>k</u> jedelig	ustemt
<u>i</u> kke	ustemt
be <u>k</u> ken	ustemt
<u>i</u> kke	ustemt
ve <u>g</u> gen	stemt

I informantteksten gitt til den første informantgruppen, er det totalt 22 mulige posisjoner for ustemt palatal affrikat og en posisjon for stemt palatal affrikat, hvor «kj» har 18 mulige posisjoner, «ki» har tre og «tj» og «ky» har én. I tillegg er det en mulig posisjon for «gg» i informantteksten til den første informantgruppen.

I den andre gruppens informanttekst, er det totalt 17 mulige posisjoner for ustemt palatal affrikat og en posisjon for stemt palatal affrikat, hvor «kj» har 10 mulige posisjoner, «ki» har tre og «tj» og «ky» har én, samt det ene tilfellet av «gg».

Jeg valgte spesielt ut to leksemer som i Gabrielsens undersøkelse skilte seg ut som tydelige tradisjonelle, dialektale former, nemlig nektingsadverbialet og leksemet *mye* – både tradisjonelle og standardnære former. Nektingsadverbialet mener jeg står i en særstilling i denne sammenhengen, fordi det har vært hevdet at det er motstandsdyktig mot endring (Klungtveit, 2017, s. 53), men også fordi det motsatte har vært insinuert (Johannessen J. , 2020, s. 102). Leksemet *mye* er tatt med fordi det innehar affrikatfonemet medialt slik som nektingsadverbialet, men også fordi det er et leksemer en kan tenke seg at nokså uproblematisk kan la seg bytte ut. Leksemet *mye* har den dialektale varianten /mø:çə/ og opphavet er det norrøne /mykit/. Nektingsadverbialet og *mye* har i den første informantteksten henholdsvis 5 og 2 tilfeller, samt henholdsvis 3 og 1 tilfelle i den andre informantteksten. Totalt har nektingsadverbialet 8 tilfeller i informantteksten, mens *mye* har 3 tilfeller. Videre valgte jeg spesielt å ta med leksemene *bekken* og *veggen* som tradisjonelt og språkhistorisk skal kunne uttales med affrikat. Disse er representert med ett tilfelle hver i tekstene.

Informantteksten ble altså endret til den andre opptaksrunden på den andre skolen. Dette for å øke avstanden til ord som potensielt kunne inneha affrikatisering i et forsøk på å minke sannsynligheten for at informantene gjennomskuet prosjektet. Begge tekstene ligger vedlagt og alle mulige posisjoner for affrikatisering er bevart i begge tekstene.

Videre kunne jeg selvsagt ha valgt å intervju informantene istedenfor tekstlesing, men da ville jeg gått glipp av – tidsbruken tatt i betraktning – muligheten for en kvantitativ studie, da jeg måtte ha hatt langt færre informanter i studien. En annen fordel med tekstlesing – slik jeg ser det – er at alle informantene sier de samme ordene. Dette gjør sammenligningsgrunnlaget innad i informantgruppen mer pålitelig. Utfordringen med tekstlesing som metode, er at informantene kan lese feil eller hoppe over ord – dette skal vi se eksempler på i del 5. Det er også et usikkerhetsmoment i at informantene blir påvirket av bokmålsrettskrivingen til å uttale ord bokmålsnært, noe som vil være forstyrrende for resultatet.

4.6 GRUPPESAMTALE

Det ble – som nevnt – lagt til en gruppesamtale til begge opptakssituasjonen i denne studien. Fordelen med en slik metode er at man her får en mer fri tale fra informantene, som svarte på hverdagslige spørsmål fra meg – liste med spørsmål ligger vedlagt. Ulempen med gruppesamtale kan være at informantene prater samtidig, slik at analysearbeidet blir vanskelig eller det blir umulig å oppfatte hva som blir sagt og hvordan. En får heller ikke et sammenligningsgrunnlag på ordnivå da informantene ikke sier de samme ordene, slik som når man leser en tekst eller en ordliste.

Videre ønsker jeg å presisere at jeg valgte gruppesamtale til denne studien ut ifra et praktisk ståsted med tanke på min og informantenes tidsplan. Alternativet ville gjerne vært intervju eller samtale i mindre grupper, men dette ville gått ut over informantenes skolehverdag og min noe begrensede tilmålte tid.

4.7 FELTARBEID I 1988-OPPTAKENE

Datainnsamlingen med opptakene fra 1988 utført av Finn Gabrielsen, ble et systematisk og noe tidkrevende arbeid. En *viktig* presisering her, er at resultatene fra denne datainnsamlingen er *mine* resultater og *ikke* Gabrielsens resultater. Når det heretter henvises til 1988-undersøkelsen, er det altså ikke Gabrielsens *resultater* det vises til, men heller *datakilden* fra hans undersøkelse i form av lydopptak. Lydopptakene fikk jeg fra «Fildepotet» til LIA-korpuset og «Talebanken» ved Helge Sandøy. Her laget jeg et skjema i Excel – se eksempel under – hvor jeg noterte ned ordene som inneholdt affrikatisering til høyre i skjemaet. Der det ikke er notert noe konkret ord, er det heretter innforstått som ordet *ikke*. Frekvensen på disse affrikatiserte ordene – samt alle andre ord som etter språkhistoriske prinsipper skulle hatt affrikatisering (mulige posisjoner), men som ikke ble uttalt med dette – ble markert ved å notere et 1-tall i kolonnen for det gitte fonemet, slik:

5	Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		
		Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	
7	0.25		1							"Kjemi"
8	1.10		1							
9	1.15				1					"Kjemi"
10	1.21		1							"Kjemi"
11	2.09		1							
12	2.18		1							
13	2.30		1							"Kjedelig"
14	3.31		1							

FIGUR 5 SKJEMATISK FREMSTILLING AV FREKVENSBROKEN I MULIGE AFFRIKATISERTE POSISJONER I 1988-LYDOPPTAKENE.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2	Resultater:									
3										
4		Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		
5		Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Sum:
6	Antall:	0	1624	0	265	0	1	0	1	1891
7										
8										
9	Nektingsadverbial:	/ikə/	/içç̥ə/	/içə/	/iʃə/	Sum:				
10	Antall:	1	1285	259	0	1545				
11										
12										
13	Leksemet mye :	/my:ə/	/mø:çç̥ə/	Sum:						
14	Antall:	6	11	17						
15										

FIGUR 8 1988-UNDERSØKELSEN: SUMMERING AV ANTALL MULIGE POSISJONER FOR AFFRIKATISERING I DATAMATERIALET.

4.7.1 KJØNNSFORDELING

Hva angår kjønnsvariabelen, har jeg benyttet meg av Gabrielsens registrering av informantopplysninger for å kunne skille informantene basert på kjønn. Videre har jeg fulgt samme fremgangsmåte som ovenfor og sortert resultatene i en frekvensfordeling mellom mannlige og kvinnelige informanter.

4.8 FELTARBEID I HAUGESUND I 2021

Her vil jeg redegjøre for fremgangsmåten, innhold og gjennomføring til feltarbeidet i Haugesund høsten 2021.

4.8.1 NSD

Innsamlingen av personopplysninger og lydopptak for denne oppgaven er godkjent av NSD – *Norsk senter for forskningsdata* – i henhold til personvernloven §31. Informasjonsskrivet til informantene ligger vedlagt i denne oppgaven. Det samme gjelder skjema for registrering av personopplysninger til informantene (se vedlegg.)

4.8.2 REGISTRERING AV PERSONOPPLYSNINGER

Til denne undersøkelsen ble det registrert følgende personopplysninger:

- Navn
- Alder
- Kjønn
- Hvilken kommune informanten er oppvokst i
- Hvilken kommune informanten bor du i i dag

I henhold til avtalen med NSD, skal disse opplysningene destrueres ved oppgavens sluttdato.

4.8.3 DATAINNSAMLINGENS INNHOLD OG FREMGANGSMÅTE

Jeg startet med å kontakte alle videregående skolene i Haugesund by per e-post. Her presenterte jeg meg, forklarte hvorfor jeg tok kontakt og hva jeg ønsket av dem, samt beskrev kort prosjektet, men gjorde også et diskret poeng ut av at jeg ikke ønsket å røpe for mye om innholdet i undersøkelsen, da dette kunne vært skadelig for resultatene hvis informantene fikk vite hvilket fonem jeg ønsket å observere. Derfor ble det sagt at jeg ville studere språkendring i Haugesund bymål, uten videre utdypning.

Datainnsamlingens innhold – som blir beskrevet mer i detalj nedenfor – besto i innhenting av samtykkeerklæring, skjema med personopplysninger og lydopptak.

Datainnsamlingen ble gjennomført på to videregående skoler, nemlig HTG – Haugesund toppidrettsgymnas – og Haugaland. Her fikk vi egne rom for opptakssituasjonen, slik at opptakene og informantene ikke skulle bli forstyrret. Det ble gjennomført ett opptak med én og én informant som leste en kort tekst – totalt 16 opptak. I tillegg ble det gjort opptak av totalt tre gruppesamtaler informantene imellom.

4.8.4 GJENNOMFØRING AV OPPTAKENE

4.8.4.1 Første runde - pilotstudien

På denne skolen hadde 28 elever hadde sagt seg villige til å delta i undersøkelsen. På opptaksdagen var det noen elever som ikke var på skolen den dag, samt at noen av de som var der ikke hadde fått med deg at de måtte være fylte 18 år. Dette skal jeg ha forståelse og respekt for. Jeg sto da igjen med 16 elever, og de vil heretter bli referert til som informanter.

Opptakene til informanttekstlesingen ble gjort på følgende måte: Jeg satte opp Mac og mikrofon på et bord inne i et egnet rom. Læreren inne i klasserommet sendte informantene ble inn til meg én og én. Her spurte jeg om de hadde signert informasjonsskrivet gitt til dem i forkant. De fleste hadde det, og de som ikke hadde det med, fikk mulighet til å lese og signere det der og da. Videre spurte jeg dem spørsmålene fra skjemaet for personopplysninger og fylte dette ut fortløpende. Så fikk informanten anledning til å lese igjennom informantteksten så mange ganger som ønskelig. Deretter leste informanten teksten inn i mikrofonen. Alle opptakene ble styrt av meg, og jeg lagret alle opptakene fortløpende.

Informantene snakket nokså tydelig haugesundsk med tydelig affrikatisering i opptakssituasjonen. Dette sto noe i strid med det jeg hadde av informasjon fra informantenes lærer, som mente at informantene deaffrikatiserte mer og mer. Ettersom jeg kunne ane en liten tvil om hvorvidt informantene hadde gjennomskuet prosjektet – enten i form av informasjon fra læreren uten min tilstedeværelse, informasjonen i informasjonsskrivet eller

informantteksten – ble jeg og læreren derfor enige om at vi skulle gjennomføre én opptakssituasjon til, men denne gangen med fem informanter i en gruppesamtale. Dette ble så til det jeg har kalt «pilotstudien», selv om *pilotstudie* egentlig handler om den studien man gjør før hovedstudien for å prøve ut en metode (Braut, 2020). Tanken vår bak dette påfunnet var at informantene kunne ha sluppet til å moderere språket sitt overfor meg, men det ville – *kanskje* – være vanskeligere å modere språket overfor dem som de snakker med daglig – altså det som Akselberg og Mæhlum kaller en *kontrolleffekt* (Akselberg & Mæhlum, 2008, s. 83). Dette kunne tenkes å ta bort noe av nervøsiteten i opptakssituasjonen – som Sakel og Everett skriver om, hvor nervøsiteten kan forstyrre opptaket (Sakel & Everett, 2012, s. 106). Derimot er observatørparadokset fortsatt til stedet, så påvirkningsfaktoren er kun minimert.

Vi sto altså i en situasjon som satte spørsmålstegn til dataenes reliabilitet, og kort tid etter første opptaksrunde, gjennomførte jeg opptaksrunde nummer to. Her fikk informantene sitte rundt et bord med kun meg til stedet, diskret sittende inntil en vegg. Informantene fikk beskjed om å forsøke å holde praten i gang, la alle få komme til ordet og helst ikke snakke for mye samtidig. De svarte på spørsmål gitt av meg.

Til sammen ble det gjennomført to slike gruppesamtaler på denne skolen, med totalt 10 informanter. Denne runden resulterte i verdifull innsikt, som igjen gjorde at jeg valgte å ta med begge disse opptaksrundene i mitt datamateriale. Dette blir gjort rede for i del 5.

4.8.4.2 Andre opptaksrunde

Andre opptaksrunde ble gjennomført på en annen videregående skole i Haugesund by. På denne skolen var det fem informanter som hadde sagt seg villige til å delta, men på opptaksdagen, var kun fire av dem til stede på skolen.

Før denne andre opptaksrunden, bestemte jeg meg for å endre noe på skjemaet som informantene skulle lese og signere. Her endret jeg noen så ord i beskrivelsen av prosjektet: Overskriften ble endret fra «Språkendring i Haugesund bymål» til «Unge språkbrukere i Haugesund bymål» og det ble lagt mindre vekt på bruken av «språkendring» i beskrivelsen. Videre sendte jeg dette inn til godkjenning hos NSD, som konkluderte med at endringene som ble gjort, ikke hadde noe å si for NSDs vedkommende og personvernet.

Videre endret jeg også på rekkefølgen på opptakene i denne opptaksrunden. Her fikk informantene prate med hverandre i en gruppesamtale først, deretter leste informantene en kort tekst uten de andre informantene til stedet i rommet. Selve gjennomføringen av gruppesamtalene – med spørsmål og retningslinjer – og tekstlesingen var den samme som ved den første skolen.

Med kun fire informanter, ville dette vært i minste laget for å kunne si noe som helst om haugesundsvarieteteten og frekvensen av affrikatisering blant brukerne som helhet, men ettersom jeg hadde 16 informanter på den første skolen, mener jeg at resultatene kan sees i sammenheng med hverandre på tvers av skolene. Ordene i informantteksten gitt på denne skolen var de samme som på den første, bare noen færre. Mer om informantteksten i neste punkt.

4.9 FREMGANGSMÅTE VED DATABEHANDLING OG KATALOGISERING AV DATAMATERIALET

4.9.1 TEKSTLESING

Til databehandlingen og katalogiseringen av lydopptakene fra 2021 benyttet jeg egne informantkoder, men denne delen av skjemaet var det samme som for 1988-opptakene:

	A	B	C
1	Informant:	Kjønn:	Født:
2	Informant_01	Kvinne	2003
3			

FIGUR 9 2021-UNDERSØKELSEN: ORGANISERING AV INFORMANTKODER I SEPARATE ARK.

Også her fikk hvert lydopptak tilhørende én informant et eget ark i Excel-dokumentet for 2021-undersøkelsen. I disse opptakene noterte jeg ikke ned tiden for hvert enkelt affrikatiserte fonem opptrådte i opptaket, da informantene leste en tekst med de samme ordene i rekkefølge for hvert opptak. Her ble hver kolonne tilhørende ett gitt fonem summert nederst i kolonnen:

26			1							"Kjedelig"
27			1							"Ikke"
28									1	"Bekken"
29			1							"Ikke"
30								1		"Veggen"
31	Antall:	0	17	0	0	0	0	3	1	1

FIGUR 10 2021-UNDERSØKELSEN: SUMMERING AV ANTALL MULIGE POSISJONER FOR AFFRIKATISERING.

Når alle lydopptakene var gjennomgått og katalogisert, ble resultatene samlet i et eget ark i dokumentet med samme fremgangsmåte som for 1988-opptakene. Fremgangsmåten for 2021-opptakene hva angår katalogisering av datamaterialet og resultater var den samme. Når datamaterialet fra de gitte skolene var samlet og katalogisert til resultater, summerte jeg disse resultatene i et eget ark kalt «Samlede resultater». Se del 5 for resultatene fra undersøkelsene.

4.9.2 KJØNNSFORDELING

Hva angår kjønnsvariabelen, har jeg benyttet meg av informantenes egne opplysninger i skjemaet «Skjema til 'Språkendring i Haugesund'» for å skille informantene etter denne

variabelen. Videre har jeg fulgt samme fremgangsmåte som ovenfor og sortert resultatene i en frekvensfordeling mellom mannlige og kvinnelige informanter.

4.9.3 GRUPPESAMTALE

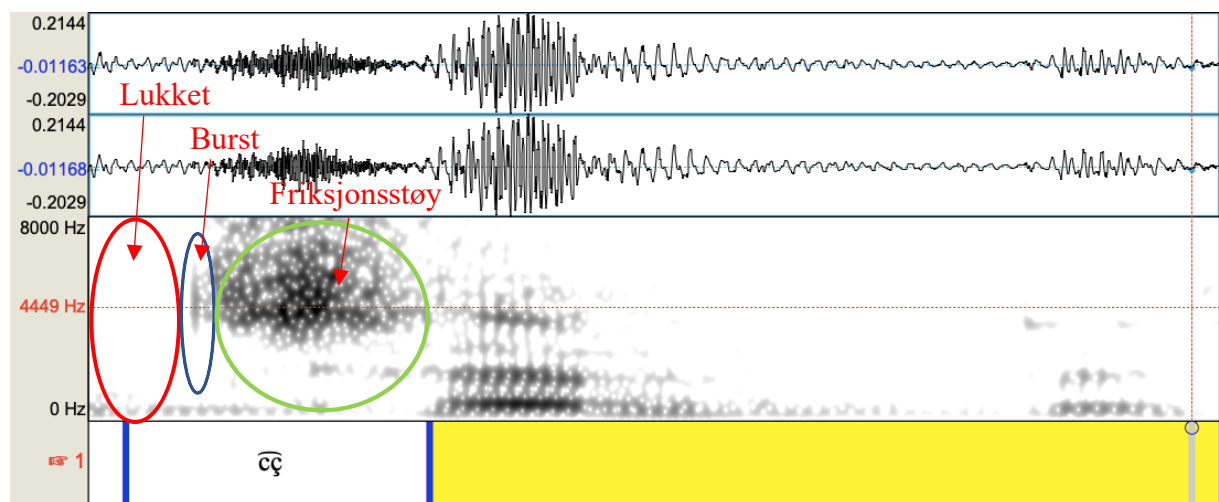
Fremgangsmåten for databehandling og katalogisering for gruppesamtalene var lik den for tekstlesingen. Hovedforskjellen mellom disse opptakssituasjonene og datamaterialet, er at materialet for tekstlesingen er noe mer homogent hva angår hvilke ord som er med i resultatene, da det for gruppesamtalene ikke var lagt føringen for hvilke ord som skulle være med i samtalen. Datamaterialet er dermed noe mer tilfeldig hva angår hvilke mulige posisjoner for affrikatisering en får. Resultatene ble samlet i et eget ark i Excel-dokumentet for 2021-undersøkelsen.

4.10 BRUK AV AKUSTISK ANALYSEVERKTØY TIL KVANTITATIV FREKVENSPANALYSE

Til bearbeidingen av lydopptakene benyttet jeg dataprogrammet Praat – et gratis og nedlastbart analyseverktøy utviklet av Paul Boersma og David Weenink ved Universitet i Amsterdam, og ble første gang utgitt i 1992 (Boersma & van Heuven, 2001). Jeg benyttet den siste tilgjengelige oppdateringen til hver tid tilgjengelig av dette programmet, men startet med versjon 6.1.51 (Weenink & Boersma, 2022).

4.10.1 FORDELER

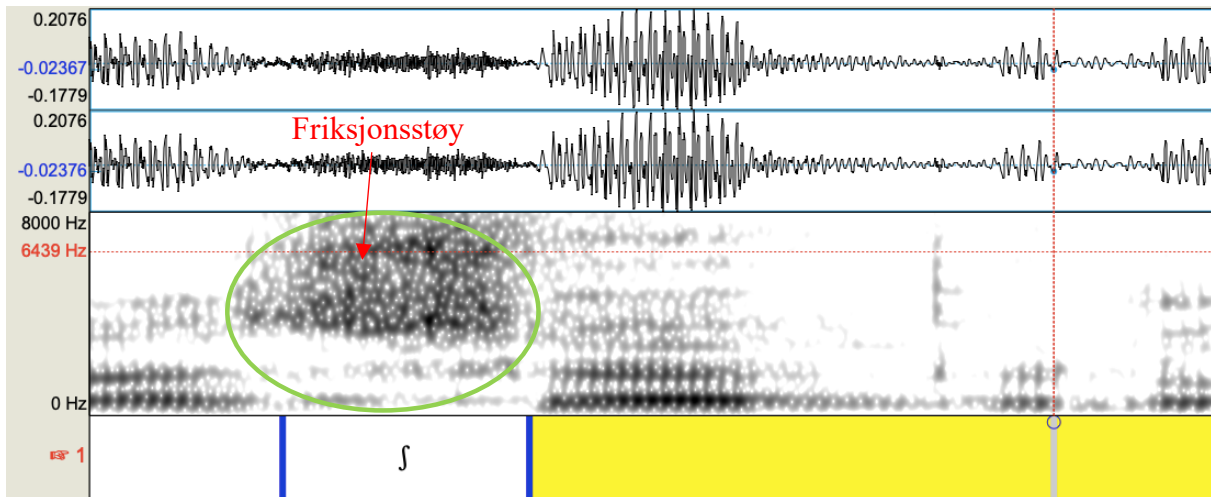
Akustisk analyse innebærer en fremstilling og analyse av lydfrekvenser som kan fremstilles skjematisk i et dataprogram – *et spektrogram* (se punkt 4.3.3.2 for nærmere beskrivelse) (Kendall & Fridland, 2021, s. 14f). Spektrogrammet gir bilder av lydfrekvensen, her eksemplifisert med et tilfelle av affrikaten $/\widehat{c}\zeta/$ i realiseringen av «kjempe» fra 2021-undersøkelsen:

FIGUR 11 EKSEMPEL PÅ AFFRIKAT-UTTALE I "KJEMPE"

Figuren viser et tydelig lukke, burst – eller *utbrudd* – og friksjonsstøy. Friksjonsstøyen indikerer ustemt frikativ.

Skillet mellom affrikat og frikativ blir nokså tydelig når en tar spektrogrammet i bruk. Her eksemplifisert med et tilfelle av frikativen /ʃ/ i realiseringen av «kjøpe» fra 2021-undersøkelsen:

FIGUR 12 EKSEMPEL PÅ FRIKATIV-UTTALE I "KJØPE"

Figuren viser tydelig fraværet av lukket og burst initialt, men ustemt friksjonsstøy.

Kvantitativ frekvensanalyse har i tillegg den fordelen at en på bakgrunn av en gitt fastsatt og forutbestemt mengde – her; antall mulige posisjoner av affrikatisering i informantteksten – kan sammenlignes med faktiske funn i lydopptakene. Slik kan en enkel prosentvis frekvensfordeling organiseres slik at en ser om bruken samsvarer med utgangspunktet, eller om bruken har avtatt.

4.10.2 BEGRENSNINGER

Kvantitativ frekvensanalyse gir ikke godt nok rom for individuell variasjon eller korrigering av feiluttale, for å nevne noe. Oppgaven tar derfor siktemål på å gjengi informantenes frekvensbruk av de affrikatiserte og ikke-affrikatiserte formene. Dette er studiens hovedfokus, men skulle det vise seg at en tydelig deaffrikatisering mot et frikativfonem var gjeldende, ville nærmere analyser av denne frikativen vært nødvendig. Tatt i betraktning denne oppgavens omfang, mener jeg dette er en god måte å undersøke den fonologiske enhetens frekvens på for å kunne besvare problemstillingen godt.

4.11 RELIABILITET OG VALIDITET

I all forskning, er det helt nødvendig og viktig å stille spørsmålstegn ved datamaterialets *reliabilitet* og *validitet*, som er en del av de grunnleggende vitenskapelige kravene i all forskning (Akselberg & Mæhlum, 2008, s. 75). Dette har jeg vært så vidt inne på i denne delen av oppgaven allerede, men her ønsker jeg å greie mer ut om dette begrepsparet sett opp imot min metode og mine data. Sett i lys av at all forskning skal være etterprøvable, vil jeg si at det er visse potensielle fallgruver innen kvantitativ forskning, blant annet 1) datainnsamlingsprosessen, 2) bearbeidningen av datamaterialet, samt 3) analysen.

Rasinger skriver at reliabilitet handler om at dataene man får ut av en undersøkelse, skal kunne gjenskapes – eller tilnærmet likt – ved å benytte samme metode (Rasinger, 2010, s. 55). Reliabilitet kan altså gjerne kalles *pålitelighet* – dataene og metodens pålitelighet. Én måte som Rasinger nevner for å teste dataenes pålitelighet på, er å dele informantgruppen vilkårlig i to og se om vi får samme – eller lik samme – resultat i begge gruppene (Rasinger, 2010, s. 56). I denne oppgaven har jeg ikke kunnet teste resultatene ved å gjenta undersøkelsen likt på andre informanter. Det jeg derimot har gjort, er å benytte meg av Rasingers «delt-i-to»-metode. Dette kommer vi tilbake til i del 5.

Dataenes validitet, handler om disses evne til å kunne gi valid – eller *gyldig* – informasjon om det de forsøker å si noe om (Rasinger, 2010, s. 56). Dette innebærer alltid en form for usikkerhet rundt resultatene man legger frem, men dette mener jeg vi ikke kommer utenom innen forskning i humaniora og lingvistikk.

4.12 OPPSUMMERING

I dette kapitlet har jeg forsøkt å legge frem hvordan jeg har jobbet med datamaterialet fra 1988-undersøkelsen til Gabrielsen. Her går det frem at jeg basert med på hans lydopptak, men ikke hans databehandling eller resultater. Videre har jeg lagt frem hvordan jeg utarbeidet og gjennomførte datainnsamlingen til 2021-undersøkelsen, samt hvordan dette datamaterialet ble håndtert i databehandlingsprosessen som førte til resultatene. De to undersøkelsene som denne oppgaven har som utgangspunkt for resultatene, bærer preg av både likheter og ulikheter i valg av metode, men dette mener jeg at ikke er til hinder for resultatene som jeg i neste kapittel vil legge frem.

5 PRESENTASJON AV RESULTATER

Jeg vil i dette kapitlet legge frem resultatene fra databehandlingen av materialet fra lydopptakene tilhørende Gabrielsens undersøkelse i 1988 og mine undersøkelser i 2021. I punkt

5.1 legger jeg frem resultatet for 1988-undersøkelsens samlede resultater med tilhørende resultater for frekvensfordelingen av nektingsadverbialer og leksemet *mye*, samt kjønnsfordelingen av disse resultatene. I punkt 5.2 legger jeg frem resultatet for 2021-undersøkelsens samlede resultater, og fremgangsmåten for dette er den samme som for 1988-undersøkelsen.

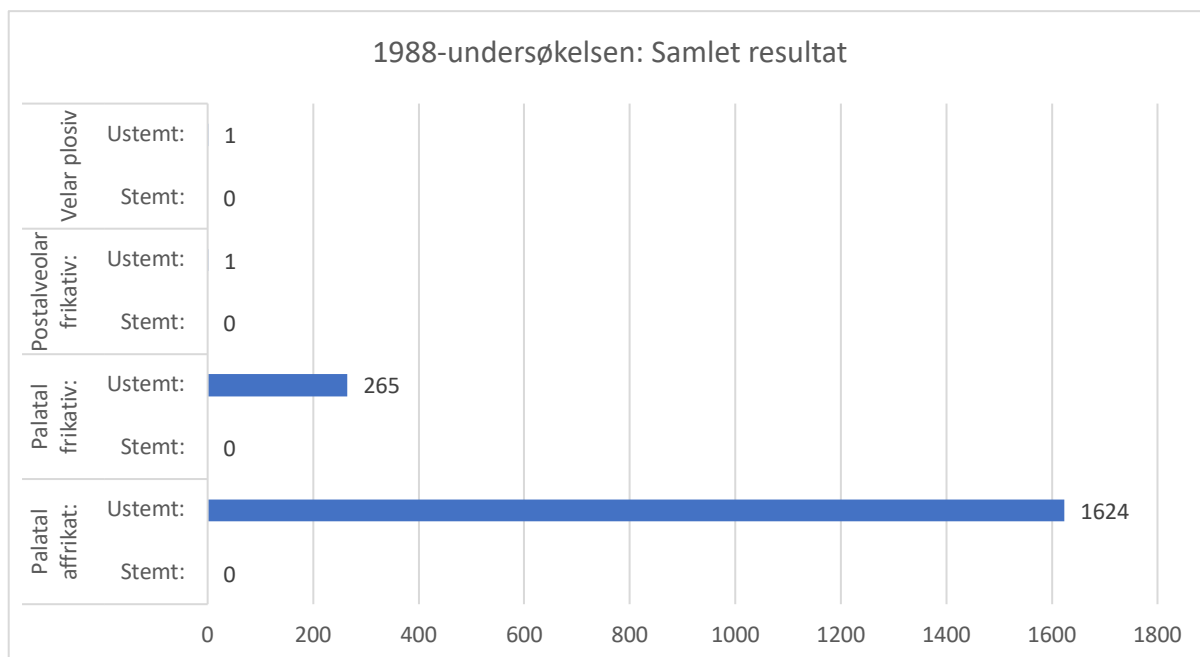
5.1 1988-UNDERSØKELSEN

I denne delen av oppgaven presenterer jeg resultatene fra 1988-undersøkelsen. Her vil jeg først presentere et samlet resultat, samt resultatene til bruken av nektingsadverbialet og leksemet *mye*. Jeg vil også presentere en kjønnsfordeling av resultatene i et eget punkt etter hver presentasjon av de gitte resultatene. Hver figur viser de gitte registrerte tilfellene i datakildens materiale. Disse resultatene blir videre satt inn i en tabell som viser den prosentvise forfrekvensfordelingen. Denne prosentvise frekvensfordelingen vil bli sentral i studiens drøftingsdels. Det ble ikke registrert noen tilfeller av stemt palatal affrikat i denne datakilden. Delen avsluttes med en kort oppsummering.

5.1.1 SAMLET RESULTAT

Jeg vil nå gi en gjennomgang av resultatene fra 1988-undersøkelsens samlede resultater, etterfulgt av resultatet som omhandler informantenes bruk av nektingsadverbial, samt kjønnsfordelingen på bruken av affrikatiserte former. Dette vil være resultater gjengitt i form av diagrammer og tabeller med prosentvis frekvensfordeling.

Totalt i undersøkelsen ble det registrert 1891 mulige posisjoner for affrikatisering. Av disse er 1624 tilfeller av ustemt palatal affrikat hvorav 1285 tilfeller er nektingsadverbialer og 11 er affrikatisert form av leksemet *mye*. Dette gir 328 tilfeller av andre ord som innehar affrikatisering registrert i datamaterialet.

FIGUR 13 1988-UNDERSØKELSEN: SAMLET RESULTAT

Som det fremgår av figur 13, er det registrert 1624 tilfeller av ustemt palatal affrikat i datamaterialet, 265 tilfeller av ustemt palatal frikativ, 1 tilfelle av ustemt postalveolar frikativ, samt 1 tilfelle av ustemt velar plosiv i posisjoner hvor en kunne forventet affrikatisering. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 4 1988-UNDERSØKELSEN: SAMLET RESULTAT - PROSENT

	<i>Palatal affrikat</i>		<i>Palatal frikativ</i>		<i>Postalveolar frikativ</i>		<i>Velar plosiv</i>	
<i>Prosent:</i>	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
	0,00 %	85,88 %	0,00 %	14,01 %	0,00 %	0,05 %	0,00 %	0,05 %

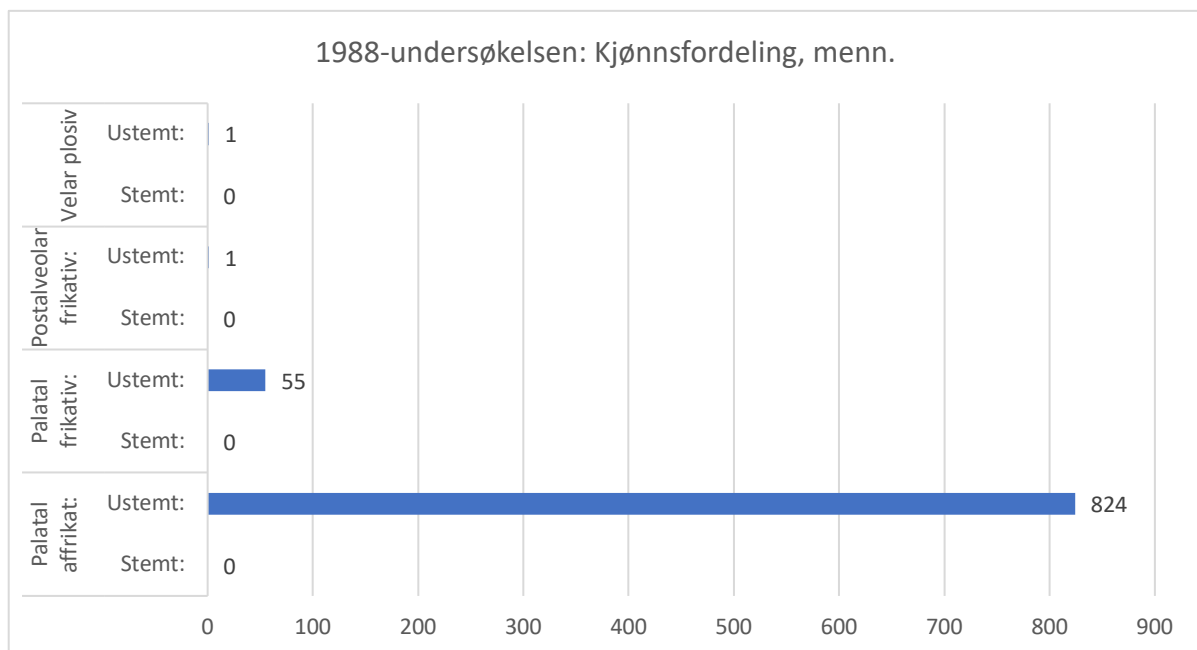
Tabell 4 viser at samlet sett har ustemt palatal affrikat en frekvensfordeling på 85,88% av de mulige affrikatiserte posisjonene i dette datamaterialet, mens de postalveolare og palatale frikativposisjonene har henholdsvis 0.05% og 14,01% av fordelingen i datamaterialet. Den ustemte velare plosiven har en fordeling på 0.05%.

Slik det fremstår her, er det en meget høy representasjon av affrikatiserte former i posisjoner der en kunne forvente å finne nettopp dette, noe jeg vil tolke dit hen at affrikatiserte former var vanlige blant informantene i 1988. Men det er også en ikke ubetydelig andel av ustemt palatal frikativ registrert i datamaterialet. Dette var noe overraskende, da min påstand så langt i denne oppgaven har vært at haugesundsvareteten *ikke* innehar dette fonemet. Men som neste punkt i dette kapitlet skal vise, har dette sitt opphav i nektingsadverbialbruken til disse informantene.

Disse resultatene innehar altså den samlede frekvensfordelingen, noe som innebærer at de også innehar resultatene for nektingsadverbialet og leksetet *mye* som er to mulige posisjoner for affrikatisering som skiller seg ut fra andre posisjoner i denne oppgaven.

5.1.1.1 Kjønnfordeling

De samlede resultatene vil under dette punktet bli fordelt ut ifra kjønnsvariabelen. Her starter jeg med å legge frem resultatene for de mannlige informantene, deretter resultatene for de kvinnelige informantene.

FIGUR 14 1988-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, MENN.

Figur 14 viser at det for de mannlige informantene ble registrert 824 tilfeller av ustemt palatal affrikat, 55 tilfeller av ustemt palatal frikativ, 1 tilfelle av ustemt postalveolar frikativ, samt 1 tilfelle av ustemt velar plosiv. Summert utgjør dette 881 registrerte tilfeller av mulige posisjoner for affrikatisering i dette datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

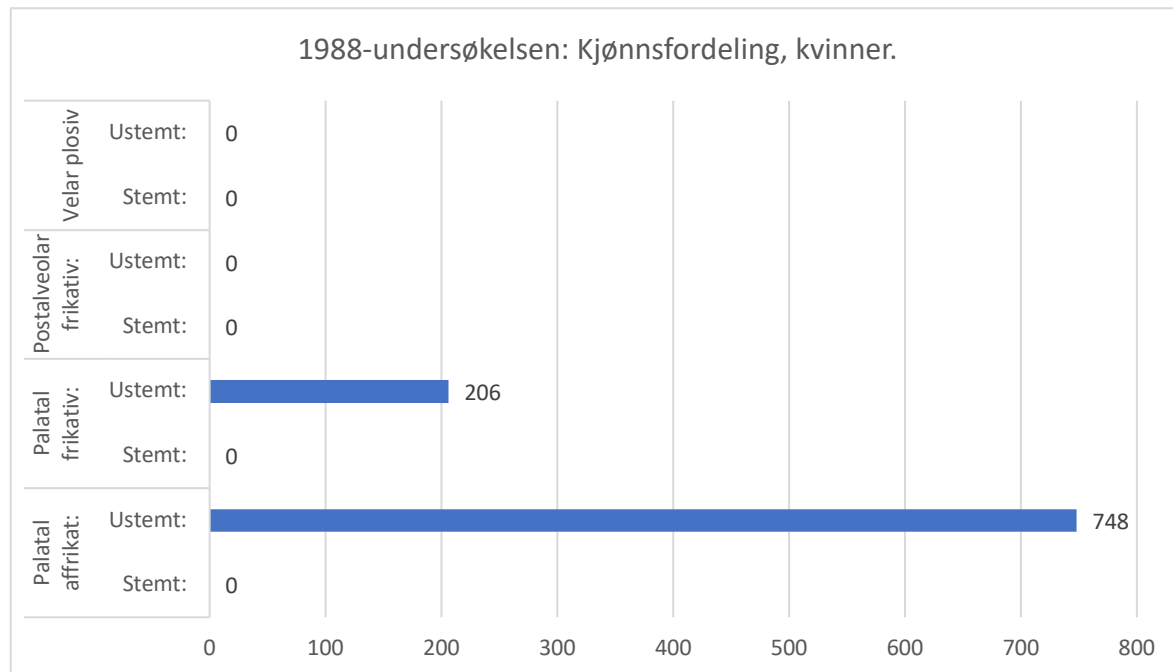
TABELL 5 1988-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, MENN.

<u>Menn:</u>								
	<i>Palatal affrikat</i>		<i>Palatal frikativ</i>		<i>Postalveolar frikativ</i>		<i>Velar plosiv</i>	
	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
<i>Prosent:</i>	0,00 %	93,53 %	0,00 %	6,24 %	0,00 %	0,11 %	0,00 %	0,11 %

I prosent viser tabell 5 at ustemt palatal affrikat har en frekvensfordeling på 93,53% av de mulige affrikatiserte posisjonene i dette datamaterialet, mens de postalveolare og palatale

frikativposisjonene har henholdsvis 0,11% og 6,24% av fordelingen i datamaterialet. Den ustemte velare plosiven har en fordeling på 0.11%, noe som utgjør ett registrert tilfelle.

Samlet sett kan det se ut til at ustemt palatal affrikat har en meget høy representasjon i talemålet hos de mannlige informantene.

FIGUR 15 1988-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, KVINNER

For de kvinnelige informantene viser figur 15 at det ble registrert 748 tilfeller av ustemt palatal affrikat, 206 tilfeller av ustemt palatal frikativ, 0 tilfeller av ustemt postalveolar frikativ, samt 0 tilfeller av ustemt velar plosiv. Summert utgjør dette 954 registrerte tilfeller av mulige posisjoner for affrikatisering i dette datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 6 1988-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, KVINNER

Kvinner:

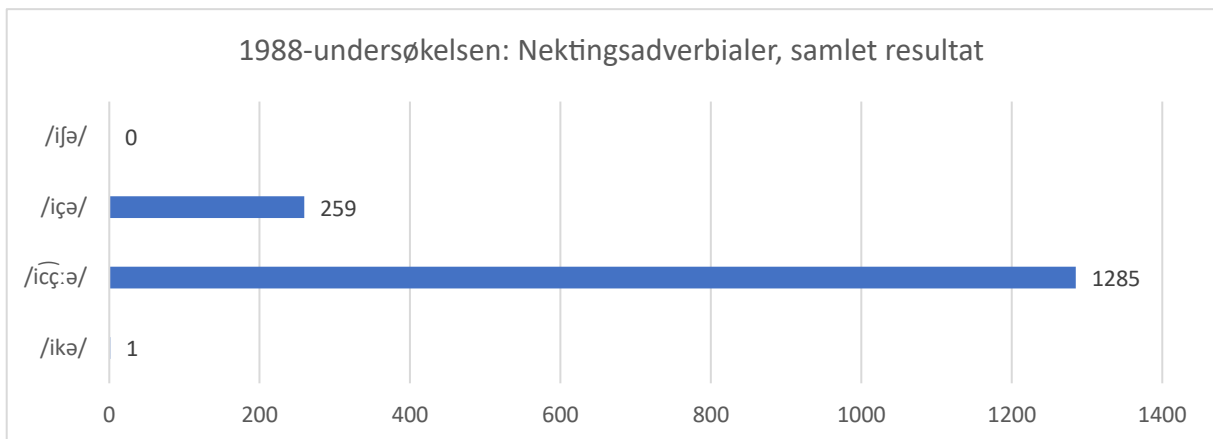
	<i>Palatal affrikat</i>		<i>Palatal frikativ</i>		<i>Postalveolar frikativ</i>		<i>Velar plosiv</i>	
	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
<i>Prosent:</i>	0,00 %	78,41 %	0,00 %	21,59 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Tabell 6 viser i prosent at ustemt palatal affrikat har en frekvensfordeling på 78,41% av de mulige affrikatiserte posisjonene i dette datamaterialet, mens de postalveolare og palatale frikativposisjonene har henholdsvis 0,00% og 21,59% av fordelingen i datamaterialet. Den ustemte velare plosiven har en fordeling på 0,00%.

Samlet sett kan det se ut til at ustemt palatal affrikat har en meget høy representasjon i talemålet hos de kvinnelige informantene, dog noe lavere frekvens enn hos de mannlige informantene, da de kvinnelige informantene ser ut til å ha en noe høyere frekvensfordeling av ustemt palatal frikativ enn de mannlige informantene.

5.1.2 NEKTINGSADVERBIALET

I det samlede resultatet av datamaterialet fra 1988-undersøkelsen har jeg her skilt bruken av forskjellige former for nektingsadverbialer funnet i dette materialet og samlet disse i et diagram vist i figur 16.

FIGUR 16 1988-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIALER, SAMLET RESULTAT

Her ser en at /ijə/ opptrer 0 ganger, /içə/ opptrer 259 ganger, /ic̥çə/ opptrer 1285 ganger, mens /ikə/ opptrer 1 gang i datamaterialet samlet sett. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 7 1988-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIALER, SAMLET RESULTAT

Samlet resultat:

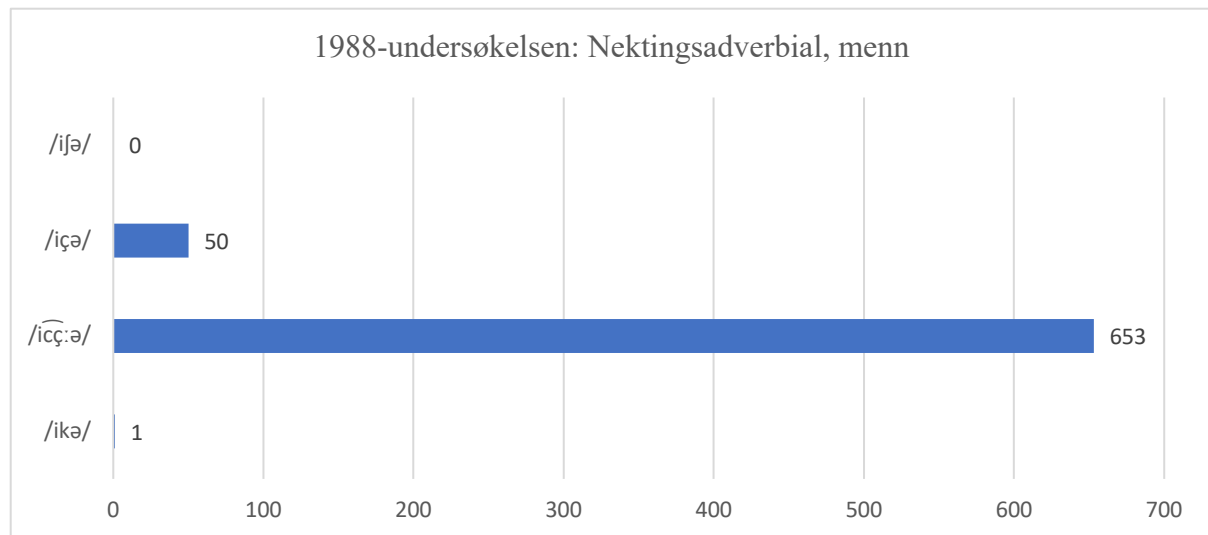
	/ikə/	/ic̥çə/	/içə/	/ijə/
<i>Prosent:</i>	0,06 %	83,17 %	16,76 %	0,00 %

Ut ifra tabell 7 kan en lese at at /ikə/ har en frekvensfordeling på 0.06%, /ic̥çə/ har en fordeling på 83,17%, /içə/ har en fordeling på 16,76%, samt at /ijə/ har en fordeling på 0,00% av det totale antallet nektingsadverbialer registrert i datamaterialet. Dette forteller oss at /ic̥çə/ har en meget høy frekvensfordeling hos informantene i 1988-undersøkelsen sammenlignet med de andre nektingsadverbialene registrert her. Til sammenligning er den velare plosivformen av nektingsadverbialet – /ikə/ – kun registrert 1 gang i det totale antallet registrerte nektingsadverbialer i datamaterialet.

Til tross for at /içə/ ikke opptrer mer enn 259 ganger i denne undersøkelsen, er likevel slik at det ikke er en ubetydelig andel av frekvensfordelingen i datamaterialet, noe som tyder på at informantene benytter denne formen av nektingsadverbialet med ustemt palatal frikativ i noen grad. I det samlede resultatet kom det frem at ustemt palatal frikativ opptrådte 265 ganger, og sett i sammenheng med informantenes bruk av dette fonemet i nektingsadverbialet gjenstår det 6 registrerte tilfeller av dette fonemet som må ha opptrådd i andre ord.

5.1.2.1 Kjønnfordeling

Resultatene fra frekvensfordelingen til nektingsadverbialet kan videre deles inn i en kjønnfordeling. For de mannlige informantene ser denne frekvensfordelingen slik ut:

FIGUR 17 1988-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, MENN

Blant de mannlige informantene ser en at /ifə/ opptrer 0 ganger, /içə/ opptrer 50 ganger, /ic̥çə/ opptrer 653 ganger, mens /ikə/ opptrer 1 gang i datamaterialet samlet sett. Summert utgjør dette 701 registrerte tilfeller av nektingsadverbialer hos de mannlige informantene i datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

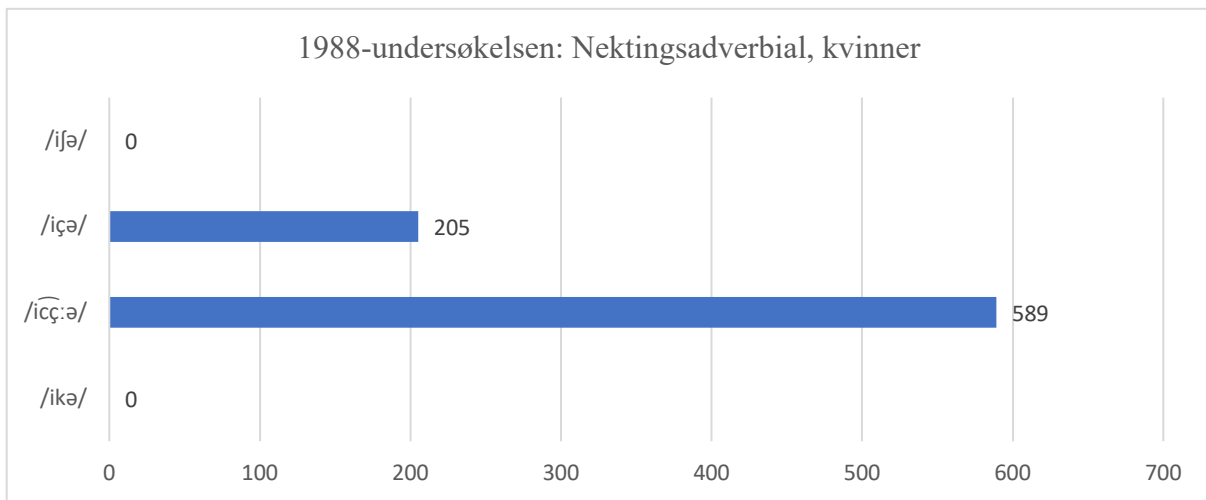
TABELL 8 1988-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, MENN

Menn:

Nektingsadverbial:	/ikə/	/ic̥çə/	/içə/	/ifə/
Prosent:	0,14 %	92,76 %	7,10 %	0,00 %

Tabell 8 viser at /ikə/ har en frekvensfordeling på 0,14%, /ic̥çə/ har en fordeling på 92,76%, /içə/ har en fordeling på 7,10%, samt at /ifə/ har en fordeling på 0,00% av det totale antallet

nektingsadverbialer registrert i datamaterialet. Ut ifra dette kan det se ut til at de mannlige informantene holder på den affrikatiserte formen av nektingsadverbialet.

FIGUR 18 1988-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, KVINNER.

Blant de kvinnelige informantene viser figur 18 at /ifə/ opptrer 0 ganger, /içə/ opptrer 205 ganger, /ic̥çə/ opptrer 589 ganger, mens /ikə/ opptrer 0 ganger i datamaterialet samlet sett. Summert utgjør dette 794 registrerte tilfeller av nektingsadverbialer hos de kvinnelige informantene i datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 9 1988-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, KVINNER.

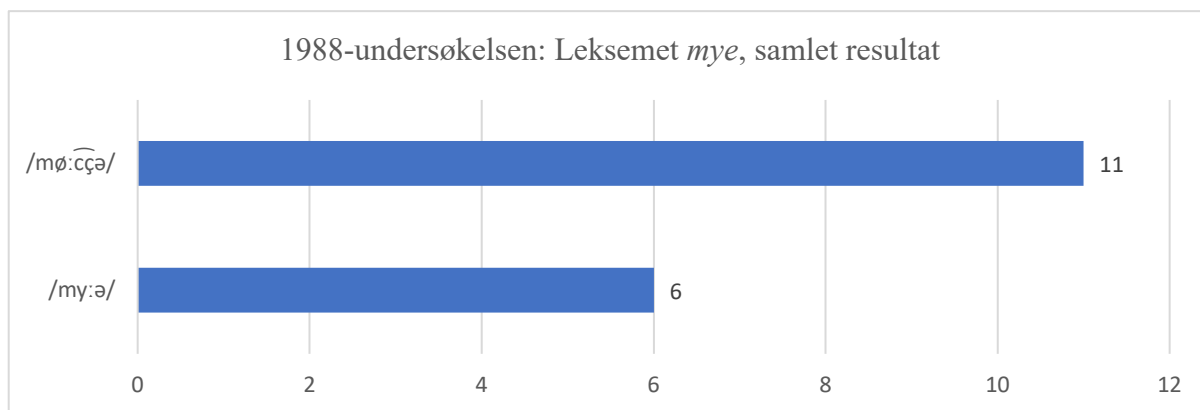
Kvinner:

Nektingsadverbial:	/ikə/	/ic̥çə/	/içə/	/ifə/
Prosent:	0,00 %	74,18 %	25,82 %	0,00 %

Lest ut ifra tabell 9 får en at /ikə/ har en frekvensfordeling på 0,00%, /ic̥çə/ har en fordeling på 74,18%, /içə/ har en fordeling på 25,82%, samt at /ifə/ har en fordeling på 0,00% av det totale antallet nektingsadverbialer registrert i datamaterialet. Ut ifra dette kan det se ut til at de kvinnelige informantene holder på den affrikatiserte formen av nektingsadverbialet i noen grad, men at de varierer mer mellom /ic̥çə/ og /içə/ enn de mannlige informantene.

5.1.3 LEKSEMET *MYE*

I det samlede resultatet fra 1988-undersøkelsen har jeg har skilt ut resultatet av de to forskjellige formene av leksemet *mye* som informantene anvender i datamaterialet. Dette er den tradisjonelle affrikatiserte formen /mø:ç̥çə/ og den nyere, standardnære formen /my:ə/. Figuren under viser frekvensfordelingen av dette leksemet hos informantene.

FIGUR 19 1988-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, SAMLET RESULTAT.

Her kan en lese ut ifra figur 19 at den affrikatiserte formen /mø:cçə/ er uttalt 11 ganger, mens den ikke-affrikatiserte formen /my:ə/ er uttalt 6 ganger totalt i datamaterialet. Dette er et nokså lite materiale som trolig ikke vil kunne si noe generaliserbart om denne bruken, men jeg velger likevel å ta den med her for å kunne gjøre en ikke-generaliserbar komparasjon med undersøkelsen av 2021. Frekvensfordelingen av dette resultatet i prosent blir da som følger:

TABELL 10 1988-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, SAMLET RESULTAT

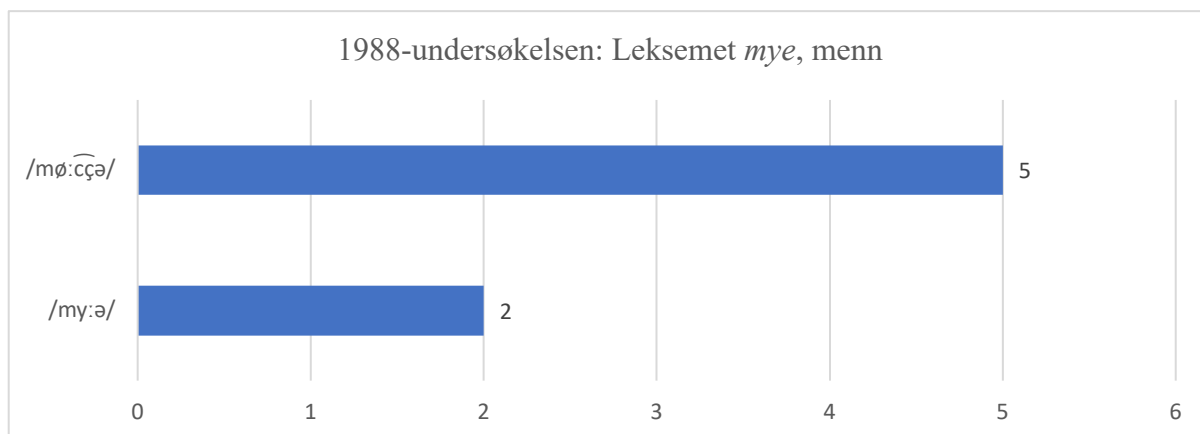
Samlet resultat:

	/my:ə/	/mø:cçə/
<i>Prosent:</i>	35,29 %	64,71 %

Frekvensfordelingen i prosent blir da at den tradisjonelle, affrikatiserte formen blir uttalt 64,71% av gangene, men den standardnære formen blir uttalt 35,29% av gangene, som vist i tabell 10. Dette er et resultat som – uten å generalisere – *kan* fortelle oss at den tradisjonelle, affrikatiserte formen holdt seg godt blant informantene i 1988, men at den standardnære formen *muligens* var på vei inn i varieteten allerede da.

5.1.3.1 Kjønnfordeling

På samme måte som for nektingsadverbet kan frekvensfordelingen for leksemet mye deles inn i en kjønnfordeling, som vist i figur 20.

FIGUR 20 1988-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, MENN

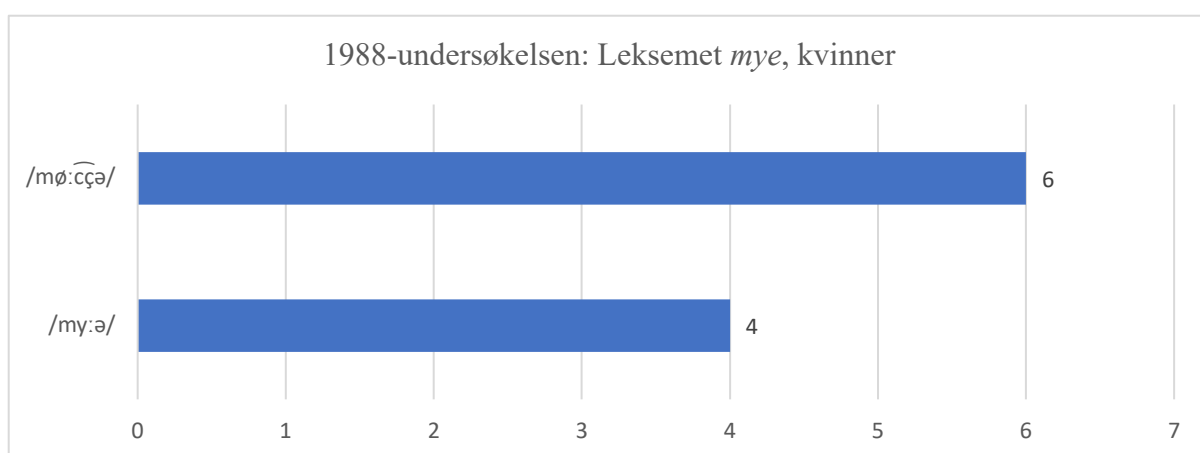
Figur 20 viser at blant de mannlige informantene opptrer /mø:cçə/ 5 ganger, mens /my:ə/ opptrer 2 ganger i dette datamaterialet. Summert blir dette 7 registrerte tilfeller av dette ordet i datamaterialet. Dette gir følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 11 1988-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, MENN.

Menn:

	/my:ə/	/mø:cçə/
<i>Prosent:</i>	28,57 %	71,43 %

Frekvensfordelingen i prosent blir da som følger: /mø:cçə/ blir uttalt 71,43% av de registrerte tilfellene, mens /my:ə/ blir uttalt 28,57% av gangene, som vist i tabell 11.

FIGUR 21 1988-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, KVINNER.

I resultatet for de kvinnelige informantene, viser figur 21 at /mø:cçə/ opptrer 6 ganger, mens /my:ə/ opptrer 4 ganger. Summert blir dette 10 registrerte tilfeller av dette ordet i datamaterialet. Den prosentvise frekvensfordelingen blir som følger:

TABELL 12 1988-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, KVINNER.

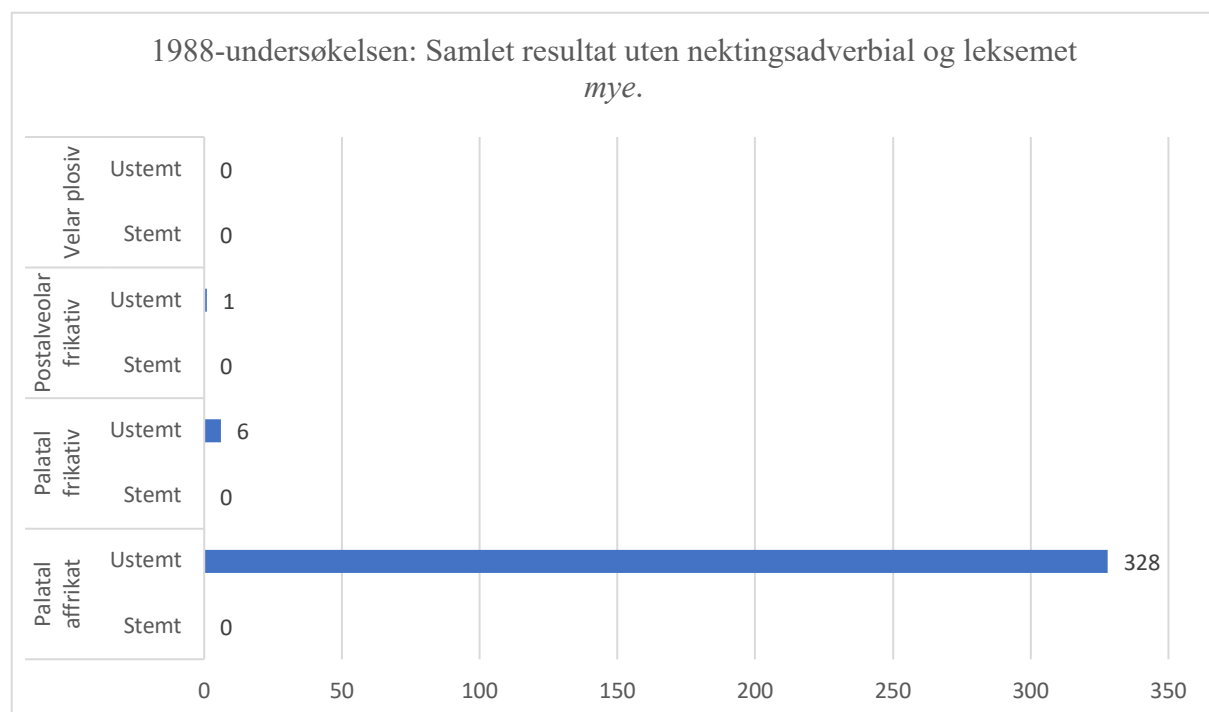
Kvinner:

	/my:ə/	/mø:cçə/
<i>Prosent:</i>	40,00 %	60,00 %

Med totalt 10 registrerte tilfeller og en fordeling av /my:ə/ på 40,00% og /mø:cçə/ på 60,00%, kan dette kun gi oss en ikke-generaliserbar indikasjon på at også de kvinnelige informantene veksler mellom /my:ə/ og /mø:cçə/, slik som indikasjonen viser for de mannlige informantene. Men det skal også gjentas at datamaterialet for denne fordelingen er for lite til å kunne si noe om en sikker tendens.

5.1.4 SAMLET RESULTAT UTEN NEKTINGSADVERBIAL OG LEKSEMET *MYE*

Figur 22 viser frekvensfordelingen av affrikatiserte og ikke-affrikatiserte former i datamaterialet fra 1988 uten nektingsadverbial og leksemet *mye*.

FIGUR 22 1988-UNDERSØKELSEN: SAMLET RESULTAT UTEN NEKTINGSADVERBIAL OG LEKSEMET *MYE*

Figur 22 viser frekvensfordelingen av affrikatiserte og ikke-affrikatiserte former i datamaterialet fra 1988 uten nektingsadverbial og leksemet *mye*. Her ser en at uttale med

ustemt palatal affrikat er det markant mest vanlige blant informantene i 1988-undersøkelsen, med kun 6 tilfeller av ustemt palatal frikativ og ett tilfelle av ustemt postalveolar frikativ.

5.1.5 STEMTE PALATAL AFFRIKAT

Det ble ikke registrert noen tilfeller av stemt palatal affrikat i denne datakilden. Dette kan fortelle at fonemet er lite utbredt med få tilfeller hva angår leksemer i varieteten. I denne datakilden (1988-undersøkelsen) er det – som nevnt – ikke en gitt tekst med gitte ord informantene tar utgangspunkt i, slik som tilfellet er for 2021-undersøkelsen. På denne måten blir resultatet formet av ordenes tilfeldighet i samtalen.

5.1.6 OPPSUMMERING

Frekvensfordelingen av det samlede resultatet fra 1988-undersøkelsen viser at ustemt palatal affrikat sto meget godt forankret i de fleste posisjoner informantenes varietet, med nektingsadverbialet som et mulig unntak, selv om den affrikatiserte formen også her sto meget sterkt. Leksemet *mye* har i denne undersøkelsen et for lite belegg for å kunne generalisere på bakgrunn av, men indikasjonen er likevel at informantene veksler noe i bruken av affrikatisert for og ikke-affrikatisert form.

Den ustemte palatale frikativen blir for det meste anvendt i nektingsadverbialet, men totalt 6 tilfeller av dette fonemet er registrert i andre ord.

Kjønnsfordelingen av det samlede resultatet viser at de mannlige informantene anvender affrikatisert form noe mer enn de kvinnelige informantene, men at også de kvinnelige informantene har en høy frekvensfordeling av affrikatisert form.

5.2 2021-UNDERSØKELSEN

I denne delen av oppgaven presenterer jeg resultatene fra 2021-undersøkelsen. Her vil jeg først presentere resultatene fra informantenes tekstlesing i samlet resultat, samt resultatene til bruken av nektingsadverbialet og leksemet *mye* som er tatt ut fra det samlede resultatet. Med ‘samlet resultat’, menes det her resultatene fra den gitte undersøkelsen – informantenes tekstlesing eller gruppesamtaler – sett under ett, medregnet nektingsadverbialet og leksemet *mye*. Også i denne delen vil jeg presentere en kjønnsfordeling av resultatene i et eget punkt etter hver presentasjon av de gitte resultatene. De samlede resultatene for tekstlesingen er fordelt på 11 kvinnelige og 9 mannlige informanter. Videre presenterer jeg resultatet tilhørende den stemte palatale affrikaten. Deretter vil jeg presentere resultatene fra informantenes gruppesamtaler i samlet resultat, samt resultatene til bruken av nektingsadverbialet og leksemet *mye* som er tatt ut fra det samlede resultatet på samme måte som for tekstlesingen. Resultatene fra gruppesamtalene

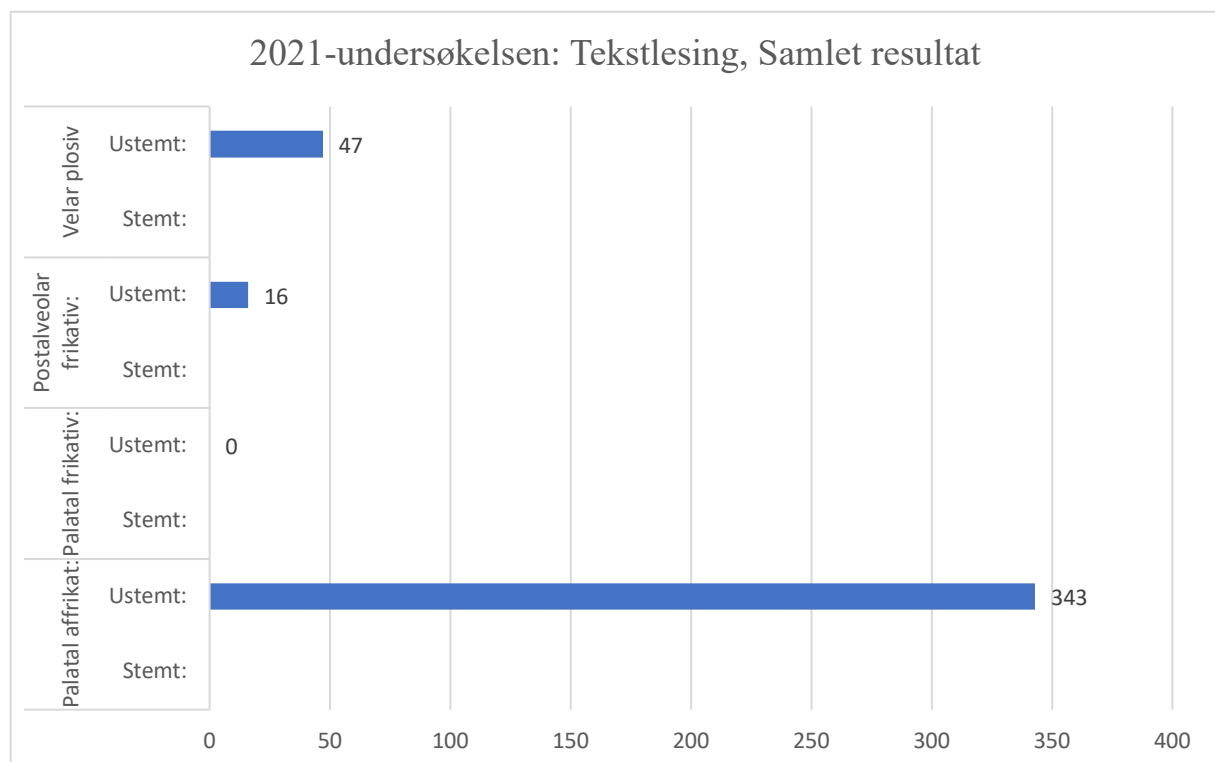
er ment som støttende belegg til hovedresultatene – tekstlesingen. Til slutt i kapitlet gir jeg en samlet oppsummering.

Hver figur viser de gitte registrerte tilfellene i datakildens materiale. Disse resultatene blir videre satt inn i en tabell som viser den prosentvise forfrekvensfordelingen. Denne prosentvise frekvensfordelingen vil bli sentral i studiens drøftingsdels. Resultatene fra informantenes tekstlesing er denne studiens hovedresultater.

5.2.1 TEKSTLESING: SAMLET RESULTAT

Resultatene som her følger, er denne studiens hovedresultater. Jeg vil nå gi en gjennomgang av resultatene fra 2021-undersøkelsens samlede resultater, etterfulgt av resultatet som omhandler informantenes bruk av nektingsadverbial, samt kjønnsfordelingen på bruken av affrikatiserte former. Dette vil være resultater gjengitt i form av diagrammer og tabeller med prosentvis frekvensfordeling.

Totalt i undersøkelsen ble det registrert 446 mulige posisjoner for affrikatisering – jf. her punkt 4.5 i metodekapitlet for en beskrivelse av det totale antallet mulige posisjoner i informanttekstene. Av disse er det 20 tilfeller av stemt palatal affrikat registrert, samt 343 tilfeller av ustemt palatal affrikat, hvorav 55 tilfeller er nektingsadverbialer og 3 er affrikatisert form av leksemet *mye*. Dette gir 305 tilfeller av andre ord som innehar affrikatisering registrert i datamaterialet.

FIGUR 23: 2021-UNDERSØKELSEN: TEKSTLESING, SAMLET RESULTAT.

Som det fremgår av figur 23, er det registrert 343 tilfeller av ustemt palatal affrikat i datamaterialet, 0 tilfeller av ustemt palatal frikativ, 16 tilfelle av ustemt postalveolar frikativ, samt 47 tilfeller av ustemt velar plosiv og 20 tilfeller av stemt velar plosiv i posisjoner hvor en kunne forventet affrikatisering. Summert blir dette totalt 426 registrerte mulige posisjoner for affrikatisering i dette datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 13: 2021-UNDERSØKELSEN: TEKSTLESING, SAMLET RESULTAT.

Samlet resultat:

	Palatal affrikat		Palatal frikativ		Postalveolar frikativ		Velar plosiv	
	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
<i>Prosent:</i>	0,00%	84,48 %	0,00%	0,00 %	0,00%	3,94 %	0,00%	11,58 %

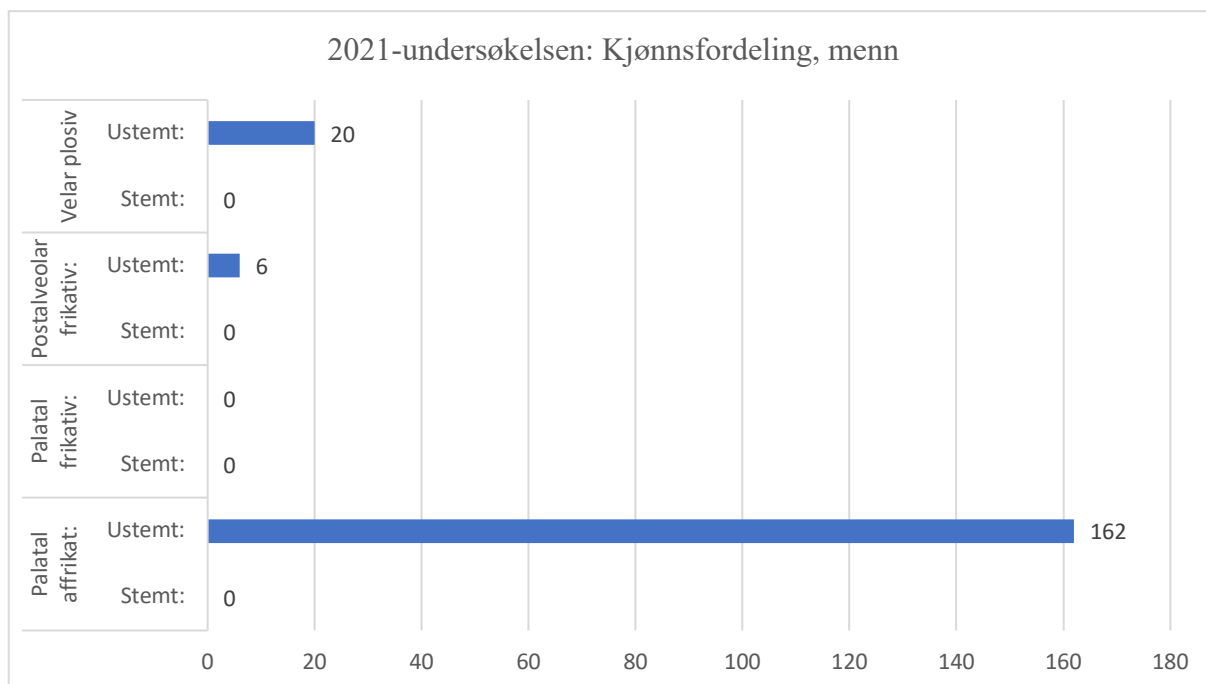
Samlet sett har ustemt palatal affrikat en frekvensfordeling på 84,48% av de mulige affrikatiserte posisjonene i dette datamaterialet, ustemt palatal frikativ har 0,00%, ustemt postalveolar frikativ har 3,94% av fordelingen, mens ustemt velar plosiv har 11,58% av frekvensfordelingen av det samlede resultatet i datasamlingen, som vist i tabell 13.

Slik det fremstår her, er det en meget høy representasjon av affrikatiserte former i posisjoner der en kunne forvente å finne nettopp dette.

De samlede resultatene ovenfor innehar også resultatene for nektingsadverbialet og leksemet *mye* som er to mulige posisjoner for affrikatisering som skiller seg noe mer ut fra andre posisjoner i denne oppgaven. I punkt 5.2.1.2 og 5.2.1.3 skilles disse derfor ut som egne variabler av det samlede resultatet.

5.2.1.1 Kjønnfordeling

De samlede resultatene vil under dette punktet bli fordelt ut ifra kjønn. Her starter jeg med å legge frem resultatene for de mannlige informantene (figur 24), deretter resultatene for de kvinnelige informantene (figur 25).

FIGUR 24: 2021-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, MENN.

Figur 24 viser at det for de mannlige informantene ble registrert med 162 tilfeller av ustemt palatal affrikat, 0 tilfeller av ustemt palatal frikativ, 6 tilfeller av ustemt postalveolar frikativ, samt 20 tilfeller av ustemt velar plosiv. Summert utgjør dette 188 registrerte tilfeller av mulige posisjoner for affrikatisering i dette datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

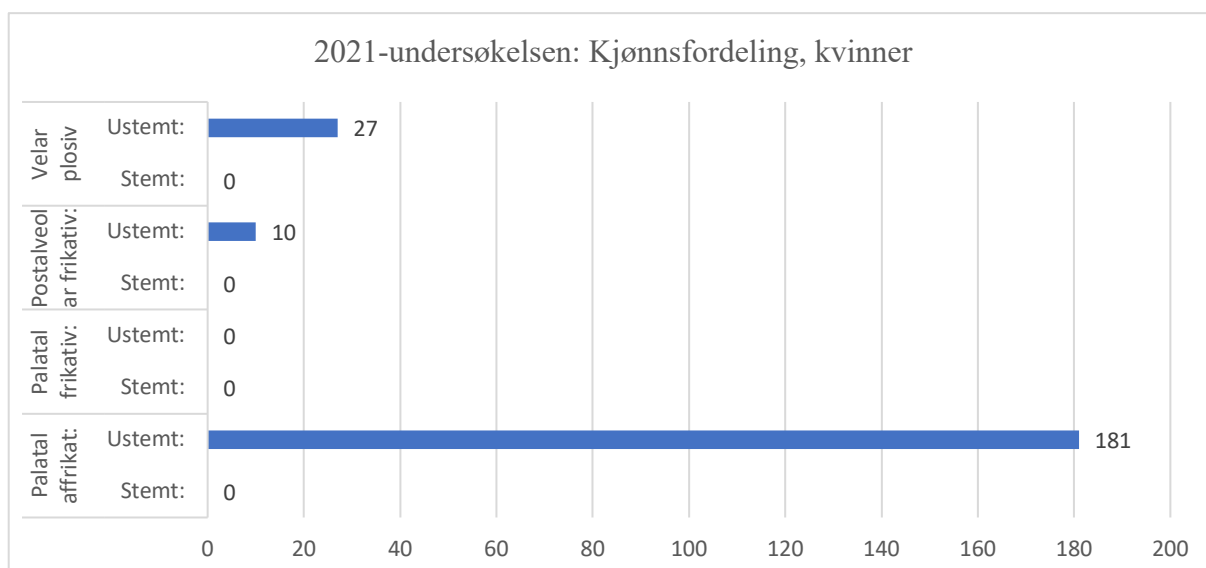
TABELL 14: 2021-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, MENN.

Menn:

	Palatal affrikat		Palatal frikativ		Postalveolar frikativ		Velar plosiv	
	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
<i>Prosent:</i>	0,00 %	86,17 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	3,19 %	0,00 %	10,64 %

I prosent har altså ustemt palatal affrikat en frekvensfordeling på 86,17%, ustemt palatal frikativ har 0,00%, ustemt postalveolar frikativ har 3,19%, mens ustemt velar plosiv har 10,64% av frekvensfordelingen av det samlede resultatet i datasamlingen, som vist i tabell 14.

Samlet sett kan det se ut til at ustemt palatal affrikat har en meget høy representasjon i talemålet hos de mannlige informantene.

FIGUR 25: 2021-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, KVINNER.

Figur 25 viser at det for de kvinnelige informantene ble registrert med 181 tilfeller av ustemt palatal affrikat, 0 tilfeller av ustemt palatal frikativ, 10 tilfeller av ustemt postalveolar frikativ, samt 27 tilfeller av ustemt velar plosiv. Summert utgjør dette 218 registrerte tilfeller av mulige posisjoner for affrikatisering i dette datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 15: 2021-UNDERSØKELSEN: KJØNNFORDELING, KVINNER.

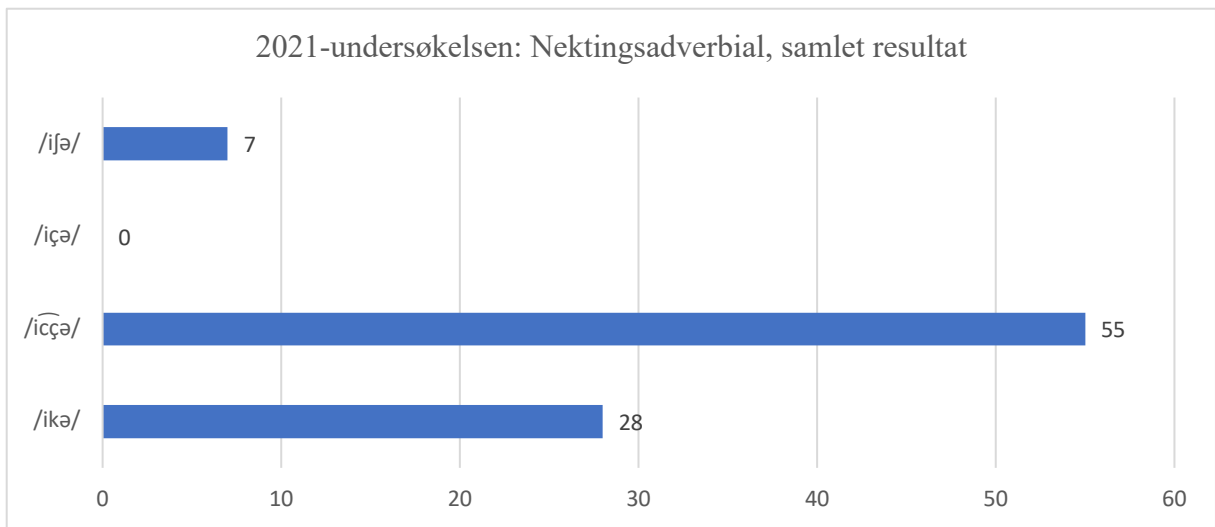
Kvinner:

	Palatal affrikat		Palatal frikativ		Postalveolar frikativ		Velar plosiv	
	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
<i>Prosent:</i>	0,00 %	83,03 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	4,59 %	0,00 %	12,39 %

I prosent har altså ustemt palatal affrikat en frekvensfordeling på 83,03%, ustemt palatal frikativ har 0,00%, ustemt postalveolar frikativ har 4,59%, mens ustemt velar plosiv har 12,39% av frekvensfordelingen av det samlede resultatet i datasamlingen, som vist i tabell 15.

Samlet sett kan det se ut til at ustemt palatal affrikat har en meget høy representasjon i talemålet hos de kvinnelige informantene.

5.2.1.2 Nektingsadverbialet

FIGUR 26: 2021-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, SAMLET RESULTAT.

I det samlede resultatet av datamaterialet fra 2021-undersøkelsen har jeg på samme vis som for 1988-undersøkelsen skilt ut bruken av forskjellige former for nektingsadverbialer funnet i dette materialet og samlet disse i et diagram, som vist i figur 26. Her ser en at /ijə/ opptrer 7 ganger, /içə/ opptrer 0 ganger, /ic̃çə/ opptrer 55 ganger, mens /ikə/ opptrer 28 gang i datamaterialet samlet sett. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 16: 2021-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, SAMLET RESULTAT.

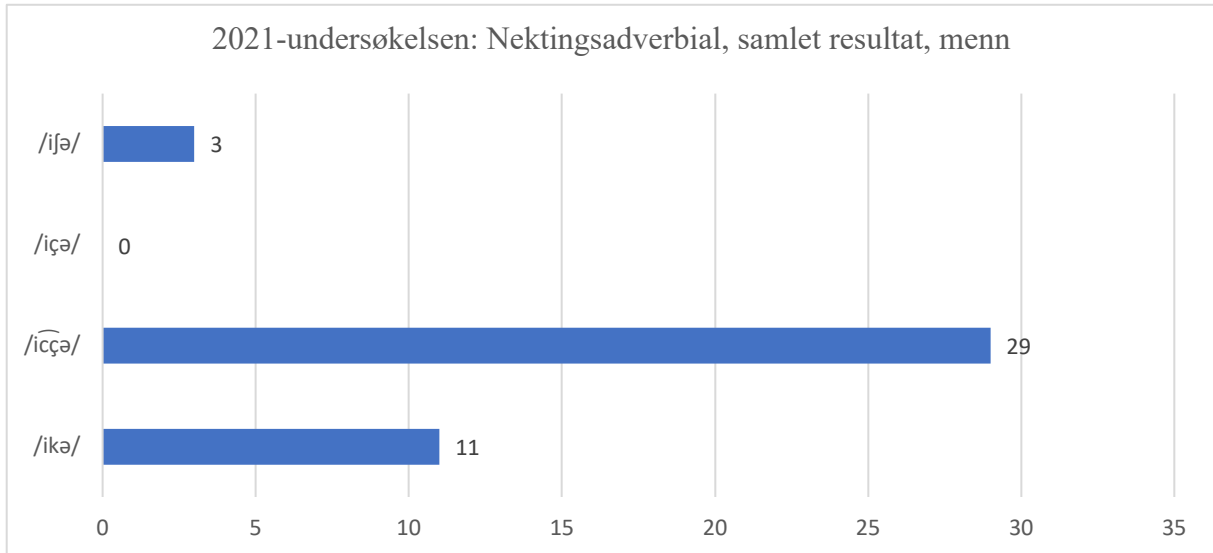
Samlet resultat:

	/ikə/	/ic̃çə/	/içə/	/ijə/
<i>Prosent:</i>	31,11 %	61,11 %	0,00 %	7,78 %

Ut ifra dette får en at /ikə/ har en frekvensfordeling på 31,11%, /ic̃çə/ har 61,11%, /içə/ har 0,00%, samt at /ijə/ har en fordeling på 7,78% av det totale antallet nektingsadverbialer registrert i datamaterialet, som vist i tabell 16. Dette forteller oss at /ic̃çə/ har en nokså markant frekvensfordeling hos informantene i 2021-undersøkelsen sammenlignet med de andre nektingsadverbialene registrert her.

5.2.1.2.1 Kjønnfordeling

På samme måte som for det samlede resultatet blir frekvensfordelingen for nektingsadverbet også her fordelt på kjønn, som vist i figur 27 og 28.

FIGUR 27: 2021-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, SAMLET RESULTAT, MENN.

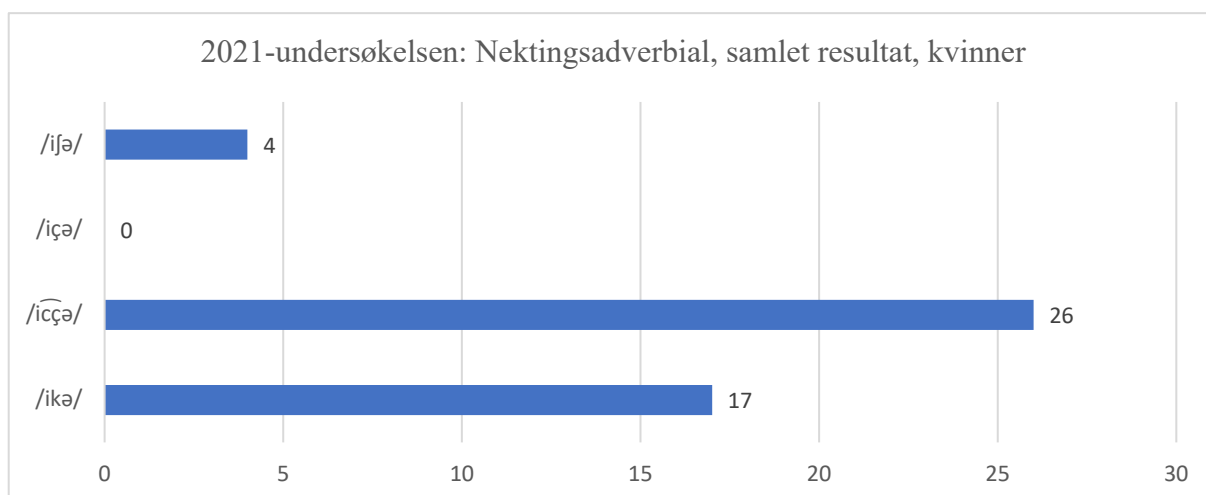
Blant de mannlige informantene viser figur 27 at /ijə/ opptrer 3 ganger, /içə/ opptrer 0 ganger, /icçə/ opptrer 29 ganger, mens /ikə/ opptrer 11 gang i datamaterialet samlet sett. Summert utgjør dette 43 registrerte tilfeller av nektingsadverbialer hos de mannlige informantene i datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 17: 2021-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, SAMLET RESULTAT, MENN.

Menn:

Nektingsadverbial:	/ikə/	/icçə/	/içə/	/ijə/
Prosent:	25,58 %	67,44 %	0,00 %	6,98 %

Ut ifra dette får en at /ikə/ har en frekvensfordeling på 25,58%, /icçə/ har 67,44%, /içə/ har 0,00%, samt at /ijə/ har en fordeling på 6,98% av det totale antallet nektingsadverbialer registrert i datamaterialet, som vist i tabell 17. Ut ifra dette kan det se ut til at de mannlige informantene holder på den affrikatiserte formen av nektingsadverbialen i noen grad.

FIGUR 28: 2021-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, SAMLET RESULTAT, KVINNER.

Blant de kvinnelige informantene viser figur 28 at /ijə/ opptrer 4 ganger, /içə/ opptrer 0 ganger, /icçə/ opptrer 26 ganger, mens /ikə/ opptrer 17 gang i datamaterialet samlet sett. Summert utgjør dette 47 registrerte tilfeller av nektingsadverbialer hos de kvinnelige informantene i datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 18: 2021-UNDERSØKELSEN: NEKTINGSADVERBIAL, SAMLET RESULTAT, KVINNER.

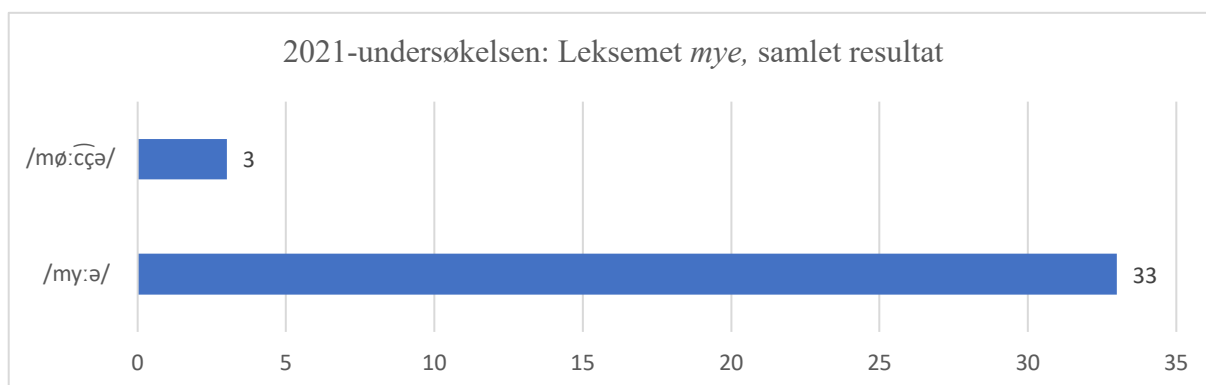
Kvinner:

Nektingsadverbial:	/ikə/	/icçə/	/içə/	/ijə/
Prosent:	36,17 %	55,32 %	0,00 %	8,51 %

Ut ifra dette får en at /ikə/ har en frekvensfordeling på 36,17%, /icçə/ har 55,32%, /içə/ har 0,00%, samt at /ijə/ har en fordeling på 8,51% av det totale antallet nektingsadverbialer registrert i datamaterialet, som vist i tabell 18. Ut ifra dette kan det se ut til at de kvinnelige informantene holder noe mindre på den affrikatiserte formen av nektingsadverbialet.

5.2.1.3 Leksemet *mye*

Slik som i det samlede resultatet fra 1988-undersøkelsen har jeg også i figur 29 skilt ut resultatet av de to forskjellige formene av ordet *mye* som informantene anvender i datamaterialet.

FIGUR 29: 2021-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, SAMLET RESULTAT.

Her kan en se at den affrikatiserte formen – den tradisjonelle formen i denne varieteten - /mø:ççə/ er uttalt 3 ganger, mens den ikke-affrikatiserte formen – den standardnære formen – /my:ə/ er uttalt 33 ganger totalt i datamaterialet. Summert blir dette 36 registrerte tilfeller. I motsetning til det komparative resultatet fra 1988-undersøkelsen, mener jeg at resultatet fra 2021-undersøkelsen når det kommer til frekvensfordelingen av leksemet *mye* er nokså generaliserbare. Dette er fordi alle informantene i 2021-undersøkelsen uttaler dette leksemet og det samlede resultatet av dette er nesten dobbelt så mange i antall, i motsetning til 1988-undersøkelsen som hadde få registrerte tilfeller og ujevnt antall tilfeller per informant. Frekvensfordelingen av dette resultatet i prosent blir da som følger:

TABELL 19: 2021-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, SAMLET RESULTAT.

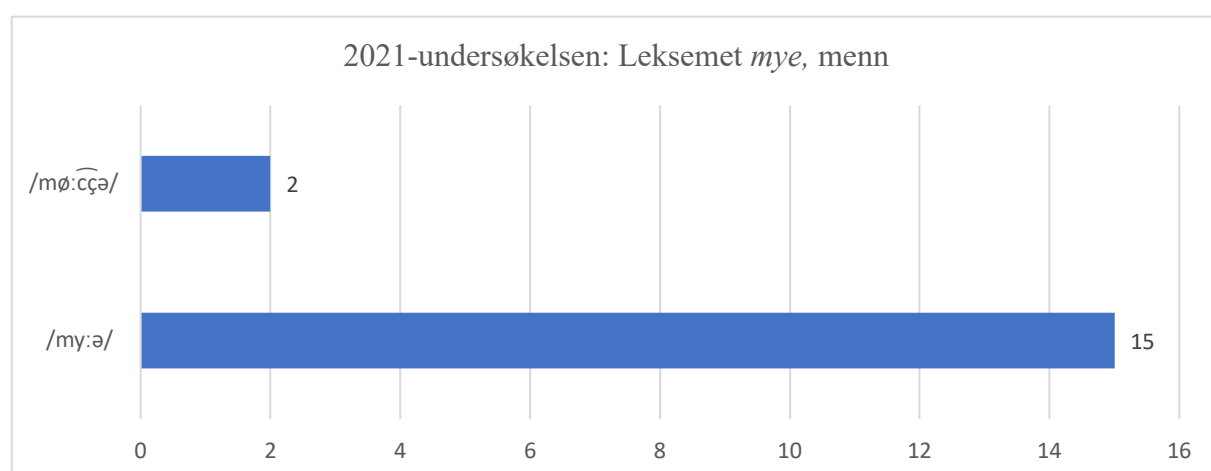
Samlet resultat:

	/my:ə/	/mø:ççə/
Prosent:	91,67 %	8,33 %

Tabell 19 viser at frekvensfordelingen i prosent blir da at den affrikatiserte formen blir uttalt 8,33% av gangene, men den standardnære formen blir uttalt 91,67% av gangene. Dette resultatet står i sterk kontrast til resultatet fra 1988-undersøkelsen.

5.2.1.3.1 Kjønnfordeling

På samme måte som for 1988-undersøkelsen, er leksemet *mye* en viktig variabel i denne undersøkelsen. Figur 30 viser frekvensfordelingen av dette leksemet i datakildens materiale.

FIGUR 30: 2021-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, MENN.

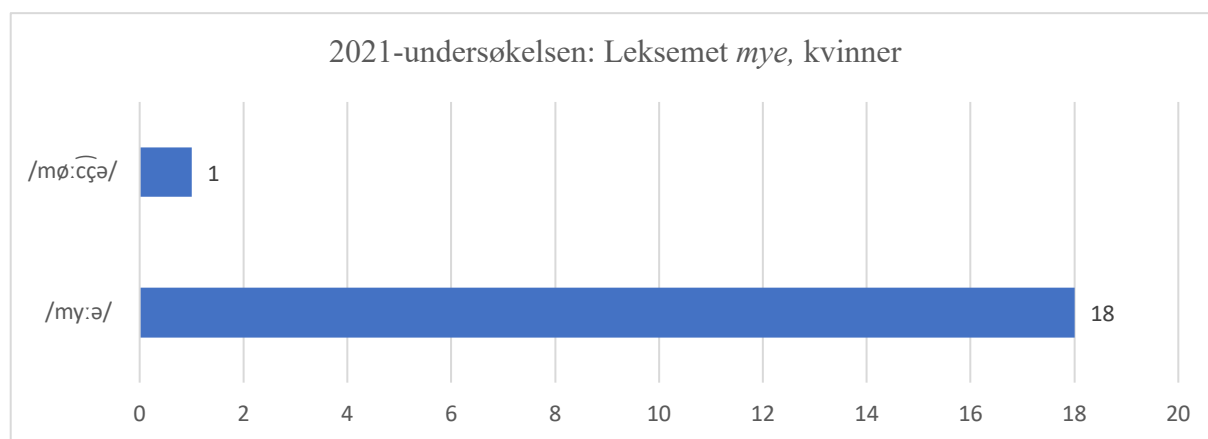
Blant de mannlige informantene opptrer /mø:cçə/ 2 ganger, mens /my:ə/ opptrer 15 ganger i dette datamaterialet, som vist i figur 30. Summert blir dette 17 registrerte tilfeller av dette ordet i datamaterialet. Dette gir følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 20: 2021-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, MENN.

Menn:

	/my:ə/	/mø:cçə/
<i>Prosent:</i>	88,24 %	11,76 %

Frekvensfordelingen i prosent blir da som følger: /mø:cçə/ blir uttalt 11,76% av de registrerte tilfellene, mens /my:ə/ blir uttalt 88,24% av gangene, som vist i tabell 20.

FIGUR 31: 2021-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, KVINNER.

I resultatet for de kvinnelige informantene, opptrer /mø:cçə/ 1 gang, mens /my:ə/ opptrer 18 ganger, som vist i figur 31. Summert blir dette 19 registrerte tilfeller av dette ordet i datamaterialet. Den prosentvise frekvensfordelingen blir som følger:

TABELL 21: 2021-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET MYE, KVINNER.

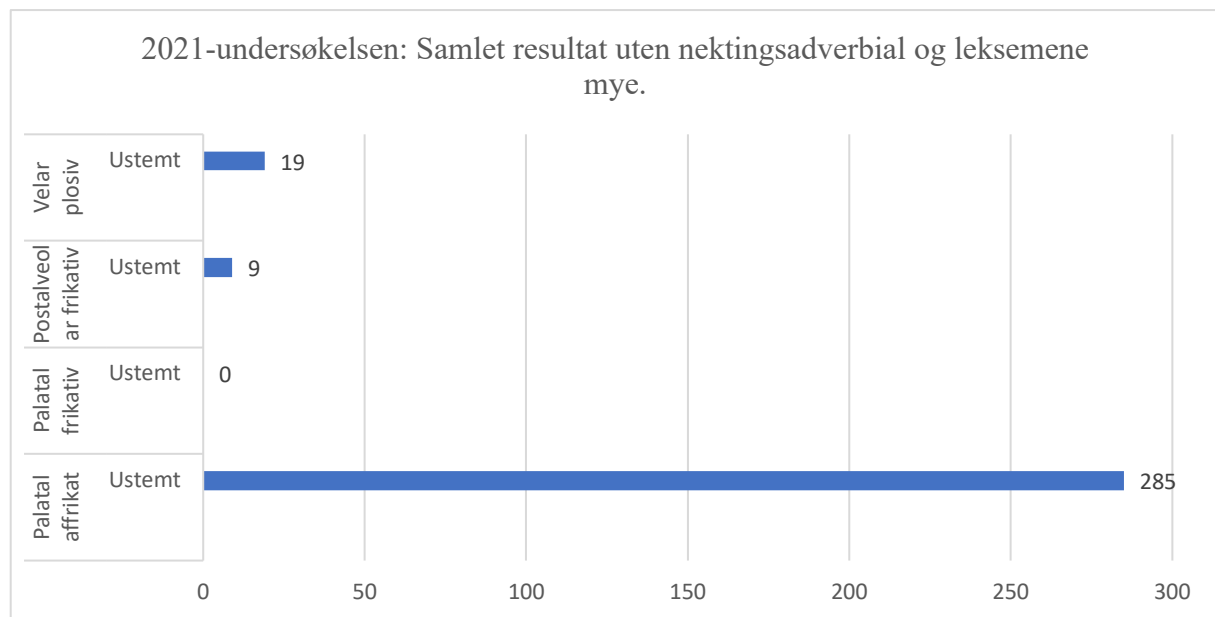
Kvinner:

	/my:ə/	/mø:cçə/
<i>Prosent:</i>	94,74 %	5,26 %

Frekvensfordelingen i prosent blir da som følger: /my:ə/ blir uttalt 94,74% av de registrerte tilfellene, mens /mø:cçə/ blir uttalt 5,26% av gangene.

5.2.1.4 Samlet resultat uten nektingsadverbial og leksemet *mye*.

Som en siste presentasjon av resultatene fra informantenes tekstlesing, har jeg i figur 32 valgt å skille ut resultatene fra nektingsadverbialet og leksemet *mye*. Dette fordi jeg mener det gir et sannferdig, helhetlig bilde av informantenes fonologiske system når spesifikke ord der informantene varierer mye eller lite er skilt ut fra det totale resultatet.

FIGUR 32 SAMLET RESULTAT UTEN NEKTINGSADVERBIAL OG LEKSEMET *MYE*.

Figur 32 viser at ustemt palatal affrikat her har 285 registrerte tilfeller, ustemt palatal frikativ har 0, ustemt postalveolar frikativ har 9, mens ustemt velar plosiv har 19.

Frekvensfordelingen i figur 32 får følgende tabell:

TABELL 22 SAMLET RESULTAT UTEN NEKTINGSADVERBIALET OG LEKSEMET *MYE*.

Samlet resultat uten nektingsadverbial og leksemet mye.

	Palatal affrikat		Palatal frikativ		Postalveolar frikativ		Velar plosiv	
	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
<i>Prosent</i>	0,00%	91,05 %	0,00%	0,00 %	0,00%	2,88 %	0,00%	6,07 %

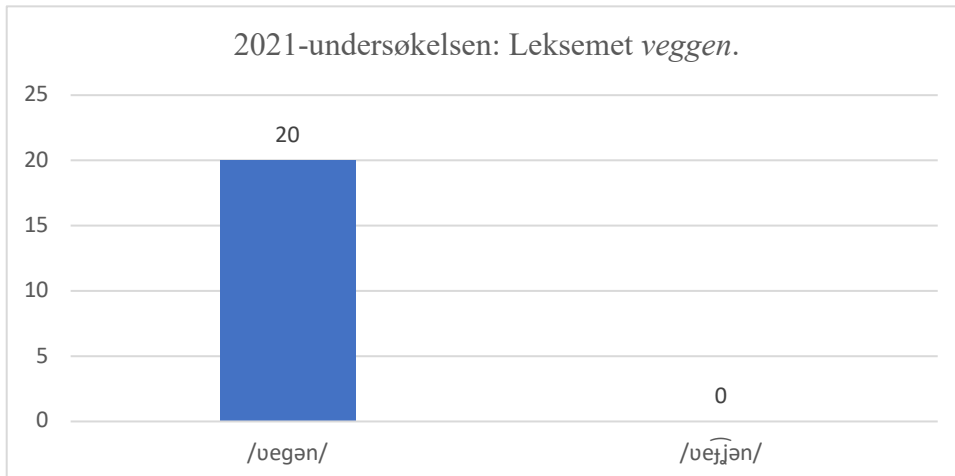
I prosent har altså ustemt palatal affrikat en frekvensfordeling på 91,05%, ustemt palatal frikativ har 0,00%, ustemt postalveolar frikativ har 2,88%, mens ustemt velar plosiv har 6,07% av frekvensfordelingen av det samlede resultatet i datasamlingen, som vist i tabell 22.

Dette gir en tydelig indikasjon på 2021-informantenes bruk av affrikatiserte og ikke-affrikatiserte former når de leser informantteksten. Merk også at resultatet inneholder de 19 tilfellene av leksemet *bekken* som ble registrert i denne datakilden. Dette mener jeg er riktig å

ta med, all den tid det ikke er noen indikasjon på at dette leksemet artikuleres som et leksikalsk lån.

5.2.2 STEMTE PALATAL AFFRIKAT

I denne datakilden fantes det et beskjedent antall mulige tilfeller hvor en kunne forventet å finne stemt palatal affrikat, nemlig ett enkelt tilfelle i leksemet *veggen*. Frekvensfordelingen av dette leksemet viser følgende figur:

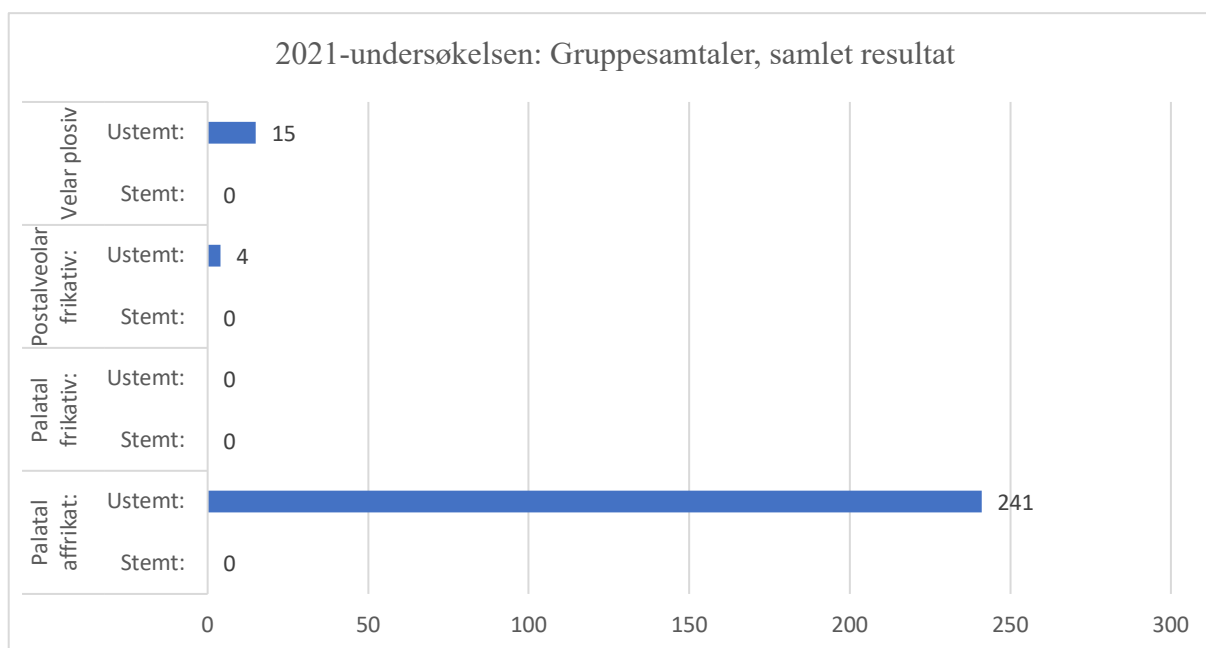
FIGUR 33 2021-UNDERSØKELSEN: LEKSEMET *VEGGEN*.

Samtlige informanter uttaler leksemet *veggen* med stemt velar plosiv og ikke med stemt palatal affrikat. Det skal selvsagt sies at dette er et svært begrenset belegg, men resultatet er likevel tydelig, selv om en ikke kan generalisere inn andre leksemer med dette som eneste belegg.

5.2.3 GRUPPESAMTALENE: SAMLET RESULTAT

Jeg vil nå gi en presentasjon av resultatene fra 2021-undersøkelsens gruppesamtaler. Dette vil være resultater gjengitt i form av diagrammer og tabeller med prosentvis frekvensfordeling, og jeg følger samme fremgangsmåte som for resultatene til informantenes tekstlesing. Som nevnt i punkt 5.2 er disse resultatene ment som støttende belegg for resultatene til informantenes tekstlesing.

Totalt i undersøkelsens gruppesamtaler ble det registrert 264 mulige posisjoner for affrikatisering. Av disse er det 243 tilfeller av ustemt palatal affrikat, hvorav 175 tilfeller er nektingsadverbialer. Det ble kun registrert ett tilfelle at leksemet *mye*, og da med standardnær ikke-affrikatisert uttale. Dette gir 67 tilfeller av andre ord som innehar affrikatisering registrert i datamaterialet for gruppesamtalene.

FIGUR 34: 2021-UNDERSØKELSEN: GRUPPESAMTALER, SAMLET RESULTAT.

Som det fremgår av figur 34, er det registrert 243 tilfeller av ustemt palatal affrikat i datamaterialet, 0 tilfeller av ustemt palatal frikativ, 4 tilfelle av ustemt postalveolar frikativ, samt 15 tilfeller av ustemt velar plosiv i posisjoner hvor en kunne forventet affrikatisering. Summert blir dette totalt 260 registrerte mulige posisjoner for affrikatisering i dette datamaterialet. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 23: 2021-UNDERSØKELSEN: GRUPPESAMTALER, SAMLET RESULTAT.

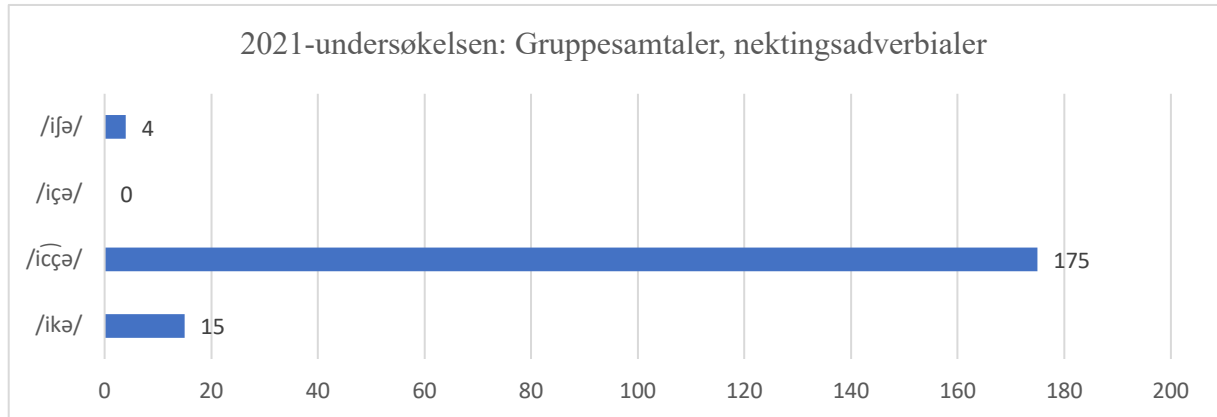
Samlet resultat:

	Palatal affrikat		Palatal frikativ		Postalveolar frikativ		Velar plosiv	
	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt	Stemt	Ustemt
<i>Prosent:</i>	0,00 %	92,69 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,54 %	0,00 %	5,77 %

Samlet sett viser tabell 23 at ustemt palatal affrikat har en frekvensfordeling på 92,69% av de mulige affrikatiserte posisjonene i dette datamaterialet, ustemt palatal frikativ har 0,00%, ustemt postalveolar frikativ har 1,54% av fordelingen, mens ustemt velar plosiv har 5,77% av frekvensfordelingen av det samlede resultatet i datasamlingen.

5.2.3.1 Nektingsadverbialet

Også for denne delen av undersøkelsen står nektingsadverbet resultater sentralt. Figur 35 viser frekvensfordelingen for dette leksemet i informantenes gruppesamtaler.

FIGUR 35: 2021-UNDERSØKELSEN: GRUPPESAMTALER, NEKTINGSADVERBIALER.

I figur 35 for de samlede resultatene fra gruppesamtalene, finner en at nektingsadverbialet /ijə/ opptrer 4 ganger, /içə/ opptrer 0 ganger, /ic̃çə/ opptrer hele 175 ganger, mens /ikə/ opptrer 15 gang i datamaterialet samlet sett. Dette gir oss følgende prosentvise frekvensfordeling:

TABELL 24: 2021-UNDERSØKELSEN: GRUPPESAMTALER, NEKTINGSADVERBIALER.

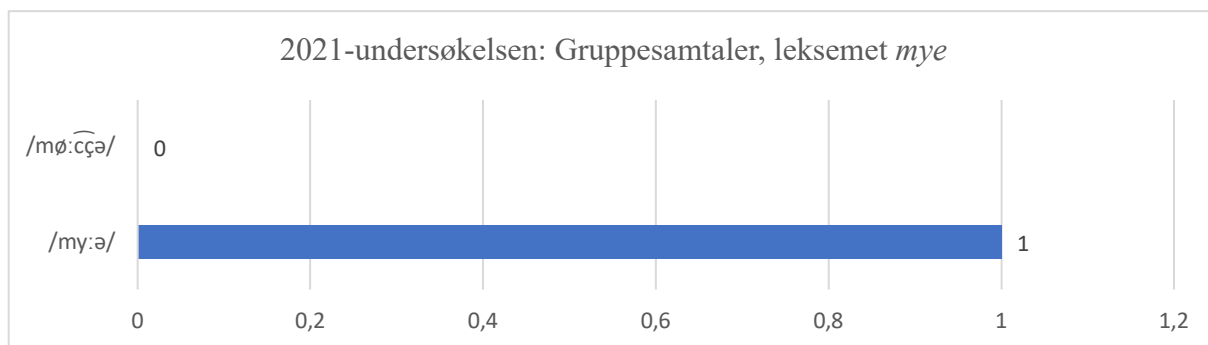
Samlet resultat:

	/ikə/	/ic̃çə/	/içə/	/ijə/
Prosent:	7,73 %	90,21 %	0,00 %	2,06 %

Ut ifra tabell 24 får en at /ikə/ har en frekvensfordeling på 7,73%, /ic̃çə/ har 90,21%, /içə/ har 0,00%, samt at /ijə/ har en fordeling på 2,06% av det totale antallet nektingsadverbialer registrert i datamaterialet. Dette forteller oss at /ic̃çə/ har en meget markant frekvensfordeling hos informantene også når de samtaler seg imellom.

5.2.3.2 Leksemet *mye*

Frekvensfordelingen og de registrerte tilfellene av dette leksemet i informantenes gruppesamtaler vises i figur 36.

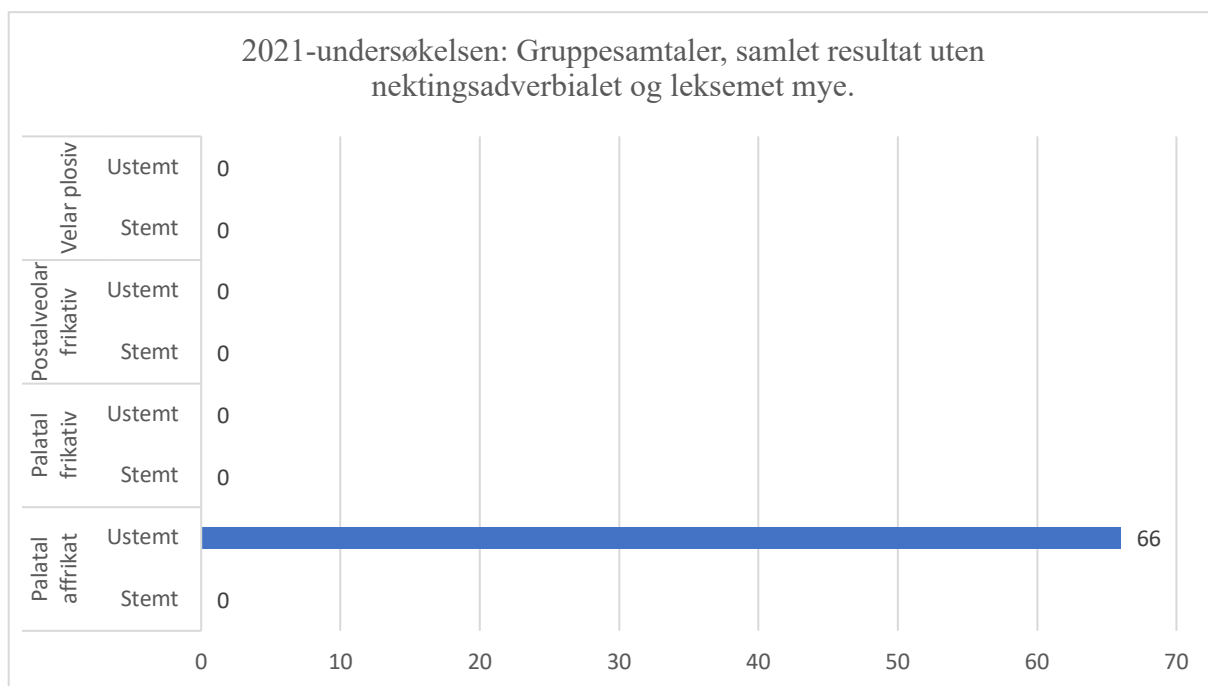

FIGUR 36: 2021-UNDERSØKELSEN: GRUPPESAMTALER, LEKSEMET MYE.

Som figur 36 viser, ble det i det samlede resultatet fra gruppesamtalene registrert kun ett tilfellet av leksemet *mye*, da uttalt som /my:ə/. Dette resultatet er ikke noe jeg ønsker å utdype nærmere, da det ikke er generaliserbart på noen måte med ett enkelt tilfelle.

5.2.3.3 Samlet resultat fra gruppesamtaler uten nektingsadverbialet og leksemet *mye*

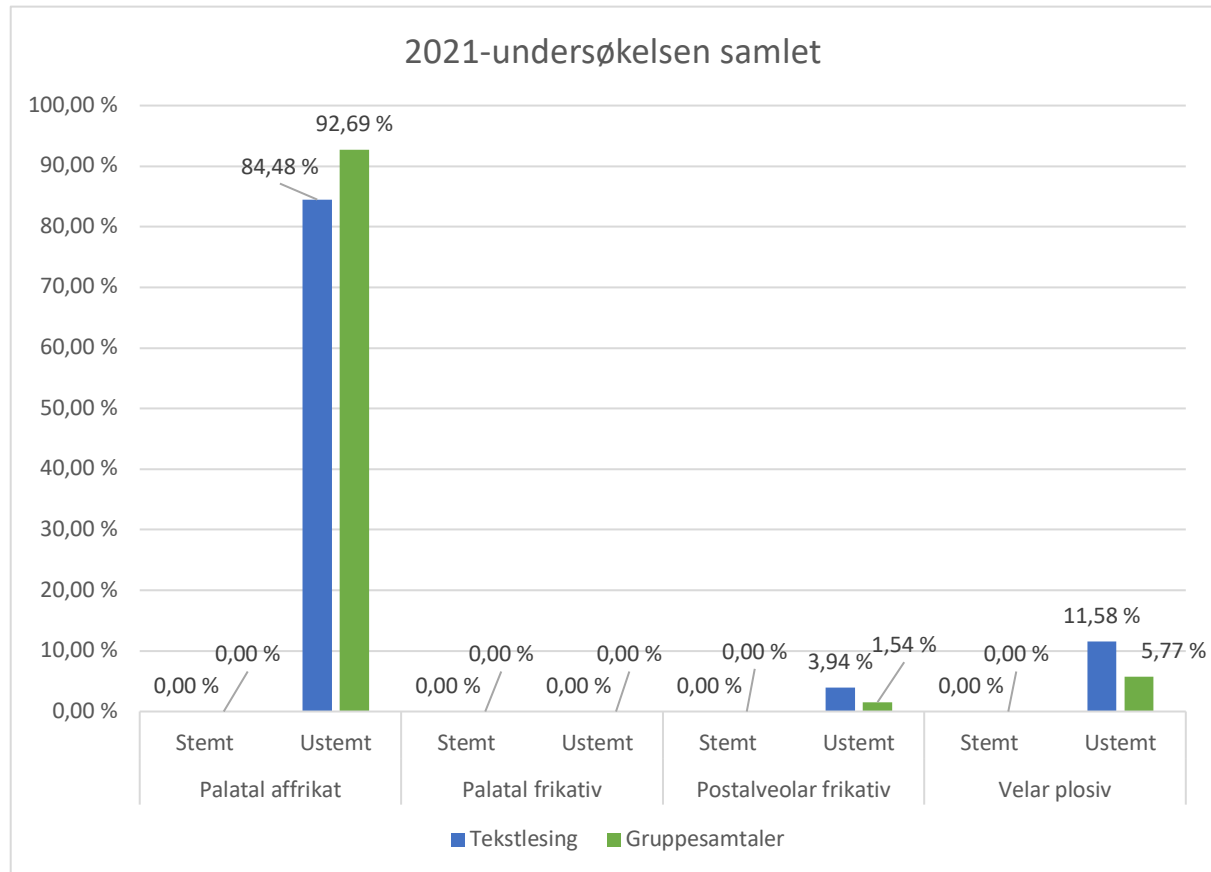
Jeg følger her samme fremgangsmåte for figur 37 som for figur 22 og skiller ut nektingsadverbialet og leksemet *mye* fra de samlede resultatene. Når disse variablene er ute av figuren, ser vi at informantene i gruppesamtalene er svært konsekvente i bruken av affrikatiserte, tradisjonelle former i posisjoner hvor en kan forvente dette. Dette er meget interessant for denne oppgavens vedkommende og resultatene vil bli diskutert i del 6.

FIGUR 37: 2021-UNDERSØKELSEN: GRUPPESAMTALER, SAMLET RESULTAT UTEN NEKTINGSADVERBIALET OG LEKSEMET MYE.

5.2.4 OPPSUMMERING

Frekvensfordelingen av det samlede resultatet fra 2021-undersøkelsen viser at ustemt palatal affrikat står meget godt forankret i informantenes varietet, som vist i figur 38.

FIGUR 38: SAMLET RESULTAT FOR 2021-UNDERSØKELSENS DATAKILDER.

Nektingsadverbialt er likevel ikke helt entydig, da det varieres en del mellom /ikə/ og /iççə/, men den tradisjonelle formen /iççə/ står fortsatt vesentlig sterkere enn den standardnære formen. Jeg vil også bemerke at formen /içə/ ikke opptrer i det hele tatt i 2021-undersøkelsen, noe som er vesentlig forskjellig fra 1988-undersøkelsens resultater. Del 6 av denne oppgaven vil diskutere dette som en mulig indikasjon på en endringstendens.

Der det samlede resultatet til leksetet *mye* hadde et for lite belegg for å kunne generalisere i 1988-undersøkelsen, mener jeg at det i 2021-undersøkelsen er belegg nok til å kunne se en tydelig *tendens* hva angår denne variabelen – med unntak av resultatet fra gruppesamtalene. Her er resultatet diametralt motsatt av resultatet fra 1988, da informantene i 2021-undersøkelsen ser ut til å foretrekke den standardnære formen /my:ə/ fremfor den tradisjonelle formen /mø:ççə/ i *vesentlig* grad. Også dette tilfellet vil bli diskutert i del 6 som en tydelig endringstendens.

En fon som ikke ble registrert i ved noen tilfeller i 1988-undersøkelsen – den ustemte postalveolare frikativten – blir i det samlede resultatet fra 2021-undersøkelsen registrert flere ganger, mens det motsatt ikke blir registrert bruk av ustemt palatal frikativ i denne undersøkelsen. Dette vil bli tatt opp i neste kapittel.

Kjønnsfordelingen av det samlede resultatet viser at de mannlige informantene anvender affrikatisert form noe mer enn de kvinnelige informantene, men at også de kvinnelige informantene har en høy frekvensfordeling av affrikatisert form i 2021-undersøkelsen. I neste kapittel vil jeg gå nærmere inn på hvilke tendenser resultatene fra kjønnsfordelingen i denne undersøkelsen kan fortelle oss.

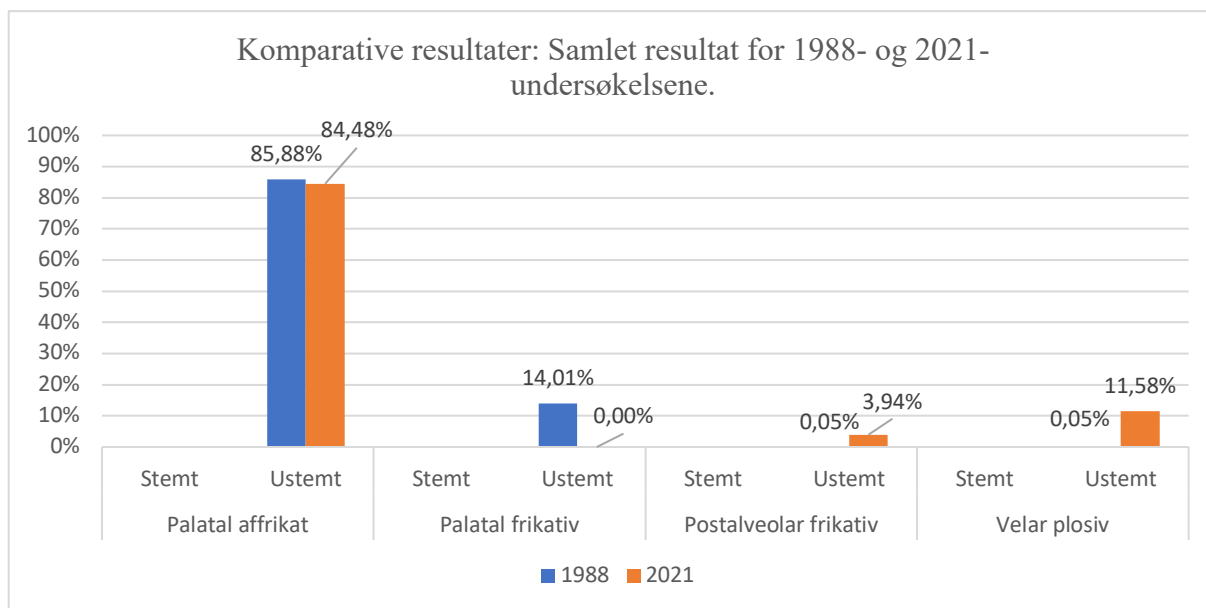
Ved å gi informantene to ulike settinger å bruke varieteten i – tekstlesing og samtale – har denne undersøkelsen fått resultater som kan settes opp mot hverandre for sammenligning og drøfting, og i neste kapittel vil jeg gi mine tolkninger og vurderinger av disse resultatene.

6 DRØFTING AV RESULTATER

Den første delen av dette kapitlet – punkt 6.1 – vil jeg benytte til å se nærmere på figur 39. De resultatene av frekvensfordelingen vi ser i figuren som kan tilskrives leksikalske endringer, vil jeg skille ut og diskutere i punkt 6.2. Dette er resultatene for nektingsadverbialet og leksemet *mye*. De fonologiske endringene en kan spore i de gjenværende resultatene – som jeg i kommentaren til figur 22 og 33 kalte et mer sannferdig, helhetlig bilde av informantenes fonologiske system – vil jeg videre diskutere i punkt 6.3. Til sist i dette kapitlet vil jeg i punkt 6.4 oppsummere diskusjonen og hovedfunnene som denne undersøkelsen har kommet frem til.

6.1 SAMLET RESULTAT FRA 1988- OG 2021-UNDERSØKELSENE

Labov (1994) skriver om undersøkelser i virkelig tid (jf. punkt 3.4.1), og jeg har med denne studien satt meg den oppgaven fore å vise Haugesund bymåls mulige endringer fra én gitt tid til en annen hva angår affrikatisering av velarer. Figur 39 viser de to datakildenes – 1988- og 2021-undersøkelsenes – samlede resultater stilt opp i én figur. Dette gir meg muligheten for å komparere de to undersøkelsene side om side, slik at likheter og forskjeller kommer tydeligst mulig frem. 2021-resultatene er resultatene fra informantenes tekstlesing – denne studiens hovedresultater.

FIGUR 39: KOMPARATIVE RESULTATER: SAMLET RESULTAT FOR 1988- OG 2021-UNDERSØKELSENE.

Det mest iøynefallende med figur 39 er frekvensfordelingen tilhørende ustemt palatal affrikat, som det samlede resultatet viser at har holdt seg meget stabilt i tidsvinduet mellom de to undersøkelsene. Her er det kun mindre forskjeller i frekvensfordelingen, noe som jeg mener gir grunnlag for å hevde at informantene fra 1988 og 2021 har et nokså likt fonologisk system hva angår dette fonemet – mer om dette i punkt 6.3. Og den forskjellen som er til stedet, kan ikke brukes til å generalisere i den ene eller andre retningen, da den er for lite signifikant (jf. Baker, 2010, s. 99-109). Jeg vil derfor allerede nå hevde at informantene har stor grad av likhet i bruken av ustemt palatal affrikat.

Det er også tilfeller der informantene avviker fra den tradisjonelle formen med affrikatuttale – da spesielt i lånte leksemer. Her ser det ut til å være en tydelig indikasjon på en forskjell mellom disse undersøkelsene: Informantene i 1988 bruker ustemt palatal frikativ der informantene i 2021 bruker ustemt postalveolar frikativ eller ustemt velar plosiv. Som figur 16 og 27 viser, kan denne forskjellen settes i sammenheng med bruken av nektingsadverbialet – jf. figur 16 og 27 i del 5. Dette åpner opp for undring, da en kan stille spørsmål ved om hele denne forskjellen kan tilskrives nektingsadverbialbruken til informantene eller om det kan være en liten tendens til en fonologisk endring. Tatt i betraktning resultatene fra figur 16 og 22, vil jeg likevel allerede her hevde at informantene har noen ulikheter i bruken av fonemer i nektingsadverbialet, men dette blir grundigere tatt opp i punkt 6.3, mens de leksikalske forskjellene i nektingsadverbialbruken blir tatt opp i punkt 6.2.

Stemt palatal frikativ og stemt postalveolar frikativ har ingen registrerte tilfeller i dette datamaterialet. Dette er også forventet, all den tid det ikke er historisk belegg for at hverken

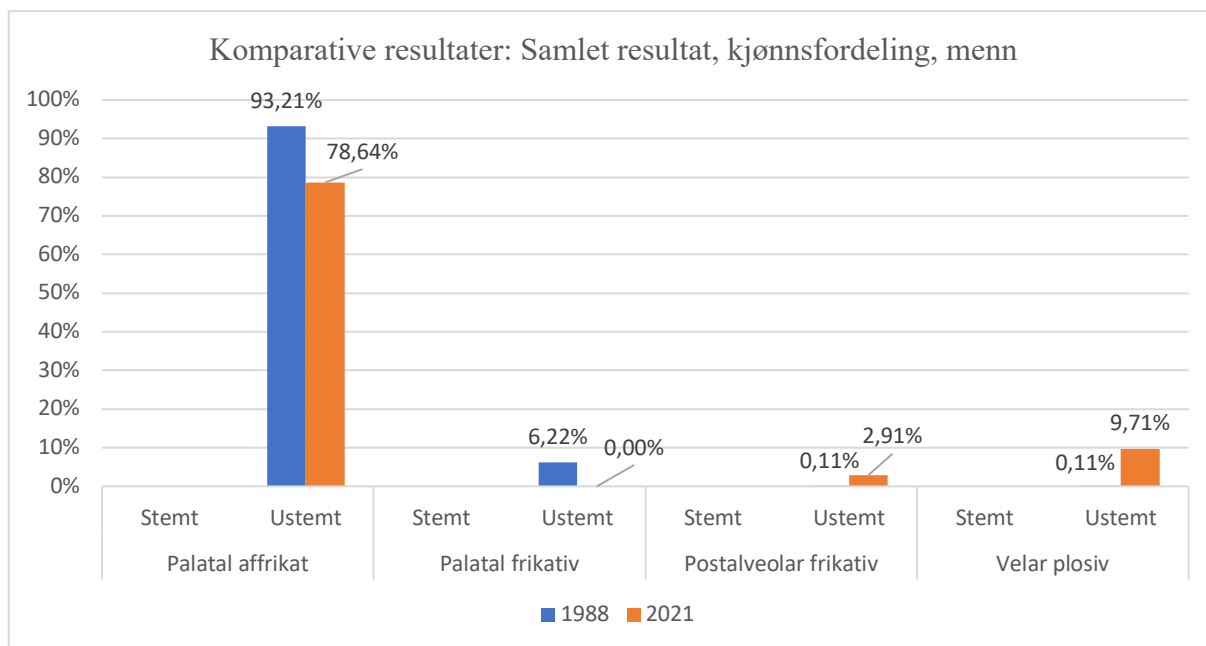
stemt palatal affrikat eller stemt velar plosiv skulle kunne artikuleres som noen av de ovenfornevnte fonemene. Stemt palatal affrikat er ikke å finne i leksemet *veggen*, som vist i figur 33. Dette korrelerer godt med resultatene fra andre studier fra Rogaland hva angår palatalisering som også har tatt med affrikatiserte former i sine resultater (jf. blant andre: Klungtveit, 2017; Lund, 2019; Maudal, 2021; Neteland, 2013). En kan selvsagt argumentere for at ett tilfelle i informantteksten ikke er belegg nok for å generalisere, og det kan nok være riktig, all den tid en ikke vet hvordan informantene velger å uttale lignende ord. På den andre siden vil jeg derimot si at det kan være grunnlag for å anta at informantenes fonologiske system – all den tid de innehar den ustemte motsatsen til dette fonemet – skulle kunne inneha den stemte også, selv om dette ikke på noen måte vil være en nødvendighet. Videre kan en spekulere i grunnen til at de velger å ikke benytte seg av dette fonemet. Her mener jeg at en mulig forklaring på dette, kan være at informantene oppfatter denne stemte affrikaten som noe mer *markert*, og dermed også noe mer sjenerende, enn den ustemte, som står langt sterkere i informantenes språkbruk (Mæhlum, 2007, s. 48). Dette tatt i betraktning, vil fonemet måtte vike plass for et annet, mindre markert fonem (Hårstad, 2010, s. 336).

Den siste oppryddingen som jeg tenker er nødvendig for den videre lesingen, er den ustemte velare plosiven og dennes frekvensfordeling mellom nektingsadverbialet /ikə/ og substantivet *bekken*. Dette ble nevnt i punkt 5.2.1 og 5.2.1.4 og viser at bekken har 19 registrerte tilfeller og /ikə/ har 28, noe som korrelerer med det totale antallet ustemt velar plosiv registrert i datakildene. Dette – sammen med det ovenfornevnte – gir grunnlaget for figur 48 i punkt 6.3.

6.1.1 KOMPARATIVE RESULTATER: KJØNNSFORDELING.

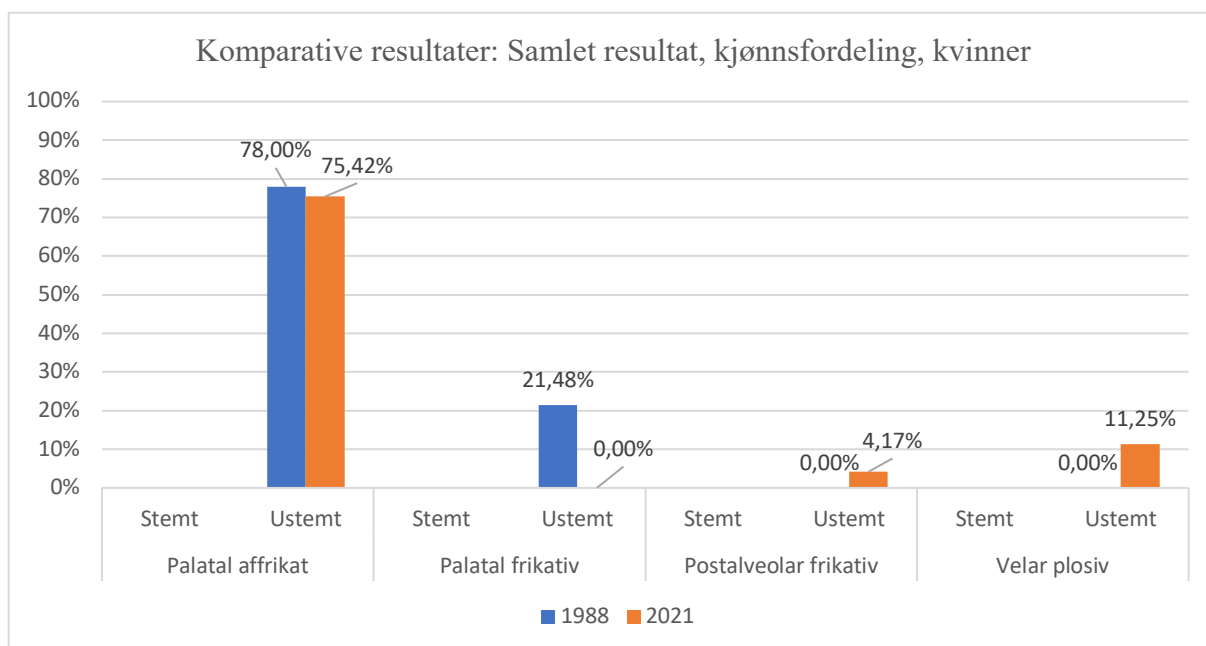
I punkt 3.4.5 la jeg frem Labovs prinsipper om språkendring, hvor hovedtanken til Labov er at endring kan skje ovenfra og nedenfra. Her legger han mye vekt på forskjeller mellom kjønnene i en språkendringsprosess og hvilke endringer som kan gjøre seg synlige hos det enkelte kjønn sett i sammenheng med språksamfunnsituasjonen. Jeg har derfor i denne oppgaven lagt vekt på denne faktoren når jeg la frem mine resultater og vil fortsette med det her.

Nedenfor ser en resultatene fra datakildenes samlede resultater fordelt på de mannlige informantene. Og som en kan se fra figur 40 er det ikke de helt åpenbare forskjellene å spore: Informantene fra 1988-undersøkelsen har en noe høyere andel ustemt palatal affrikat i frekvensfordelingen enn informantene fra 2021-undersøkelsen har. Det er derfor grunnlag for å si at de mannlige informantene i 2021-undersøkelsen er noe mindre konsekvent i bruken av affrikaten, sett i et samlet resultat.

FIGUR 40 KOMPARATIVE RESULTATER: SAMLET RESULTAT, KJØNNSFORDELING, MENN.

Figur 41 viser de samme resultatene fordelt på de kvinnelige informantene. Her ser en at frekvensfordelingen er noe mer spredt, både i 1988- og i 2021-undersøkelsen, men at bruken av affrikaten er bemerkelsesverdig jevn mellom disse datakildene.

FIGUR 41 KOMPARATIVE RESULTATER: SAMLET RESULTAT, KJØNNSFORDELING, KVINNER.

Sett i lys av Labovs prinsipper om språkendring, er det interessant at de mannlige informantene kun har mindre avvik fra den tradisjonelle affrikat-uttalen i begge datakildene, noe som kan fortelle oss at de mannlige informantene – slik som Labov er inne på – er mer konservative enn de kvinnelige informantene. På den andre siden finner vi de kvinnelige informantene som

avviker noe mer enn de mannlige informantene hva angår affrikat-uttale – jf. Labovs 2 og 3 prinsipp i punkt 3.4.5.

Er kvinner mer mottakelige for nye språkformer enn menn, eller er det kun Labovs kjønnsgeneralisering som muliggjør en slik tolkning? Resultatene over viser ikke entydig at de kvinnelige informantene bruker markant færre tradisjonelle former enn de mannlige informantene, selv om det selvsagt er en mulig tendens til at det kan være slik. En interessant observasjon i denne sammenhengen, er at informantene i 1988 hadde større avstand i frekvensfordelingen hva angår avvik fra affrikat-uttale mellom kjønnene, enn det informantene fra 2021 hadde. For 2021-informantene var forskjellen mellom kjønnene veldig liten, hva angår affrikat-uttale (kun 3,22 prosentpoeng). Dette kan tyde på at språksamfunnet var nokså stabilt i 1988 – tatt i betraktning den stabile bruken av affrikat-uttale – men at det også har holdt seg stabilt frem til 2021 – jf. Labovs modell for språkendringsmønster i punkt 3.4.1. På den andre siden behøver ikke disse resultatene i seg selv være utslagsgivende for å kunne konkludere med dette, all den tid resultatene tydelig viser en nokså markant endring i bruken av ikke-affrikatiserte former, noe som kan fortelle oss at språksituasjonen like gjerne kan være ustabil, hvis en kun legger trekket affrikat-uttale til grunn. Det er likevel langt fra sikkert at Labovs prinsipper og modell skal være de eneste forklaringsmodellene for denne eventuelle endringen. Det som derimot er sikkert, er at de leksikalske lånene ser ut til å ha en markant innvirkning på resultatene. Punkt 6.2 tar for seg disse endringene.

6.2 LEKSIKALSKE LÅN

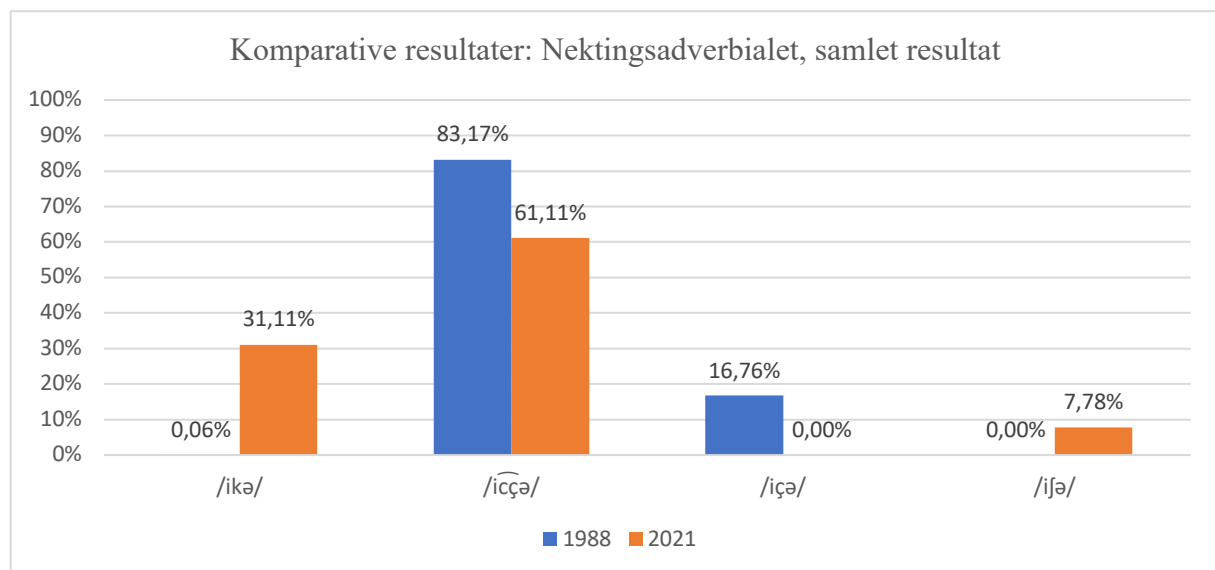
I dette punktet vil jeg se nærmere på det jeg mener er tendenser til leksikalske lån hos informantene i denne studien. Disse er nektingsadverbialet og leksemet *mye*, og jeg mener at det er her vi ser den tydeligste tendensen til språkendring i denne undersøkelsen.

Språkendring som finner sted i form av leksikalske lån, vil jeg her fortsette å definere som ekstern språkendring – jf. Labovs begrep om endring ovenfra i punkt 3.4.4. Ifølge Labov er det ikke usannsynlig at slike endringer skjer i tider der språksamfunnet generelt er stabilt, og endringene blir gjerne tatt inn i varieteten av kvinnelige språkbrukere som henter disse lånene fra mer prestisjefylte varieteter (Labov, 2001, ss. 290-291). Her vil jeg presisere at jeg i denne studien deler Milroy og Salmons sitt syn på Labov sitt prestisje-begrep, da jeg tenker at dette begrepet hører hjemme i en språkidentitetsdiskusjon. Det vil altså være nærliggende å tenke at der en ser tendenser til at kvinnelige – men også mannlige – språkbrukere låner ord fra andre varieteter, handler dette om identifisering med andre, slik Sandøy (1996) beskriver som ønsket identitet (Sandøy, 1996, s. 115). Men hva betyr det egentlig at endringer skjer gjennom

leksikalske lån? Og har dette noe å si for varieteten som helhet, eller bare for bruken av det enkelte leksemet? Før en kan forsøke å finne slike svar, mener jeg det er riktig å se på de eventuelle leksikalske endringene som jeg mener å ha funnet i denne studien. Disse danner et mulig belegg for det Sandøy kaller *leksikalsk diffusjon* (Sandøy, 2016, s. 40f).

6.2.1 NEKTINGSADVERBIALET

De representerte nektingsadverbialer i denne studien kan regnes som allomorfer av samme leksem (Bjorvand, 1988, s. 300), men jeg har her valgt å definere endringene en kan spore i nektingsadverbialet og adjektivet *mye* for *leksikalske lån*. Dette begrunner jeg med at det tradisjonelle /ic̥çə/ blir regnet som et eget leksem sett opp imot det standardiserte, bokmålsnære /ikə/ – jf. Lund (2019, s. 47), og at det ikke er snakk om en morfofonologisk endring (Sandøy, 1996, s. 100), men snarere et lån fra en annen varietet. Dette må selvsagt ikke forveksles med deaffrikatiseringsprosessen fra /ic̥çə/ til /içə/ nevnt i punkt 3.4.7, da dette følger en tydeligere morfofonologisk regel, slik Sandøy er inne på (Sandøy, 1996, s. 100).

FIGUR 42 KOMPARATIVE RESULTATER: NEKTINGSADVERBIALET

Figur 42 viser de samlede resultatene for 1988- og 2021-undersøkelsen. Her ser vi frekvensfordelingen av nektingsadverbialbruken til informantene, og resultatene er tydelige: Informantene som helhetlig gruppe veksler en god del i nektingsadverbialbruken – både i 1988 og i 2021. Ser en på 1988-resultatene isolert, ser en at informantene her var nokså trofaste til den tradisjonelle formen /ic̥çə/, men at de veksler noe i retning av /içə/ – jf. figur 16 i del 5. Denne variasjonen kan ha to mulige forklaringer: 1) artikulatorisk forenkling (jf. Garmann, 2010; Bybee, 2017) eller 2) leksikalske lån (jf. Labov, 2001).

Hvis variasjonen skyldes artikulatorisk forenkling, er det altså snakk om en internspråklig endring der lukket i affrikaten faller bort – det Garmann beskriver som reduksjon i tid (Garmann, 2010, s. 19). En slik artikulatorisk endring kan selvsagt også skyldes talestrømmen til informantene, og siden denne studien ikke tar hensyn til individuelle forskjeller blir dette vanskelig å finne sikre belegg for. Men på den andre siden er frekvensfordelingen av dette fenomenet nokså markant, så helt utelukket er det ikke.

Sett i lys av Garmann (2010) og Bybee (2017) er altså alternativ 1) fortsatt en mulig forklaring, i hvert fall en del av den. Men det kan heller ikke utelukkes at alternativ 2) – leksikalske lån – er en mulig forklaring på denne tendensen. Dette er fordi /içə/ tradisjonelt har vært nært geografisk beliggende med Haugesund by og Haugalandet, all den tid regionene rundt både Bergen og Stavanger har eller har hatt denne formen i sine varieteter. Det kan derfor tenkes at informantenes bruk av /içə/ er en tendens til en dialektnivelleringsprosess der /iççə/ ble forsøkt erstattet med /içə/. Dette er likevel lite trolig, siden resultatene til informantene i 2021 ikke gir noen indikasjon på at en slik prosess skal ha kunnet ført frem. Det er selvsagt ikke umulig at en endringsprosess stopper eller reverseres, slik Salmons (2021) argumenterer for (Salmons, 2021, ss. 63-64). Det som likevel kan tale for at det kan være snakk om et leksikalsk lån, er hvis endringen kan tilskrives prestisje, som Labov argumenterer for i prinsipp 2 – jf. punkt 3.4.5. Dette forutsetter selvsagt at /içə/ blir ansett som en prestisjevariant fremfor /iççə/. Vi snakker da om en eventuell eksternspråklig endring, og en prestisjevariant vil – ifølge Labovs prinsipp – først bli tatt opp av de kvinnelige informantene. Mer om dette i punkt 6.2.2.

Som nevnt ovenfor er det ingen indikasjon på at informantene i 2021-undersøkelsen skal ha tatt til seg formen /içə/ i sine vokabularer, all den tid ingen av informantene i undersøkelsen uttalte nektingsadverbialt med denne formen. Likevel har informantene i 2021-undersøkelsen langt større variasjon i nektingsadverbialbruken, som vist i figur 42. Her er det en tydelig tendens til at informantene tenderer over mot /ikə/, og dette gir en sterk indikasjon på en nivelleringsprosess, slik Mæhlum (2007, 2009) beskriver begrepet – jf. punkt 3.4.2. Det at informantene i så stor grad som det resultatet her viser begynner å anvende en standardnær form fremfor den tradisjonelle formen, er en nokså tydelig indikasjon på at en slik prosess er i sving hos informantene. Denne påvirkningen kan ha flere forklaringer, blant annet i massemedia, urbanisering, forflytningsmønstre og skriftspråket (Sandøy, 2016, s. 98). Dette er påvirkningsfaktorer som må kunne tilskrives en standardisering av varieteteten på overregionalt nivå (Mæhlum, 2007, s. 48). Dette står noe i kontrast til resultatene Johannessen (2020) legger frem i sin studie av talemålsendringer i Stavanger, der hun skriver at /içə/ står styrket hos de yngre språkbrukerne (Johannessen J. , 2020, s. 102). På bakgrunn av Johannessens funn, vil det

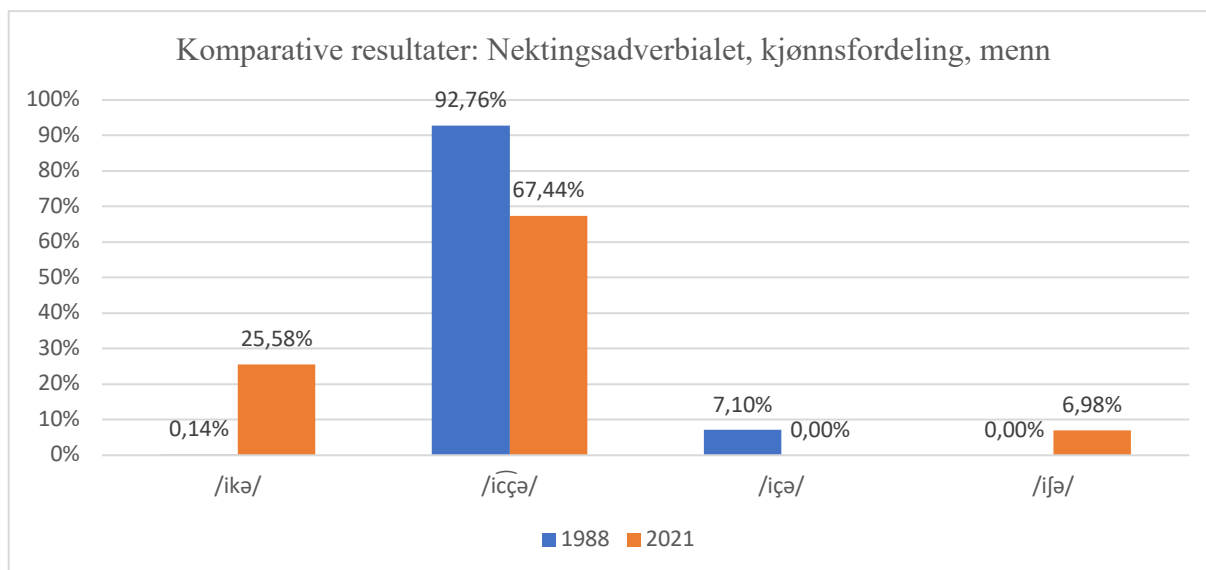
derfor være naturlig å tenke seg at det ikke kan være en nivelleringsprosess mot det regionale i Sør-Rogaland, men heller det nevnte overregionale standardnære, østnorske talemålet.

Resultatene fra 2021-undersøkelsen viser at informantene i noen tilfeller bruker formen /ifə/. Dette kan ha å gjøre med talestrømmen, men det skal sies at det er nokså langt fra ustemt palatal affrikat til en ustemt postalveolar frikativ, da affrikatens lukke først må utelukkes i sin helhet, så må den ustemte palatale frikativ skyves fremover til en postalveolar frikativ. Dette er selvsagt ikke umulig, men heller lite trolig, all den tid dette trolig kan settes i sammenheng med fonemsammenfallet nevnt i del 3 – jf. punktene 3.4.2 og 3.4.7. På den andre siden er det her lite belegg for å hevde at det er en sammenheng mellom resultatet og dette sammenfallet, siden figur 33 viser at det kun er registrert 9 tilfeller av ustemt postalveolar frikativ i datakilden til 2021-undersøkelsen når nektingsadverbialet ikke er medregnet. Videre skal det også nevnes at Klungtveit (2017) viser til lignende tendenser i sin studie av Sandsmålet, men her har de yngre språkbrukerne tatt til seg ustemt postalveolar frikativ i langt større grad enn resultatene fra Haugesund bymål viser (Klungtveit, 2017, ss. 68-70).

Samlet sett kan en lese ut ifra figur 42 at nektingsadverbialbruken til informantene har endret seg noe fra 1988 til 2021, og hovedendringen er at der 1988-resultatene viser at den tradisjonelle formen av nektingsadverbialet stod nokså sterkt, viser 2021-resultatene at informantene varierer mer i nektingsadverbialbruken mellom tradisjonell og standardnær form. Dette korrelerer godt med resultatene fra 2021-informantenes gruppesamtaler, som viser at nektingsadverbialbruken følger en tilsvarende tendens, med unntak i at når informantene leser, bruker de marginalt mer /ikə/ enn i gruppesamtalene – jf. figur 35. Dette kan trolig forklares med at informantteksten er skrevet på bokmål, noe som også ble problematisert i del 4. Det er likevel grunn til å hevde at dette ikke har påvirket informantene i særlig grad. Punkt 6.2.2 vil se på om det finnes noen kjønnsforskjeller i nektingsadverbialbruken i datakildene.

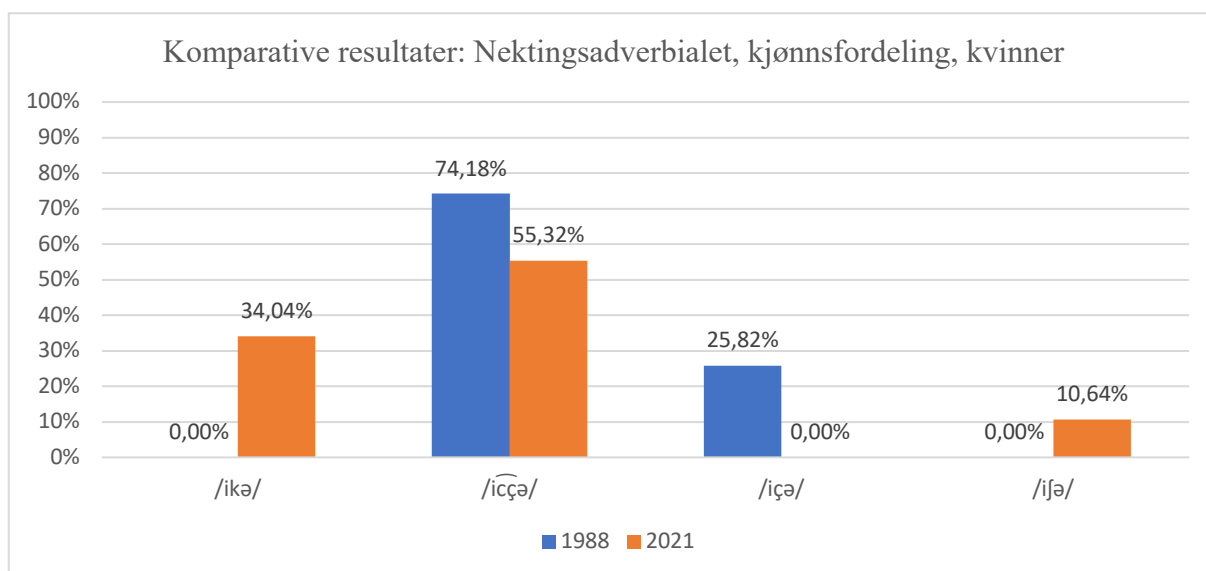
6.2.1.1 Kjønnfordeling

Som figur 43 og 44 viser, er det en markant forskjell mellom de mannlige og de kvinnelige informantene i 1988-resultatene. Her ser vi nokså tydelig at de kvinnelige informantene er mer tilbøyelige til å varere nektingsadverbialbruken enn de mannlige informantene, som fremstår langt mer konservative. Dette sett i lyd av Labovs prinsipper om språkendringsmønster, kan en ane en tydelig tendens i retning av et stabilt språksamfunn der kvinnene ser ut til å adoptere nye prestisjevarianter i den gitte varietetten – jf. Labovs 2 og 3 prinsipp i punkt 3.4.5.

FIGUR 43 KOMPARATIVE RESULTATER: NEKTINGSADVERBIALET, KJØNNSFORDELING, MENN

Når det gjelder de kvinnelige informantene er tendensen nokså lik den i figur 43. Likevel er det en liten indikasjon på at de kvinnelige informantene er høyere representert i frekvensfordelingen av den standardnære formen /ikə/. Dette stemmer godt overens med det Labov hevder er tilfellet i et stabilt språksamfunn (Labov, 2001, ss. 290-291), som igjen kan gi en indikasjon på en eventuell språkendringstendens.

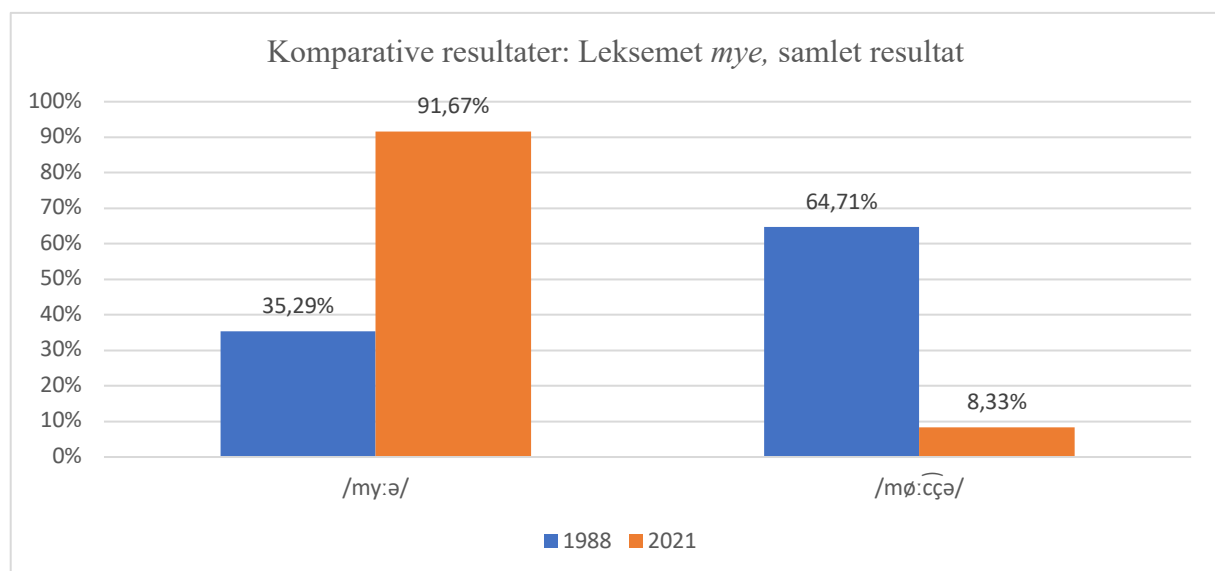
FIGUR 44 KOMPARATIVE RESULTATER: NEKTINGSADVERBIALET, KJØNNSFORDELING, KVINNER

Det er også interessant å bemerke seg de likhetene en finner mellom kjønnene i denne studien, hva angår nektingsadverbialet. 1988-informantene tenderer til å benytte de samme formene av leksemet. Dette er avhengig av kjønn. 2021-informantene ser også ut til å følge det samme mønsteret som 1988-informantene, men da med andre former. Det er altså ikke slik at de

mannlige informantene bruker de formene og de kvinnelige noen andre former. Dette kan fortelle oss at informantene følger samme ubevisste system hva angår leksikalske lån. Dette kan være et eksempel på det Labov beskriver som en språklig samfunnsendring, hvor alle språkbrukerne i et språksamfunn endrer frekvensen av et eller flere ord samtidig, noe som kan skape en leksikalsk endring relativt raskt (Labov, 1994, s. 84). Hvis så er tilfellet, forklarer ikke dette hvorfor en språkendring på leksikalsk nivå skjer, men snarere hvordan det skjer. Jeg vil derfor komme tilbake til mulige forklaringer på *hvorfor* en språkendring kan finne sted i punkt 6.3.

6.2.2 LEKSEMET *MYE*

Som for resultatene for nektingsadverbialet, er resultatene for leksemet *mye* blant de tydeligste for denne studien. Figur 45 viser frekvensfordelingen for 1988- og 2021-undersøkelsene, og her er figuren tydelig: informantene i 1988-undersøkelsen hadde markant flere tilfeller av den tradisjonelle formen /mø:cçə/ enn av den standardnære formen /my:ə/, mens informantene i 2021-undersøkelsen hadde en motsatt tendens, da de hadde markant flere tilfeller av den standardnære formen /my:ə/ og veldig få tilfeller av den tradisjonelle formen /mø:cçə/. Det minnes dessuten her på om at belegget for 1988-undersøkelsen var nokså lite.

FIGUR 45 KOMPARATIVE RESULTATER: LEKSEMET *MYE*

Det at 2021-informantene ser ut til å uttale den standardnære formen av *mye*, kan tyde på at de har blitt påvirket av informantteksten skrevet på bokmål. Dette er selvsagt en mulighet som det er vanskelig å bekrefte eller avkrefte. Men; resultatet fra frekvensfordelingen for nektingsadverbialet viste som nevnt stikk motsatt tendens. Og hvis argumentet skal ligge på at

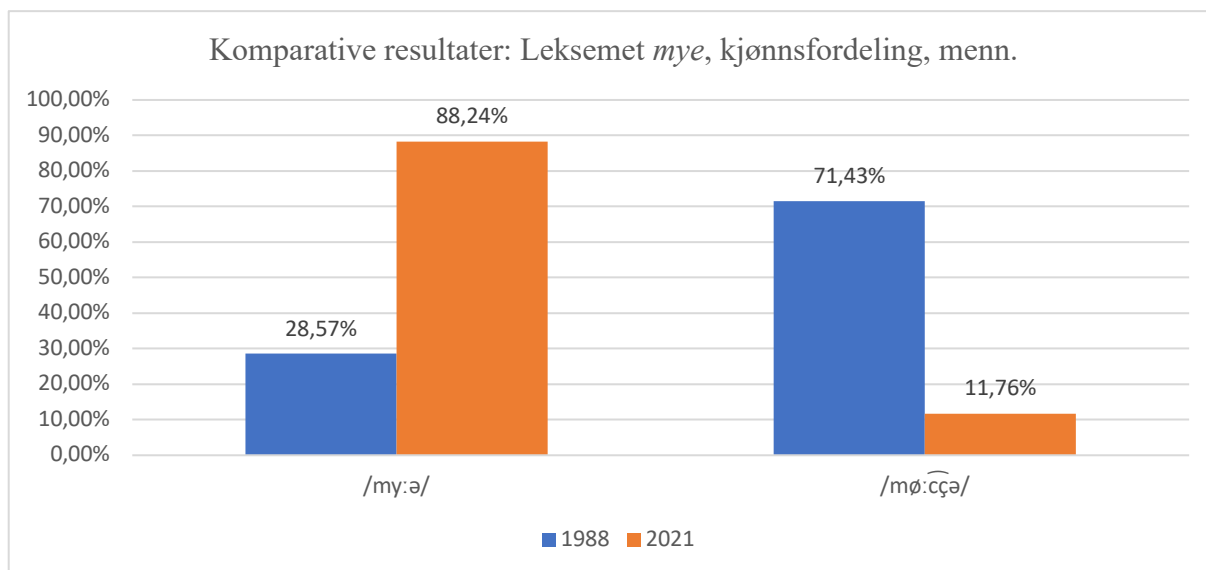
informantene blir påvirket av tekstens ortografi, vil det være nærliggende å tenke at de også ville blitt påvirket av den samme faktoren når de leste nektingsadverbet *ikke*. Derfor mener jeg det kan være rimelig å anta at informantene faktisk sier /my:ə/ og /iççə/, selv om denne studien ikke kan ta utgangspunkt i noe som ligger utenfor de faktiske resultatene.

Jeg vil videre hevde at slike leksikalske lån fører til en mulighet for utbredt registervariasjon for de informantene dette måtte gjelde (Akselberg, 2008, ss. 135-140). Dette begrunner jeg med at det ikke er noen motstridende faktorer i det fonologiske systemet til informantene som skulle tilsi at en slik uttale ikke skulle være tillatt. Her menes det altså at informantene innehar både den affrikatiserte formen i sitt register, men også /k/ og /y:/, så det eksisterende systemet tillater dermed en slik variasjon, og systemet behøver heller ikke å utvides for å kunne foreta en slik registervariasjon.

Resultatene fra figur 45 samsvarer godt med det Mæhlum (2007) skriver om dialektnivellering, da hun – som nevnt – beskriver dette som en form for standardisering, fremfor en regionalisering (Mæhlum, 2007, s. 48) – tatt i betraktning at ingen omkringliggende varieteter tradisjonelt anvender adjektivet /my:ə/. Tvert imot beskriver Klungtveit (2017) at adjektivet *mykje* med affrikat-uttale holder seg stabilt i Sandsmålet (Klungtveit, 2017, s. 82f), noe som kan være en indikasjon på at Haugesund – med sin regionale status – kan være i ferd med å gjøre et leksikalsk lån fra en standardvarietet med høyere prestisje, noe som igjen – på spekulativt nivå – kan føre til ringvirkninger i omlandet.

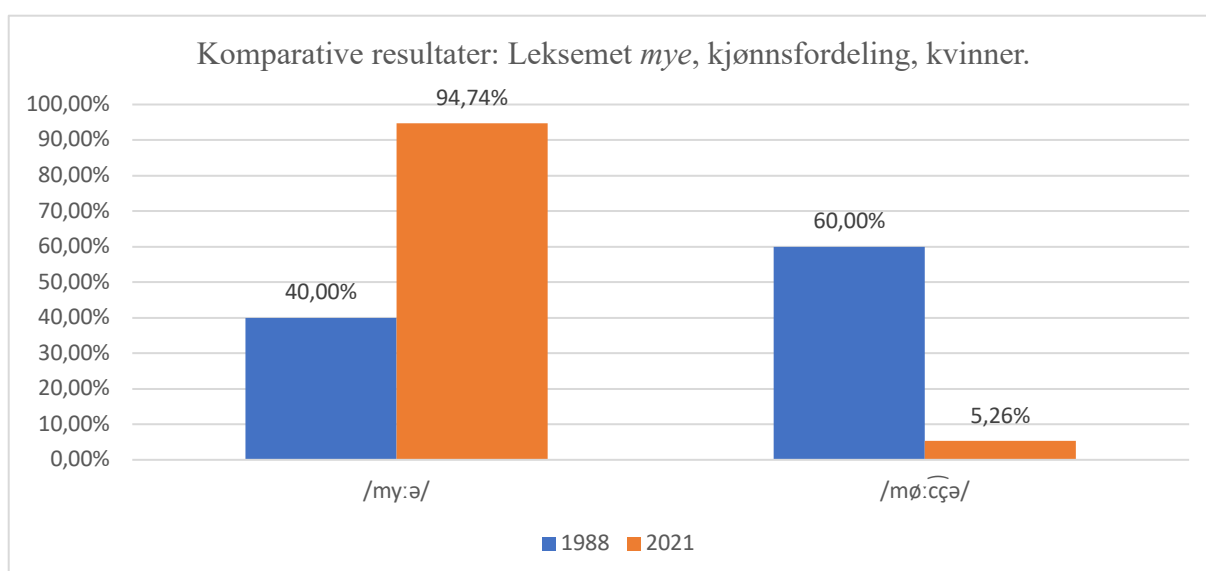
6.2.2.1 Kjønnfordeling

Hva angår kjønnfordelingen av leksetet *mye*, er belegget for 1988-undersøkelsen som nevnt så lite at her er det ikke mulig å generalisere. Men en får likevel en pekepinn på informantenes bruk av dette leksetet hva angår frekvensfordelingen mellom kjønnene. 2021-resultatene viser en marginal forskjell mellom kjønnene.

FIGUR 46 KOMPARATIVE RESULTATER: LEKSEMET MYE, KJØNNSFORDELING, MENN.

Det interessante med dette leksemet, er at de mannlige informantene i 1988-undersøkelsen hadde en tydelig frekvensfordeling i retning av tradisjonell, affrikatisert form, mens de mannlige informantene i 2021-undersøkelsen hadde stikk motsatt tendens. Den samme tendensen ser en hos de kvinnelige informantene, som riktignok har en større frekvensfordeling i retning av det standardnære /my:ə/, men denne forskjellen er – som vist i figur 31 og 32 – kun representert med ett færre registrerte tilfeller for de kvinnelige informantene enn for de mannlige.

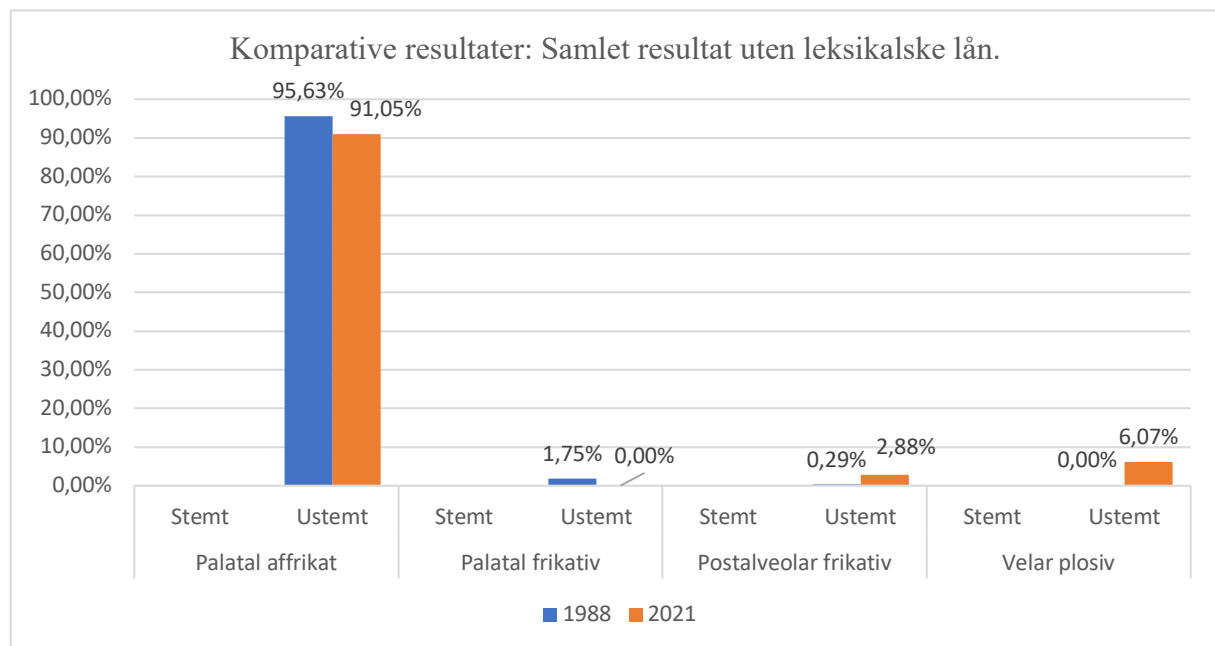
FIGUR 47 KOMPARATIVE RESULTATER: LEKSEMET MYE, KJØNNSFORDELING, KVINNER.

Denne frekvensfordelingen av leksemet er altså så overrepresentert i retning av den «nye», standardnære formen at det her trolig vil være fånyttens å karakterisere dette som noe annet enn

særlig signifikant – altså; en leksikalsk endring. Mer om forholdet mellom leksikalske og fonologiske endringer i del 6.3, som tar for seg den avgjørende forskjellen mellom interne og eksterne språkendringer, samt hvorfor jeg mener disse eksemplene nevnt ovenfor er leksikalske endringer og *ikke* fonologiske endringer.

6.3 ENDRING PÅ FONOLOGISK NIVÅ

Endring på fonologisk nivå mener jeg skiller seg fra endring på leksikalsk nivå, da det inngår i informantenes fonologiske, mentale system. Endringer på dette nivået skjer innad i det fonologiske systemet i en varietet, og Labov (1994) beskriver slike endringer som noe ubeviste (Labov, 1994, s. 78), noe også Sandøy (2016) er inne på (Sandøy, 2016, ss. 39-40). Det er likevel ikke slik at internspråklige og eksternspråklige endringer er helt uavhengige hverandre – mer om dette nedenunder.

FIGUR 48 KOMPARATIVE RESULTATER: SAMLET RESULTAT UTEN LEKSIKALSKE LÅN.

Figur 48 viser de komparative resultatene til 1988- og 2021-undersøkelsene uten leksikalske lån. Denne figuren viser utviklingen av informantenes bruk av affrikatiserte og ikke-affrikatiserte velarer diakront, og står dermed som denne studiens viktigste figur.

For resultatene til de registrerte stemte fonemene i disse datakildene, henvises det her til punkt 6.1 hvor disse ble tilskrevet sitt rettmessige opphav og disse anses derfor som oppklarte. Når det gjelder de ustemte fonemene i disse resultatene, er tallenes tale klare: informantene i 1988-undersøkelsen hadde et veldig stabilt fonologisk system i alle posisjoner når en ser bort ifra de leksikalske lånene, men også i disse var stabiliteten tydelig. Dette mener

jeg gir et svært godt sammenligningsgrunnlag for den empiriske studien som ble gjennomført i 2021. Ser en så videre på 2021-resultatene, ser en at også disse informantene hadde et veldig stabilt fonologisk system i alle posisjoner når en ser bort ifra de samme leksikalske lånene som nevnt over. Dette korrelerer godt med funnene fra 2021-informantenes gruppesamtaler, der informantene utelukkende bruker affrikatisert form av velare plosiver i posisjoner der en kan forvente å finne affrikatisering når de leksikalske lånene er skilt ut fra figuren – jf. figur 37.

Disse resultatene gir to viktige svar: 1) det har ikke funnet sted en fonologisk deaffrikatisering av Haugesund bymål med utgangspunkt i resultatene i denne studien – jf. 3.4.7, og 2) det er heller ingenting som tyder på at resultatene tenderer i retning av det fonemsammenfallet en ser ellers i landet – jf. punkt 3.4.2. Så hva kan være forklaringen på en slik tendens?

Der en i de leksikalske endringene nevnt ovenfor kan se en mulig generasjonsendring fra 1988-informantene til 2021-informantene (jf. Labov, 1994), er det altså ikke mulig i det fonologiske systemet som avdekkes her, hva angår affrikat-bruken. Én mulig forklaring på dette, kan være det Hårstad og Opsahl (2013) kaller *den norske identitetsfølelsen* – jf. punkt 3.4.3. Informantene kan være tilbøyelige til å variere varieteten på et leksikalsk nivå ved å ta inn leksikalske lån eksternt. Dette kan skyldes det Sandøy (1996) beskriver som ønsket identitet (Sandøy, 1996, s. 115). Overført til dette faktiske tilfellet, kan en tenke seg et ønske om å tilhøre en prestisjevarietet – jf. Labov (2001). Men slike lån viser seg altså her å ikke påvirke det fonologiske systemet til informantene og fører da heller ikke til en intern språkendring. En kan da tenke seg – slik Sandøy foreslår – at den virkelige identiteten og identitetsfølelsen hindrer en slik kobling mellom det leksikalske og det fonologiske systemet (Sandøy, 1996, s. 116). Identitetsfølelsen hos nordmenn er – som Hårstad og Opsahl påpeker – meget sterk når det kommer til det språklige (Hårstad & Opsahl, 2013, s. 161), så da kan det gjerne tenkes at en her ser belegg for å hevde at dette trekket i Haugesund-varieteten er så viktig for språkbrukerne at de ikke ønsker å bli av med det. Dette er selvsagt holdninger som kan endres fra generasjon til generasjon, eller fra livsfase til livsfase – jf. Labovs modell for forholdet mellom individ og samfunn i punkt 3.4.1.

På den andre siden kan det tenkes at de eksterne påvirkningsfaktorene nevnt ovenfor kan få et oppsving og sånn sett også påvirke språkbrukerne i motsatt retning, slik at språksituasjonen tenderer mot deaffrikatisering ved en senere anledning – jf. Berns (2013). I så tilfellet kan en se for seg ikke bare endring på leksikalsk nivå, men også en endring i det fonologiske systemet. Men dette skygger ikke for det faktum at en slik deaffrikatisering per dags dato ikke har funnet sted – sett ut ifra denne studiens resultater. Videre kan en derfor anta

at det er motstridende krefter involvert i en slik ikke-endringsprosess. I så tilfellet kan en se for seg å finne disse innad i varietetens fonologiske struktur.

En forklaring innad i varietetens fonologiske struktur – jf. Natvig og Salmons (2021) – der affrikaten med sine komplekse, homorgane egenskaper skaper begrensninger for et eventuelt fonemsammenfall, likt det en ser ellers i landet – jf. punkt 3.4.7 og 3.4.8 – kan være en slik mulig forklaring. Det finnes relativt lite belegg for sammenligning med andre studier av komplekse fonemers sammenfall med enkle fonemer i norsk sammenheng, annet enn den historiske utviklingen skissert i punkt 3.4.7. Derimot viser flere studier en tydelig tendens i retning av fonemsammenfallet mellom /ç, ʃ/. Hårstad (2010) spekulerer i opphavet til et slikt fonemsammenfall i sin doktorgradsavhandling, og sier blant annet at «Strukturelt sett kan vi snakke om en ”naturlig” forenkling av fonemsystemet, der et relativt sjeldent, og dermed markert, fonem (/ç/) viker plassen for et mer dominerende fonem.» (Hårstad, 2010, s. 336). Å kalle sammenfallet for naturlig, gir et noe forenklet inntrykk av den fonologiske strukturens muligheter for begrensninger av sosiofonetisk variasjon, men Hårstad legger også vekt på at dette blir spekulativt, all den tid opphavet til et slikt sammenfall ikke er entydig avklart (Hårstad, 2010, s. 336). Mæhlum (2002) sier blant annet at et slikt sammenfall gjerne kan beskrives som en forenkling, men tar samtidig avstand fra – og advarer mot – å bruke begrepet analytisk, da det ikke sier noe om *hvorfor* en endring har skjedd, kun at det *har* skjedd og at det *kan* skje igjen (Mæhlum, 2002, s. 74). En studie som derimot tar for seg denne utviklingen i Rogaland er studien til Klungtveit (2017). Her viser han at hans yngre informanter fra det rurale tettstedet Sand i liten grad innehar dette skillet, og fonemsammenfallet må derfor sies å være nærmest fullkomment (Klungtveit, 2017, s. 69f). Dette er interessant for denne oppgavens vedkommende, fordi det viser en utvikling nokså ulik den i Haugesund bymål. Bakgrunnen for denne utviklingen kan en kun spekulere i, men det kan tenkes at Sand har en større draging mot det mer urbane Stavanger enn mot Haugesund, selv om det geografisk er nærmere til Haugesund. Ved en slik påvirkning, vil det være snakk om en regionalisering i Sand, men det kan like gjerne være tilfellet med en standardisering. Uavhengig om påvirkningskraften er vertikal eller horisontal – slik Akselberg (2006) skisserer det (Akselberg, 2006, s. 144) – er tendensen en annen i Haugesund bymål, all den tid dette sammenfallet ikke har funnet sted.

Sett i lys av dette, kan det se ut til at affrikaten i Haugesund bymål viser en viss motstandsdyktighet mot et slikt sammenfall, basert på resultatene fra denne studien. Dette kan ha sin forklaring i affrikatens skilledannende funksjon – eller; *egenskap* – i den fonologiske strukturen – jf. Duanmu (2019). Som nevnt i del 3 mener Duanmu at siden affrikaten artikuleres som én lyd, står den ikke i konflikt med den nærliggende frikativten. Affrikaten inntar dermed

én funksjon i det fonologiske systemet (Duanmu, 2019, s. 127), og dette kan gjøre at affrikaten motstår deaffrikatiseringsprosessen som kunne ha oppstått. En slik deaffrikatiseringsprosess måtte altså ha funnet sted før et eventuelt sammenfall fra /ç/ til /ʃ/ kunne gjort seg gjeldende hos informantene. En kan også si at affrikaten innehar et distinkt trekk som frikativene ikke har – jf. Theil (1991, s. 187-193). Dette trekket må nødvendigvis være noe i retning av plosivisk uten at denne oppgaven har satt seg fore å definere dette. Det er likevel trolig at dette trekket begrenser muligheten for et fonemsammenfall med en frikativ – jf. Natvig og Salmons (2021).

En nødvendighet som tvinger seg frem i denne sammenhengen, er om Haugesund bymål da kan sies å ha /ç/-fonemet, eller om dette – i de tilfeller det blir registrert i datamaterialet for denne studien – heller er en allofon av /ç̥/? Svaret på dette spørsmålet mener jeg avhenger av hvilket ståsted man tar i debatten om affrikaten som mono- eller polyfonematisk. Hvis affrikaten er monofonematisk, vil /ç/ måtte være en allofon, fordi det ikke opptrer i det fonologiske systemet hos informantene som et eget fonem – jf. figur 48. I motsatt fall, kan en hevde at affrikaten er polyfonematisk og derfor inneholder to separate fonemer artikulert som to foner. Dermed vil /ç/ stå som et eget fonem i Haugesund bymål, mens affrikaten vil måtte anses som en allofon av dette fonemet. Det er likevel ikke til å komme bort ifra at informantene ikke bruker /ç/ som et eget fonem, noe som stemmer godt overens med Duanmu sin definisjon av affrikaters funksjon i det fonologiske systemet. Dette mener jeg er et argument for at det er snakk om ett fonem, all den tid en ville sett spor av fonemet i talebruk og ikke bare allofonen av dette.

Med utgangspunkt i at informantene ser ut til å være i stand til å skille mellom affrikatiserte og ikke-affrikatiserte velare plosiver, kan det se ut til at de er bevisste på forskjellen mellom disse trekkene i det fonologiske systemet. Drescher (2009) er inne på dette når han argumenterer for at trekk i det fonologiske systemet må være aktive for å kunne opprettholde den kontrasten som er nødvendig for at trekket skal bevares (Drescher, 2009, ss. 6-8). Informantene blir altså da påvirket eksternt til å endre artikulasjonen i en gitt retning, men opprettholder likevel skillet mellom de leksikalske lånene og det fonologiske systemet. Denne opprettholdelsen kan dermed skyldes den internspråklige kontrasten uten at det oppstår en konflikt mellom fonologien og fonetikken.

Ifølge Mæhlum (2009) vil påvirkning fra det standardnære talemålet ha begrenset effekt hvis den lingvistiske avstanden er for stor (Mæhlum, 2009, s. 19) – jf. Natvig og Salmons (2021, s.4). Og det er særlig i fonologien og fonetikken en slik nivellering ikke vil ha den samme effekten der avstanden er stor som der avstanden er liten (Mæhlum, 2009, s. 19), og dermed kan det tenkes at dette er en del av forklaringen til det fenomenet denne studien mener å ha

avdekket. Forholdet mellom fonologisk struktur på den ene siden og sosiofonetisk variasjon den andre skaper drakrefter i begge retninger samtidig, noe som viser at intern- og eksternspråklige krefter virker sammen i en språkendringsprosess. Sett utenifra kan en si at en språkendringsprosess ikke oppstår ut av intet – det fonologiske systemet har det fint slik det er – men ved påvirkning utenifra vil dette systemet kunne endres og tilpasses. Forutsetningen for en slik ekstern påvirkning, mener jeg ligger i språkbrukernes selvidentifisering sett opp imot andre språksamfunn. Denne ønskede identiteten vil alltid variere, og dette kan være forklaringen på hvorfor en deaffrikatisering av ustemt velar plosiv – lik den en har sett antydningen av i historisk sammenheng – ikke har funnet sted i Haugesund bymål. Jeg vil derfor – på bakgrunn av de resultatene som her er kommet frem – hevde at denne studiens hypotese 1 er avkreftet, mens studiens hypotese 2 herved er å anse som bekreftet.

Forklaringen på en slik ikke-deaffrikatisering at *kan* altså skyldes sterk identifikasjon med og identifisering til en slik affrikat-uttale, og at dette er en faktor som holder haugesundsvarieteteten igjen fra å følge samme deaffrikatiseringsprosess som den historiske utviklingen har vist at kunne vært utfallet for varieteter med affrikat-uttale av velarer. Dette er derimot en faktor som denne studien kun kan spekulere i, så her trengs det videre forskning på identitetsfølelsen hos haugesundere overfor affrikat-uttale.

6.4 OPPSUMMERING

I denne delen av oppgaven, har jeg diskutert resultatene presentert i del 5. Jeg har satt resultatene fra 1988- og 2021-undersøkelsene opp imot hverandre for en diakron sammenligning. Her har jeg vist at informantene i 1988-undersøkelsen hadde en meget stabilt fonologisk struktur hva angikk affrikat-uttale. Dette ble satt opp imot 2021-undersøkelsens resultater, hvor en kunne se at disse varierte i noe større grad i bruken av nektingsadverbial og leksemet *mye*, hvor 2021-informantene tenderer mot ikke-affrikatisert, standardnær form. På tross av dette, viste resultatene en tydelig tendens mot at informantene i 2021-undersøkelsen ikke tenderte i retning av deaffrikatisering av det fonologiske systemet. Dette ble tydelig når de mulige leksikalske lånene ble skilt ut av resultatene. Studien viser altså – med utgangspunkt i denne studiens informantutvalg – at Haugesund bymål fortsatt har affrikat-uttale av opphavelig ustemt velar plosiv. Det ble videre også slått fast at det var lite som tydet på et fonemsammenfall mellom /ç, ʃ/, med den begrunnelse at affrikat-uttalen hos informantene hindrer et slikt sammenfall direkte uten en deaffrikatisering av /ç̥/. Forklaringen på en slik ikke-deaffrikatisering spekulerer undertegnede i at *kan* skyldes sterk identifikasjon med – og identifisering til – en slik affrikat-uttale, og at dette er en bevaringsfaktor som holder

haugesundsvarieteteten igjen fra å følge samme deaffrikatiseringsprosess som har vært tilfellet for varieteter med affrikat-uttale av velarer.

7 AVSLUTNING

7.1 PROBLEMSTILLING OG HYPOTESER

Denne studien har tatt utgangspunkt i problemstillingen «*I hvilken grad finner det sted en lydendring i Haugesund bymål i retning av deaffrikatisering?*» Til denne problemstillingen satte jeg videre opp to hypoteser som står som to mulige utfall av problemstillingen, med hvert sitt spørsmål tilhørende hypotesen:

- 1) «Bruken av affrikat-uttale i Haugesund bymål har avtatt i frekvens siden 1988 sammenlignet med 2021»
 - a. «Hvilke faktorer kan sies å påvirke en eventuell endring i frekvensbruken av palatale affrikater i Haugesund bymål med fokus på intern- og eksternspråklig endring?»
- 2) «Bruken av affrikat-uttale i Haugesund bymål har holdt seg stabilt i frekvens siden 1988 sammenlignet med 2021.»
 - b. «Hvilke faktorer kan sies å forklare en slik ikke-endring i fonologien i denne varieteteten?»

Jeg vil i denne siste delen av oppgaven se disse hypotesene – og spørsmålene som følger med dem – i lys av problemstillingen og resultatene.

7.2 AFFRIKAT-FONEMET I HAUGESUND BYMÅL

I denne oppgaven har jeg sett på fenomenet affrikatisering av velarer i Haugesund bymål. Jeg har lagt hovedvekten på studien av den ustemte palatale affrikaten, men den stemte palatale affrikaten har også fått sin beskjedne plass i denne studien.

Utgangspunktet for studien av affrikatiseringen i Haugesund bymål, var Finn Gabrielsens bok med samme navn – *Haugesund bymål* – som utkom i 1991. Ettersom Gabrielsen valgte å ikke inkludere affrikat-fonemet i sin studie, lå det dermed til rette for å gjennomføre en studie av dette i denne omgang.

I denne studien har jeg presentert resultater for frekvensbruken av affrikat-uttale i Haugesund bymål. Studien bygger på et informantutvalg fra 1988 på 30, samt et informantutvalg fra 2021 på 20 informanter. Her ble det tatt utgangspunkt i at affrikatisering av ustemt velar plosiv tok posisjonene «kj, ki, ky, tj» initialt og «kj» – eller «kk» – medialt. Den stemte palatale affrikaten tok posisjonen «gg» medialt. Informantene i 2021-undersøkelsen leste en tekst spesielt konstruert med tanke på å få frem alle disse mulige posisjonene i denne varietet. Med dette som utgangspunkt kunne en frekvensfordeling muliggjøres på tilfredsstillende måte.

I del 5 ble resultatene av denne frekvensfordelingen presentert – først 1988-resultatene, og deretter 2021-resultatene. Her ble det – med bakgrunn i Labovs teorier om språkendringsmønster og forholdet mellom individ og samfunn – fordelt resultater på bakgrunn av kjønn. De samlede resultatene ble videre sammenlignet i del 6.

Studien tok også utgangspunkt i to leksemer som har skilt seg ut i dette arbeidet: Nektingsadverbialet og leksemet *mye*. Med bakgrunn i resultatet fra disse leksemenes frekvensbruk, ble disse i del 6.2 tilskrevet endringer i form av leksikalske lån, da de viste tendenser til endring som ikke var forenlige med resultatene for informantenes fonologiske system som helhet.

Som del 6.3 har slått fast, finnes det ingen belegg for å hevde at det finner sted en fonologisk deaffrikatiseringsprosess Haugesund bymål, med utgangspunkt i denne studiens datamateriale og resultater av dette. Dermed vil jeg hevde at problemstillingen kan besvares, på bakgrunn av disse resultatene: Det finner i svært liten grad sted en lydendring i Haugesund bymål i retning av deaffrikatisering. Det må likevel presiseres at det er resultater i denne studien som viser at informantene varierer en del i enkelte leksemer, men disse er gjort rede for som mulige leksikalske lån – altså; hypotese 2 er her det mest nærliggende utfallet av denne problemstillingen, på bakgrunn av de nevnte resultatene.

Hver av de to hypotesene hadde et spørsmål knyttet til seg, og disse la begge vekt på forholdet mellom interne og eksterne språkendringer som mulige påvirkningsfaktorer i den ene eller den andre retningen hva angår deaffrikatisering. Studien vier derfor plass til en diskusjon om mulige forklaringer på en slik ikke-deaffrikatisering som en ser tendensen av i resultatene. Her legges det vekt på at enhver språkendring består av interne og eksterne påvirkningsfaktorer som *viker sammen i en endringsprosess*. I dette tilfellet, kan en tenke seg at deaffrikatiseringsprosessen – som en mulig historisk belagt forenklingsprosess – blir hindret av ekstern påvirkning i retning av bevaring til fordel for språklig identitet og tilhørighet.

7.3 VIDERE FORSKNING

Denne oppgaven ønsker å presentere tre forslag til videre forskning:

- 1) En ny og oppdatert studie av Haugesund bymål, samt varietetene på Haugalandet generelt.
- 2) En kartlegging av språkbrukernes identitetsfølelse rundt bruken av affrikat-fonemet.
- 3) En sosiofonetisk komparativ studie av affrikat-fonemet i norsk sett opp imot deaffrikatisering i andre språk.

Det har gått over tretti år siden Gabrielsens studie og helhetlige kartlegging av Haugesund bymål som varietet. Det vil derfor være naturlig å tenke at det kan ha skjedd endringer i varietetten som helhet som ikke tidligere har blitt fanget opp. Dessuten ville det vært interessant å sett om affrikat-fonemet holder seg like stabilt på Karmøy og Haugalandet generelt som det viser seg i denne studien at det gjør i Haugesund.

Holdninger til og egne opplevelser av egen språkbruk, vil være svært interessant i Haugesund, sett i lys av denne oppgavens spekulasjoner rundt identitetsfølelsens betydning i språkendringssituasjoner. En kartlegging av språkbrukernes holdninger til egen språklig identitet med fokus på affrikat-fonemet ville derfor vært et godt bidrag til en større forståelse slike spesielle varietetstrekk.

I et mer globalt rettet perspektiv, ville det vært interessant å sett komparativt på affrikat-fonemet i norsk opp imot deaffrikatisering i andre språk. Som jeg har vært inne på i denne oppgaven, har det vært en historisk tendens i norske varieteter i retning av deaffrikatisering – selv om denne studien viser at dette ikke er tilfellet i Haugesund bymål. Det er også observert deaffrikatisering i andre språk, da spesielt som et sosialt fenomen (jf. studiene til al-Rojaie, 2013; Mazzaro, 2022). Dette er studier som ser noen av de samme tendensene en kan se i denne studien, men hvor de sosiale faktorene drar i retning av deaffrikatisering. Til en slik studie ville det vært nødvendig med et større belegg hva angår affrikater i flere norske varieteter, så her overlater jeg til fremtiden å forske videre på denne fonologiske enheten i norsk.

LITTERATURLISTE:

- Akselberg, G. (1995). *Fenomenologisk dekonstruksjon av det labov-milroyske paradigmet i sosiolingvistikken. Ein analyse av sosiolingvistiske tilhøve i Voss kommune, I*. Bergen: Universitetet i Bergen.
- Akselberg, G. (2006). Horisontalistar versus vertikalistar. Om ulike tolkingar av talespråklege endringsprosessar i Noreg. *Målbryting*, 8, ss. 133-150.
- Akselberg, G. (2008). Talevariasjon i Noreg. I B. Mæhlum, G. Akselberg, U. Røyneberg, & H. Sandøy, *Språkmøte: Innføring i sosiolingvistik* (ss. 149-166). Oslo: Cappelen damm akademisk.
- Akselberg, G. (2008). Talevariasjon, register og medvit. I B. Mæhlum, G. Akselberg, U. Røyneberg, & H. Sandøy, *Språkmøte - innføring i sosiolingvistik* (ss. 127-147). Oslo: Cappelen Damm.
- Akselberg, G., & Mæhlum, B. (2008). Sosiolingvistisk metode. I B. Møhlum, G. Akselberg, U. Røyneberg, & H. Sandøy, *Språkmøte - innføring i sosisolingvistik* (ss. 73-87). Oslo: Cappelen Damm.
- Almberg, J. (2002, oktober 24). *NTNU*. Hentet fra NTNU: http://www.hf.ntnu.no/ipa/no/ipachart_no_cons.html
- Almberg, J., & Skarbø, K. (2002). *Nordavinden og sola - en norsk dialektprøvedatabase på nett*. Hentet fra NTNU: <https://www.hf.ntnu.no/nos/>
- al-Rojaie, Y. (2013). Regional dialect leveling in Najdi Arabic: The case of the deaffrication of [k] in the Qasīmī dialect. *Language Variation and Change*, 25(1), ss. 43-63.
- Åfarli, T. A. (2000). *Grammatikk - kultur eller natur? elementær innføring i det generative grammatikkstudiets vitskapsteori*. Oslo: Samlaget.
- Baker, P. (2010). Corpus methods in linguistics. I L. Litosseliti, *Research Methods in Linguistics* (ss. 93-116). UK: Continuum International Publishing Group.
- Ball, M. J., & Lowry, O. (2001). *Methods in Clinical Phonetics*. USA: John Wiley & Sons, Incorporated.
- Bøe, P. S. (2015). Sj-lyden på Vestlandet: 100 år med endringer. *Maal og Minne*, ss. 37-60.
- Berns, J. (2013). *Friction between Phonetics and Phonology: The status of affricates*. Nederland: LOT.
- Bjorvand, H. (1988). Diakron språkvitenskap. I H. G. Simonsen, R. Theil, & E. Hovdhaugen, *Språkvitenskap: en elementær innføring* (ss. 225-266). Oslo: Universitetsforlaget.

- Boersma, P., & van Heuven, V. (2001, november 1). Speak and unSpeak with PRAAT. *Glott International*, 5(9/10), ss. 341-347. Hentet fra Phonetic Sciences Amsterdam: https://www.fon.hum.uva.nl/paul/papers/speakUnspeakPraat_glot2001.pdf
- Braut, G. S. (2020, mars 12). *Pilotstudie*. Hentet januar 10, 2022 fra Store norske leksikon: <https://snl.no/pilotstudie>
- Bybee, J. (2017). *Language change*. UK: Cambridge university press.
- Chomsky, N., & Halle, M. (1968). *The Sound Pattern of English*. New York: Harper & Row.
- Clements, G. N., & Keyser, S. J. (1983). *CV Phonology*. Cambridge: MIT Press.
- Dresher, E. B. (2009). Contrastive Feature Hierarchies in Phonology: Variation and Universality. I D. W. Lightfoot, & J. Havenhill, *Variable properties in language: Their nature and acquisition* (ss. 13-25). Washington, DC: Georgetown University Press.
- Duanmu, S. (2019). *A Theory of Phonological Features*. Oxford: Oxford university press.
- Dyvik, H. (1992). *To forelesninger om lingvistikkens vitenskapsteori*. Bergen: Universitetet i Bergen, Institutt for fonetikk og lingvistikk.
- Eckert, P. (2012). Three Waves of Variation Study: The Emergence of Meaning in the Study of Sociolinguistic Variation. *Annual Review of Anthropology*, 41, ss. 87-100.
- Everett, E. L., & Furuseth, I. (2012). *Masteroppgaven - hvordan begynne - og fullføre*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Gabrielsen, F. (1991). *Haugesund bymål*. Bergen: Alvheim & Eide [u.a.].
- Garmann, N. G. (2010). Konsonantendringer i norsk: en artikulatork analyse. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 28, ss. 3-41.
- Hagemann, K. (2021, januar 25). *Lydforskyvning*. Hentet fra Store norske leksikon: https://snl.no/lydforskyvning_-_språkvitenskap
- Hårstad, S. (2009). Kommer ikke alt godt fra oven? Et forsøk på å se utviklingstrekk i trønderske talemål i et standardiserings- perspektiv. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 27(1), ss. 133-144.
- Hårstad, S. (2010). *Unge språkbrukere i gammel by: En sosiolingvistisk studie av ungdoms talemål i Trondheim*. Trondheim: NTNU.
- Hårstad, S., & Opsahl, T. (2013). *Språk i byen - utviklingslinjer i urbane språkmiljøer i Norge*. Oslo: Fagbokforlaget.
- Hernes, R. (2006). Talemål i endring? ein longitudinell studie av talemålsutvikling og språkleg røyndomsoppfatning hjå ungdomar i Os. *Doktorgradsavhandling: Talemål i endring?* Bergen: Historisk-filosofiske Fak., Univ. i Bergen.

- Hixon, T., Weismer, G., & Hoit, J. D. (2018). *Preclinical speech science: Anatomy, physiology, acoustics, and perception*. USA: Plural Publishing, Incorporated.
- Informant. (2021, oktober 12). *Store norske leksikon*. Hentet fra Store norske leksikon: <http://snl.no/informant>
- Jakobson, R., Fant, G., & Halle, M. (1952). *Preliminaries to Speech Analysis. The Distinctive Features and their Correlates*. Cambridge, Massachusetts: MIT Press.
- Johannessen, J. (2020). *Talemålsendringer i Stavanger i dag. En sosiolingvistisk undersøkelse av yngre talere av stavangersk (Masteroppgave)*. Stavanger: Fakultetet for utdanningsvitenskap og humaniora, Universitetet i Stavanger.
- Johannessen, S. H. (1983). Om 'skjendisar' og 'chipsreiarar'. Bruken av sje-lyd og kje-lyd i bergensmålet. I H. Sandøy, *Talemål i Bergen* (ss. 5-28). Bergen: Nordisk institutt, Universitetet i Bergen.
- Kendall, T., & Fridland, V. (2021). *Sociophonetics*. UK: Cambridge University Press.
- Klungtveit, E. A. (2017). *Sandsmålet «i morgon»: en sosiolingvistisk studie av talemålet på Sand i Suldal (Masteroppgave)*. Stavanger: Institutt for kultur- og språkvitenskap ved det humanistiske fakultetet, Universitetet i Stavanger.
- Kristoffersen, G. (1998). Om palataler, men fra en fonologisk synsvinkel. I G. Akselberg, & J. Bondevik, *Ord etter ord. Heidersskrift til Oddvar Nes* (ss. 179-165). Bergen: Norsk bokreidingslag.
- Labov, W. (1971). The notion of 'system' in creole studies. I D. Hymes, *Pidginization and Creolization of Languages* (ss. 447-472). Cambridge: Cambridge University Press.
- Labov, W. (1972). *Sociolinguistic patterns*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Labov, W. (1994). *Principles of linguistic change: internal factors*. Massachusetts: Blackwell publishersinc.
- Labov, W. (2001). *Principles of linguistic change: social factors*. New York: Wiley-Blackwell.
- Lanza, E., & Skadberg, K. (2000). Sosiolingvistikk. I A. Sveen, H. G. Simonsen, & R. Theil, *Innføring i lingvistikk* (ss. 340-364). Oslo: Universitetsforlaget.
- Le Page, R., & Tabouret-Keller, A. (1985). *Acts of Identity: Creole-based approaches to language and ethnicity*. Cambridge: Cambridge university press.
- Lund, M. (2019). *Talemålsvariasjon på Vest-Karmøy*. Bergen: Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium, Universitetet i Bergen.

- Maudal, R. (2021). *Målet i Maudal: Ei sosiolingvistisk undersøkning av språksituasjonen i ei lita bygd i ei stor verd (Masteroppgave)*. Stavanger: Fakultetet for utdanningsvitenskap og humaniora.
- Mazzaro, N. (2022, april 19). The Effect of Language Contact on /tʃ/ Deaffrication in Spanish from the US–Mexico Borderland. *Languages*, 7(2), ss. 101-122.
- Mæhlum, B. (2002, desember 31). Hvor går vi - og hvorfor? Et forsøk på å trekke noen store linjer i utviklingen av norsk talemål. *Målbryting*(6), ss. 67-92.
- Mæhlum, B. (2007). *Konfrontasjoner. Når språk møtes*. Oslo: Novus.
- Mæhlum, B. (2009). Standardtalemål? Naturligvis! *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 27, ss. 7-26.
- Milroy, J. (1989). The concept of prestige in sociolinguistic argumentation. *York Papers in Linguistics*, 13, ss. 215-226.
- Milroy, L. (1980). *Language and social networks*. New York: John Wiley and Sons Ltd.
- Myhre, J. E. (2006). Byene som redskaper for samfunnsbygging og arenaer for modernisering. I K. Helle, F.-E. Eliassen, J. E. Myhre, & O. S. Stugu, *Norsk byhistorie - urbanisering gjennom 1300 år* (ss. 273-293). Oslo: Pax Forlag.
- Myhre, J. E. (2006). Tre generasjoners rivende byvekst. I K. Helle, F.-E. Eliassen, J. E. Myhre, & O. S. Stugu, *Norsk byhistorie - urbanisering gjennom 1300 år* (ss. 254-272). Oslo: Pax Forlag.
- Natvig, D., & Salmons, J. (2021). Connecting structure and variation in sound change. *Cadernos de Linguística*, 2(1), ss. 1-20.
- Nes, O. (1986). *Norsk dialektbibliografi*. Oslo: Novus.
- Neteland, R. (2013). Saudamålet i 1981. *Norsk lingvistisk tidsskrift*, 31, ss. 247-282.
- Nielsen, A. J. (2012, oktober). *Intonasjon i norsk som framandspråk - tyske studentars realisasjon av intonasjon i norsk*. Hentet fra Brage: <https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/bitstream/handle/11250/139411/Anne%20Jorunn%20Nielsen.pdf?sequence=1>
- Rasinger, S. M. (2010). Quantitative methods: Concepts, Frameworks and Issues. I L. Litosseliti, *Research Methods in Linguistics* (ss. 49-67). London: Continuum.
- Røyneland, U. (2001). Aldersavgrensing og ungdom som språkendringsagenter. *Målbryting*(5), ss. 85-112.
- Rogers, H. (2000). *The Sounds of Language: An Introduction to Phonetics*. UK: Taylor & Francis Group.
- Sagey, E. C. (1986). *The Representation of Features and Relations in Nonlinear Phonology*. Cambridge: MIT Press.

- Sakel, J., & Everett, D. L. (2012). *Linguistic fieldwork: a student guide*. New York: Cambridge University Press.
- Salmons, J. (2021). *Sound change*. UK: Edinburgh University Press Ltd.
- Sandøy, H. (1996). *Talemål*. Oslo: Novus.
- Sandøy, H. (2008). Språkendring. I B. Mæhlum, G. Akselberg, U. Røyneland, & H. Sandøy, *Språkmøte - innføring i sosiolingvistik* (ss. 195-219). Oslo: Cappelen damm akademisk.
- Sandøy, H. (2016). Språkendring. I H. Sandøy, *Norsk språkhistorie - mønster* (ss. 31-100). Oslo: Novus forlag.
- Skadberg, K. (1988). Språk og samfunn. I H. G. Simonsen, *Språkvitenskap: en elementær innføring* (ss. 211-224). Oslo: Universitetsforlaget.
- Skjekkeland, M. (1997). *Dei norske dialektane*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Statistisk sentralbyrå. (2021, oktober 22). *Statistisk sentralbyrå*. Hentet fra Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/kommunefakta/haugesund>
- Theil, R. (1991). *Fonetikk og fonologi: ei elementær innføring*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Theil, R. (2005). "Språkvariasjon". I K. E. Kristoffersen, H. G. Simonsen, & A. Sveen, *Språk. En grunnbok*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Thorsnæs, G., & Lauritzen, P. R. (2021, november 9). *Haugesund*. Hentet fra Store norske leksikon: <https://snl.no/Haugesund>
- Torp, A., & Vikør, L. S. (2016). *Hovuddrag i norsk språkhistorie*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Trudgill, P. (1986). *Dialects in contact*. New York: Basil Blackwell.
- van Dommelen, W. A. (2001). Teenagers' pronunciation of Norwegian /q/ and /j/. *Working Papers*, 49, ss. 22-25.
- van Dommelen, W. A. (2003, Desember). An acoustic analysis of Norwegian /ç/ and /j/ as spoken by young people. *Journal of the International Phonetic Association*, 33(2), ss. 131-141.
- Venås, K. (1982). *Mål og miljø: innføring i sosiolingvistik eller språksosiologi*. Oslo: Novus forlag.
- Vokaler. (2002, oktober 24). *NTNU*. Hentet fra NTNU: http://www.hf.ntnu.no/ipa/no/ipachart_no_vowels.html
- Weenink, D., & Boersma, P. (2022, januar 5). *Praat: doing phonetics by computer*. Hentet fra Phonetic Sciences, Amsterdam: <https://www.fon.hum.uva.nl/praat/>

Weinreich, U., Labov, W., & Herzog, M. (1968). *Empirical foundations for a theory of language change*. Texas: University of Texas Press.

NETTRESSURSER

Thorsnæs, G., & Lauritzen, P. R. (2021, november 9). *Haugesund*. Hentet fra Store norske leksikon: <https://snl.no/Haugesund>

Statistisk sentralbyrå. (2021, oktober 22). *Statistisk sentralbyrå*. Hentet fra Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/kommunefakta/haugesund>

Vil du delta i forskningsprosjektet ”Språkendring i Haugesund bymål ”?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å kartlegge dagens språksituasjon i Haugesund bymål I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

I denne studien vil jeg kartlegge om haugesundsdialekten er i fred med å endres. For å kunne se etter endringer i dialekten, har jeg et sammenligningsgrunnlag bestående av lydopptak av unge haugesundere født rundt 1970. Opptakene er fra midten av 1980-tallet. Dette vil gi meg muligheten til å se på endringer i dialekten hos haugesundere født flere tiår senere.

Ved å sammenligne dialekten over tid, vil jeg undersøke følgende forskningsspørsmål:

- Hvordan skjer språkendring?
- Hva påvirker språkendringen?
- For hvem skjer endringen?

Dette er altså et forskningsprosjekt som er en del av min mastergradsutdanning i nordisk språkvitenskap som ender opp i en lektorutdanning med norsk som hovedfag.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Universitetet i Stavanger er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Utvalget som er spurt om å delta i denne undersøkelsen, er personer som er oppvokst i Haugesund og snakker den tilhørende lokale dialekten. De er i en gitt aldersgruppe og deltar frivillig. Som deltaker er du ansett som en informant i dette prosjektet og du møter altså kriterier som stilles. Prosjektets omfang vil avhenge av deltakende informanter (mellom 10 og 99).

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du fyller ut et kort skjema med demografiske opplysninger, samt leser inn en kort tekst gitt av studenten som gjennomfører undersøkelsen. Det kan ta så lite som 10 minutter. Lydopptaket vil deretter bli registrert, lagret og analysert. Det vil også bli registrert personopplysninger om deg (alder og kjønn). Hvis mer informasjon om prosjektet er ønskelig, kan deltaker kontakte Lars Nesje eller David Natvig.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Hvis innhenting av lydopptak fra informanter gjøres på en skole i skoletiden, vil dette påvirke undervisningen for de deltakende elevene. Dette må avklares med skolen og ansvarlig lærer.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

Masterstudent Lars Nesje og veileder David Natvig vil være de eneste ved behandlingsansvarlig institusjon som har tilgang til opplysningene hentet inn i denne prosjektet. Navnet og kontaktopplysningene dine vil jeg/vi erstatte med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Dette for å beskytte ditt personvern.

Deltakerne i prosjektet vil ikke kunne identifiseres gjennom *det skriftlige arbeidet* som publiseres i endt masteroppgave, men *gjenkjenning av stemmer i lydopptakene vil være mulig*.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er juni 2022. Etter prosjektslutt destrueres listen med personopplysninger som kan kobles til lydopptakene.

Lydopptaket av deg vil bli lagret i en forskningsdatabase på internett kalt Fildepotet for LIA – Language Infrastructure made Accessible. Dette vil bidra til at andre forskere kan anvende disse opptakene til videre forskning om nødvendig.

Informasjon som lagres om deg, er som følger:

- Hvilken kommune du er oppvokst i og hvilken du bor i i dag
- Alder
- Kjønn

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Universitetet i Stavanger har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS – vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Universitetet i Stavanger ved masterstudent Lars Nesje: l.nesje@stud.uis.no og/eller David Natvig: david.a.natvig@iln.uio.no.
- Vårt personvernombud: personvernombud@uis.no.

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Forsker/veileder)

Lars Nesje

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Språkendring i Haugesund bymål», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i personlig intervju
- å delta i lydopptak
- at Lars Nesje kan gi opplysninger om meg til prosjektet
- at opplysninger om meg publiseres slik at jeg kan gjenkjennes i form av stemmegjenkjenning, alder og kjønn

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

VEDLEGG 2: SPØRRESKJEMA TIL INFORMANTER.

Dato:

Informantkode:

Navn:

Spørreskjema til «Språkendring i Haugesund»

- 1) Hva er din alder?

- 2) Hvilket kjønn er du?

- 3) Hvilken kommune er du oppvokst i?

- 4) Hvilken kommune bor du i i dag?

- 5) Har du lest og signert dokumentet «Informasjonsskriv til informanter»?

VEDLEGG 3: TEKSTENE TIL INFORMANTENE

Tekst til HTG

Haugesund er en kjempefin by, men det er ikke så mye å finne på, sammenlignet med større byer. Om du ikke er glad i fotball og heier på Djerv, kan du ta med en venn og gå på kino, eller kjøpe noe godt å spise på restaurant. Du kan spise kjøtt eller sild, som er haugesundsmaten nummer 1. Om dere har god kjemi, kan dere bli kjærester. Og kjærligheten kan være verdt å kjempe for, for kjærligheten veier flere kilo. Det skal ikke så mye til å vise at en er glad i noen. Et kyss på kinnet kan du tjene på. Men det er kjempekjedelig om den andre ikke er interessert, så husk mottoet: «Hopper du over bekken, må du ikke treffe veggen.»

Tekst til Haugaland

Haugesund er en kjempefin by, men det er ikke så mye å finne på, sammenlignet med større byer. Om du er glad i fotball og heie på Djerv, kan du stå på tribunen og heie på dem. Eller kanskje er det Sildajazz når du besøker byen. Da har du sjanse til å oppleve Haugesund på sitt aller beste, for da er det rene folkefesten i Haraldsgata. Eller så kan du ta med en venn og gå på kino eller spise noe godt på restaurant. Du kan spise kjøtt eller sild, som er haugesundsmaten nummer 1. Om dere har god kjemi, kan dere bli kjærester. Og den kan være verdt å kjempe for, for kjærligheten veier flere kilo. Det kan være bra å vise at en er glad i noen. Et kyss på kinnet kan du tjene på. Men det er trist om den andre ikke er interessert, så husk mottoet: «Hopper du over bekken, må du ikke treffe veggen.»

Vedlegg 4: Erklæring om tilgang til Talebanken

Talebanken

v/Ragnhild Lie Anderson
Nordisk, LLE
Boks 7805
5020 Bergen

BRUK AV TALEMÅLSMATERIALE FRÅ *TALEBANKEN* VED UIB

Underskrivne godkjenner:

- 1) at materialet eg har tilgang til i *Talebanken* (lyd, transkripsjon og koding), skal brukast berre til forskingsformål, ikkje kommersielle formål. I mitt tilfelle er formålet å gjennomføre eit prosjekt som skal
 presenterast i ei master-oppgåve/-avhandling med den foreløpige arbeidstittellen:
«Deaffrikatisering i Haugesund bymål»
med David Natvig ved UiS (institusjon) som rettleiar,
 presenterast i ein artikkel,
- 2) at eg ikkje har løyve til å kopiere ut noko av materialet utan at det skal brukast i det nemnde arbeidet,
- 3) at eg i presentasjonen av granskninga mi er pliktig til å følgje etiske retningslinjer om å behandle materiale og personopplysningar med respekt, dvs. at alle personar skal vere anonymisert, og at dei heller ikkje skal kunne gjenkjennast indirekte. Lydopptak skal ikkje brukast i f.eks. massemedium viss informantane lever enno, utan at ein har henta inn løyve frå informanten. Viss informantane ikkje lever, kan det vurderast annleis, men då må ein vise stor varsemnd og drøfte det med den ansvarlege for *Talebanken*. Det same gjeld ved større arrangement. I mindre avgrensa forsamlingar som seminar står ein friare til å bruke lyd,
- 4) at informasjon som gjeld politisk eller religiøs tilknytning, helse, legning eller liknande, er rekna som personsensitiv og skal ikkje formidlast vidare (jf. lov om behandling av personopplysningar §§ 2,8 og 11c).
- 5) at eg ikkje publiserer noko av resultatata frå arbeidet med talemålsmaterialet utan etter avtale med den ansvarlege for *Talebanken*, og at eg opplyser at arbeidet mitt byggjer på bruk av *Talebanken* og viser til orienteringa i <http://folk.uib.no/hnohs/Talebanken.html>.
- 6) at eg skal arbeide etter retningslinjene eg får frå *Talebanken*,
- 7) at eg ikkje må «låne bort» materiale eller det brukarnamnet og passordet eg får tildelt til *Talebanken*, til andre. Bruksløyvet gjeld berre fram til prosjektet mitt er ferdig, noko som er stipulert til juni 2022 og
- 8) at eg sender (elektronisk) kopi av oppgåva/avhandlinga/artikkelen til *Talebanken* når prosjektet er ferdig.

Namn: Lars Nesje

E-postadresse: l.nesje@stud.uib.no

Godkjent

Stavanger, 26/8-21

(stad, dato)

(underskrift)

NSD NORSK SENTER FOR FORSKNINGSDATA

Vurdering

Referansenummer

172219

Prosjektittel

Masteroppgave: Affrikater i Haugesund bymål.

Behandlingsansvarlig institusjon

Universitetet i Stavanger / Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora / Institutt for kultur- og språkvitenskap

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

David Natvig, david.a.natvig@uis.no, tlf: 96748363

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Lars Nesje, L.nesje@stud.uis.no, tlf: 41288538

Prosjektperiode

02.08.2021 - 30.06.2022

Vurdering (2)

12.10.2021 - Vurdert

Vi viser til endring registrert 01.10.2021. Vi kan ikke se at det er gjort noen oppdateringer i meldeskjemaet eller vedlegg som har innvirkning på NSD sin vurdering av hvordan personopplysninger behandles i prosjektet.

Les mer om hvilke endringer som skal registreres hos NSD før endringer meldes inn i fremtiden: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fyll-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema/>

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp underveis (hvert annet år) og ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet/pågår i tråd med den behandlingen som er dokumentert.

Lykke til videre med prosjektet!

Kontaktperson hos NSD: Tore A. K. Fjeldsbø

Tlf. Personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)

<https://meldeskjema.nsd.no/vurdering/60dc00a8-e4ce-42a1-a047-0cebd91a0277> 1/3

02.09.2021 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet den 02.09.2021 med vedlegg, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.

DEL PROSJEKTET MED PROSJEKTANSVARLIG (la stå ved studentprosjekt).

Det er obligatorisk for studenter å dele meldeskjemaet med prosjektansvarlig (veileder). Det gjøres ved å trykke på "Del prosjekt" i meldeskjemaet. Om prosjektansvarlig ikke svarer på invitasjonen innen en uke må han/hun inviteres på nytt.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 30.06.2022.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake. Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

NSD vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18) og dataportabilitet (art. 20).

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

Vi minner også om at dersom personopplysninger rettes, slettes eller begrenses, har behandlingsansvarlig plikt til å underrette mottakere (dvs. andre som har tilgang til opplysningene, her: felles behandlingsansvarlig), jf. art. 19.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fylle-ut->

<https://meldeskjema.nsd.no/vurdering/60dc00a8-e4ce-42a1-a047-0cebd91a0277> 2/3

04.05.2022, 09:53 Meldeskjema for behandling av personopplysninger [meldeskjema-for-personopplysninger/melde-
endringer-i-meldeskjema](#)

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Kontaktperson hos NSD: Tore Andre Kjetland Fjeldsbø Lykke til med prosjektet!

<https://meldeskjema.nsd.no/vurdering/60dc00a8-e4ce-42a1-a047-0cebd91a0277> 3/3

VEDLEGG 6: OVERSIKT OVER INFORMANTER, 1988- OG 2021-UNDERSØKELSEN.

Informanter 2021-undersøkelsen:

Informant:	Skole:	Kjønn:
Informant_01	HTG	Kvinne
Informant_02	HTG	Kvinne
Informant_03	HTG	Kvinne
Informant_04	HTG	Mann
Informant_05	HTG	Mann
Informant_07	HTG	Kvinne
Informant_08	HTG	Kvinne
Informant_10	HTG	Mann
Informant_11	HTG	Mann
Informant_12	HTG	Kvinne
Informant_13	HTG	Kvinne
Informant_15	HTG	Mann
Informant_16	HTG	Kvinne
Informant_17	HTG	Mann
Informant_18	HTG	Mann
Informant_20	HTG	Mann
Informant_21	Haugaland	Mann
Informant_22	Haugaland	Kvinne
Informant_23	Haugaland	Kvinne
Informant_24	Haugaland	Kvinne

Informanter 1988-undersøkelsen:

Informantkode (LIA):	Informantnummer:	Sosialgruppe/kjønn:	Kommentar:	Født:
haugesund_uib_25_1988_lia	K-0362	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe ?. Gut.		1971
haugesund_uib_17_1988_lia	K-0363	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Gut.		1971
haugesund_uib_02_1988_lia	K-0364	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Gut.		1971
haugesund_uib_03_1988_lia	K-0365	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Gut.		1971
haugesund_uib_04_1988_lia	K-0366	Ca. 30 min. opptak. sosialgruppe 1. Gut.		1971
haugesund_uib_05_1988_lia	K-0367	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Jente.		1971
haugesund_uib_06_1988_lia	K-0368	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Jente.		1971
haugesund_uib_07_1988_lia	K-0369	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Jente.		1971
haugesund_uib_08_1988_lia	K-0370	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Jente.		1971
haugesund_uib_09_1988_lia	K-0371	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 1. Jente.		1971
haugesund_uib_10_1988_lia	K-0372	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Gut.		1971
haugesund_uib_11_1988_lia	K-0373	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Gut.		1971
haugesund_uib_12_1988_lia	K-0374	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Gut.		1971
haugesund_uib_13_1988_lia	K-0375	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Gut.		1971
haugesund_uib_14_1988_lia	K-0376	Ca. 30 min. opptak. sosialgruppe 2. Gut.		1971
haugesund_uib_15_1988_lia	K-0377	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Jente.		1971
haugesund_uib_18_1988_lia	K-0378	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Jente.		1971
haugesund_uib_19_1988_lia	K-0379	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Jente.		1971
haugesund_uib_20_1988_lia	K-0380	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Jente. Bokmålsversjon		1971
haugesund_uib_21_1988_lia	K-0381	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Jente.		1971
haugesund_uib_22_1988_lia	K-0382	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Gut.		1971
haugesund_uib_23_1988_lia	K-0383	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Gut.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0629	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 2. Jente. Dialektversjon.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0384	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Gut.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0385	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Gut.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0386	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Gut.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0387	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Jente.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0388	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Jente.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0389	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Jente.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0390	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Jente.		1971
haugesund_uib_16_1988_lia	K-0391	Ca. 30 min. opptak. Sosialgruppe 3. Jente.		1971

Sort rute = ikke inkludert i datamaterialet.

VEDLEGG 7: REGISTRERINGER OG RESULTATER, 1988-UNDERSØKELSEN.

Informant:		Kjønn:	Født:												
K-0364		Mann	1971												
Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:	/ika/	/iç̥:a/	/iç̥a/	/iʃ̥a/		
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:							
0.52		1													
1.10		1													
1.39		1													
1.53		1													
2.05		1													
2.10		1													
4.00		1													
4.18		1													
6.15		1													
6.32		1													
6.40		1													
6.47		1													
6.55		1													
8.05		1													
9.10		1													
9.35		1													
9.54		1													
9.57		1													
10.06		1													
10.18		1													
10.21		1													
10.25		1													
11.03		1													
11.10		1													
11.50		1													
12.00		1													
13.04		1													
13.33		1													
13.39		1													
14.09		1													
14.40		1													
14.54		1													
15.10		1													
15.12		1													
15.23		1													
15.33		1													
16.10		1													
16.20		1													
16.45		1													
17.24		1													
18.39		1													
18.50		1													
19.00		1													
20.29		1													
20.49		1													
21.29		1													
21.40		1													
21.48		1													
22.22		1													
23.00		1													
23.11		1													
23.19		1													
23.33		1													
23.49		1													
Antall:	0	54	0	0	0	0	0	0	0						
										Antall:	0	50	0	0	

Informant:		Kjønn:	Alder:												
K-0365		Mann	Ukjent, VG1.												
Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:	/ika/	/iç̥:a/	/iç̥a/	/iʃ̥a/		
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:							
0.25		1													
1.10		1													
1.15		1													
1.21		1													
2.09		1													
2.18		1													
2.30		1													
3.31		1													
3.55		1													
4.23		1													
4.30		1													
5.05		1													
5.51		1													
5.57		1													
5.59		1													
6.18		1													
6.31		1													
7.29		1													
8.24		1													
8.31		1													
8.55		1													
9.42		1													
9.55		1													
9.58		1													
10.09		1													
10.20		1													
10.50		1													
10.55		1													
10.59		1													
11.23		1													
11.40		1													
12.11		1													
13.10		1													
13.20		1													
13.22		1													
14.10		1													
14.13		1													
14.16		1													

3.44	1							"Itche" Se kommentar.	1			
4.23		1								1		
4.30		1								1		
4.49		1								1		
4.53		1								1		
5.04		1								1		
5.16		1								1		
5.36		1								1		
5.45		1								1		
6.20		1								1		
6.36		1								1		
6.45		1								1		
7.24	1							"Itche". Se kommentar.	1			
7.30		1								1		
10.47	1							"Mye"			1	
11.06		1									1	
11.24	1							"Kjøpte"			1	
11.58		1								1		
12.02		1								1		
12.50	1							"Itche"	1			
13.14	1										1	
13.21	1										1	
13.33		1								1		
13.42		1									1	
14.19	1									1		
14.26		1									1	
14.29	1										1	
14.42		1									1	
15.13		1								1		
15.37	1							"Tjukt"			1	
15.40	1							"Tjukt"			1	
15.46								Se kommentar.	1			
15.54		1									1	
16.10	1										1	
16.47		1								1		
17.01		1								1		
17.07	1									1		
17.15	1							"Tjukt"			1	
17.48	1							"Tjukt"			1	
17.52		1								1		
17.57		1									1	
18.15	1									1		
18.55	1										1	
19.25	1									1		
19.39	1									1		
19.57		1								1		
20.01	1									1		
20.08		1									1	
20.30	1										1	
20.38		1									1	
20.53	1										1	
21.20	1										1	
21.54	1										1	
22.50	1										1	
23.21		1									1	
23.46		1								1		
23.55		1								1		
24.15		1									1	
24.50		1								1		
24.57		1									1	
25.33		1									1	
26.11		1									1	
26.24	1										1	
26.28	1										1	
26.44		1									1	
26.48	1										1	
Antall:	0	28	0	39	0	0	0	0				

Kommentar til H8: Denne er diskutabel. Frikativ eller affrikat. Det var ikke helt enkelt å høre. |

Kommentar til H20: Det kan se ut til at informanten skifter mellom affrikat og frikativ - inkonsekvens. Kan det ha noe med situasjonen å gjøre? Intervjuer har frikativ i sitt talemål. |

Kommentar til H39: Informanten bemerket selv at hun "knoter" (registrer varierer). |

Informant:		Kjønn:	Alder:												
K-0368		Kvinne	Ukjent. VG1.												
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv				Nekt.adv.:					
	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	/ika/	/ic̥pa/	/iqa/	/ifa/		
0.56		1													
1.02		1													
1.19									Uklar.			1			
1.23		1										1			
2.05		1										1			
2.12		1										1			
2.23		1										1			
2.26		1										1			
2.57		1							"Kjempe"			1			
3.03		1										1			
3.54		1							"Vet 'tche"			1			
4.04		1										1			
4.09		1										1			
4.18		1										1			
4.50		1							"Forskjellig". Se kommentar.				1		
5.06		1										1			
5.16		1										1			
5.50		1										1			
5.55		1											1		
6.11		1										1			
6.13		1							"Kjekkest"			1			
6.16		1							"Kjekt"			1			
6.43				1					"Ikkje"			1			
6.46		1										1			
7.12		1										1			
7.43		1										1			
7.50		1										1			
7.58		1										1			
8.04		1										1			
8.13		1										1			
8.19		1											1		

9.17	1					"Kjedelig"	1				
9.29	1						1				
9.33	1					"Tjue"	1				
9.36	1								1		
9.40	1						1				
9.45	1					"Kjekk"	1				
10.07		1				"Ikkje"	1				
10.22	1						1				
10.24	1					"Kjekk"	1				
10.26	1						1				
10.36	1					"Kjekke"	1				
11.20	1								1		
11.39		1					1				
12.03	1						1				
12.10	1						1				
12.15	1						1				
12.24	1						1				
12.49	1						1				
13.09	1						1				
13.14	1								1		
13.22		1				"Ikkje"	1				
13.53	1					"Kjørt"	1				
13.56	1					"Kjørt"	1				
14.24	1						1				
14.29	1						1				
14.34	1					"Kjenner"	1				
14.35	1						1				
14.38	1						1				
14.46	1						1				
15.07	1						1				
15.18	1					"Kjenner"	1				
15.34	1								1		
15.47		1					1				
15.59	1						1				
16.06	1								1		
16.12	1								1		
16.26	1						1				
16.48	1					"Tjener"	1				
17.27	1					"Fortjent" Se kommentar.			1		
17.32	1					"Tjener"	1				
17.50	1						1				
18.10	1						1				
18.21	1						1				
18.26	1						1				
18.28	1					"Sjansse" Se kommentar.			1		
18.29	1						1				
19.14	1						1				
19.16	1						1				
19.56		1				"Ikkje"	Antall: 0	71	8	0	
20.33	1										
21.04	1										
21.25		1				"Tror kje"					
21.30		1				"Tror kje"					
21.39	1										
21.48	1										
22.00	1										
22.03	1										
22.13	1										
22.46	1										
22.52	1										
22.58	1					"Tror tche"					
23.27	1					"Kjærlighet"					
23.47	1										
24.08	1										
24.24	1										
24.27	1										
Antall:	0	89	0	8	0	0	0	0	0		

Kommentar til H20: Her vil jeg forvente palatal affrikat i innlyd, men det var noe uklart.

Kommentar til H75: Palatal affrikat i framlyd av sammensatt ord av 'je-':

Kommentar til H81: Palatal affrikat i framlyd av 'je-': Interessant.

Informant:		Kjønn:	Alder:										
K-0369		Kvinne	17 år. VG2.										
Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/ic̥ɥa/	/içə/	/iʃə/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
0.20			1								1		
0.25			1									1	
0.28			1									1	
0.36						1						1	
0.56						1						1	
1.00						1					1		
1.40						1						1	
1.55			1										1
2.04			1										1
2.22			1								1		
2.25			1								1		
2.30			1								1		
2.41						1						1	
2.50						1						1	
3.14						1						1	
3.23			1								1		
3.32			1										1
3.39			1										1
4.16			1								1		
4.41			1								1		
4.52			1								1		
5.02			1								1		
5.19			1								1		
5.38			1										1
6.05			1										1
6.54						1					1		
6.59						1					1		
7.01			1								1		
7.04			1									1	
7.06			1								1		
7.28			1										1
8.08			1										1

8.16					1					1				
8.24					1					1				
8.55		1										1		
9.14		1								1				
9.15		1								1				
9.35					1					1				
9.44		1								1				
10.01		1										1		
10.25		1										1		
10.44		1								"Tjukt"	1	1		
10.52					1							1		
11.00		1									1	1		
11.40		1								"Tjukt"		1		
11.48											1			
12.04					1						1			
12.26		1									1			
12.32		1									1			
12.34		1									1			
12.42		1									1			
12.57					1							1		
13.16					1						1			
13.23		1									1			
13.29					1						1			
13.55		1									1			
14.08		1								"Tjue"	1			
14.19		1									1			
15.05		1								"Kjenner"	Antall: 0	39	19	0
15.19		1												
15.40		1												
16.40		1												
17.02										"Mye" Se kommentar.				
17.04		1												
17.16		1												
17.32		1												
17.48					1									
18.22		1												
18.25		1												
18.35		1												
19.00		1												
19.12		1												
19.20		1												
Antall:		0	53	0	18	0	0	0	0	0				

Kommentar til H51: Sitat informanten: "Eg snakke itche heilt sánn grautamál. Eg snakke sánn vanligt." |

Kommentar til H68: Informanten sier "nye". Her ville jeg forventet "motche". |

Informant: Kjønn: Alder:

Stemt:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.ad v.:	/ikə/	/içç̥ə/	/içə/	/tʃə/	
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:						
0.20		1												
1.43					1				"Kjekt"				1	
1.59					1								1	
2.00		1							"Kjekke ste"				1	
2.20					1								1	
3.17					1								1	
3.22					1								1	
4.21					1								1	
4.33					1								1	
5.43					1								1	
5.58					1								1	
6.20					1								1	
6.40					1						1		1	
6.44		1							"Ikke"				1	
7.32					1								1	
8.00					1								1	
8.03		1							"Kjøpe"		1		1	
8.22					1						1		1	
9.10		1											1	
9.16		1											1	
9.24					1								1	
9.52					1						1		1	
10.01					1						1		1	
10.26		1											1	
10.31		1									1		1	
10.36					1						1		1	
10.55		1									1		1	
11.03		1											1	
11.12		1									1		1	
11.39					1						1		1	
12.08		1											1	
12.17		1											1	
12.38		1							"Tjukt"				1	
13.22					1						1		1	
13.29					1						1		1	
14.02					1						1		1	
14.19		1											1	
14.37		1											1	
15.11		1											1	
15.18					1						1		1	
15.52					1								1	
16.33					1								1	
16.46		1									1		1	
17.07					1								1	
17.31					1						1		1	
17.41		1									1		1	
17.58		1							"Fortjen er"				1	
18.18					1								1	
18.15		1							"Tjene"				1	
18.42		1									1		1	
19.24		1											1	
19.39					1								1	
19.52					1								1	
Antall:		0			18					0		18	33	0

20.11				1									
20.45		1											
20.52				1									
21.40		1										"Kjenne r"	
21.41					1								
Antall:	0	25	0	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Helhetskommentar: Informanten er nokså konsekvent i sin bruk av palatal frikativ i nektingsadverbiale, men kan likevel slå over til palatal affrikat i samme ord når hun blir engasjert. Det er også en mulig tendens til at hun modererer seg selv i starten av intervjuet, men at hun "slipper seg mer løs" etter hvert. I andre ord er bruken av palatal affrikat konsekvent.

Informant: Kjønn: Alder:

Tid:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/iç̣:a/	/iç̣a/	/ifa/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
K-0371	Kvinne	Ukjent.	VG1										
1.08		1											
2.25		1											
2.44		1											
2.50		1											
3.31													"Kjekt"
3.35		1											
3.57		1											"Kjedeli g"
4.03		1											"Kjekt"
4.18		1											
4.40		1											"Kjekke re"
4.51		1											
5.18		1											
5.26		1											
5.42		1											
6.13		1											
6.57		1											
7.07		1											
7.28		1											
7.54		1											"Kjekt"
9.20		1											"Kjente"
9.30		1											
10.22		1											
10.36		1											
11.34		1											"Kjemp efin"
11.50													"Djervhus" Se kommentar.
12.14		1											
12.53		1											
12.56		1											
13.06		1											
14.20		1											"Kjente"
14.25		1											
14.33		1											"ikke kjenner"
15.38		1											"kikker"
16.02		1											
16.08		1											
16.45		1											
16.47		1											
17.01		1											
17.20		1											
17.20													Se kommentar.
19.05		1											
19.12		1											
19.33		1							Antall:	0	41	0	0
20.05		1											"Kikket "
20.07		1											
20.11		1											
20.48		1											
20.57		1											
21.27		1											"Kjent"
21.40		1											"Tjue"
21.48		1											"Kjent"
22.00		1											
22.29		1											
23.32		1											
23.40		1											
24.03		1											
25.10		1											
Antall:	0	55	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Kommentar til H30: Stemt palatal affrikat?! Dette må sjekkes nærmere i Praat!

Kommentar til H45: Informanten forteller at foreldrene snakker riksmål hjemme, og at hun også snakker dette hjemme. Da er det spesielt interessant å se på hennes distribusjon av palatale affrikater, som er ganske høy, sammenlignet med andre informanter.

Informant: Kjønn: Alder:

Tid:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/iç̣:a/	/iç̣a/	/ifa/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
K-0372	Mann	Ukjent.	VG1										
0.42		1											
1.22		1											
1.45		1											
2.30		1											
2.41		1											"Språkkyndige"
2.51		1											
3.05		1											"Kjedelig"
3.25		1											
3.35		1											
3.40		1											
3.58		1											
4.53		1											
5.00		1											
5.15		1											
5.38		1											
5.46		1											

6.03	1						1
6.22	1					"sjanse" Se kommentar.	1
8.24	1						1
9.03	1					"Kino" Der kom den	1
9.18	1					"Kjempefin"	1
9.27	1					"Kino" Der kom den	1
9.35	1						1
9.45	1					"Tjue"	1
10.09	1						1
10.47	1					"Sjanse"	1
11.09	1						1
11.39		1					1
11.41		1					1
11.50		1					1
12.04	1					"Kjøre"	1
12.18	1						1
12.58		1					1
13.29	1						1
13.50	1						1
13.55	1						1
14.05	1						1
14.13	1						1
14.42		1					1
14.50	1						1
14.51	1						1
15.05	1						1
15.18	1						1
16.26	1						1
16.33		1					1
16.39		1					1
17.29		1					1
17.34	1						1
17.43	1						1
17.53		1					1
18.09	1						1
18.38	1					"Tjue"	1
18.46	1						1
18.53	1						1
19.02	1						1
20.07	1					Antall:	0
20.10	1						46
20.45	1						9
21.02	1						0
21.10	1					"Kilde"	
21.20	1					"Kilde"	
21.34	1						
21.39	1						
21.48	1						
22.12	1					"Rundkjøring"	
22.21	1						
22.56		1					
22.58	1						
23.09	1						
Antall:	0	59	0	10	0	0	0

Kommentar til H23: Informanten sier "sjanse" med palatal affrikat. Dette har jeg hørt før, men jeg forstår ikke hvorfor dette fonemet opptrer her, og ikke i ord som "sjel".

Informant:	Kjønn:	Alder:													
			Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv	Nekt.adv.:		/ikə/	/iç̥:ə/	/içə/	/ijə/			
K-0373	Mann	Ukjent. VG2	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
Tid:															
0.36			1						"Kjedelig"			1			
0.50			1						"Tja"			1			
1.07			1						"Kjedelig"			1			
1.28			1						"Kjedelig"		1				
1.37			1									1			
1.53			1									1			
1.58			1						"Førstegangstjeneste"				1		
2.19			1									1			
3.20			1					1	"Ikke" (Plosiv)				1		
3.32			1									1			
3.58			1									1			
4.08			1						"Tjener"			1			
4.26			1									1			
4.37			1									1			
4.49			1									1			
4.59			1									1			
5.18			1						"Kjøre"			1			
5.28			1						"Kjeder"			1			
6.32			1									1			
7.36			1									1			
8.05			1									1			
9.27			1									1			
9.49			1									1			
9.54			1									1			
10.18			1									1			
11.58			1									1			
12.18			1									1			
13.30			1						"Tjener"			1			
13.32			1									1			
13.59			1									1			
14.09			1									1			
14.18			1									1			
14.36			1									1			
15.09			1									1			
15.19			1									1			
15.41			1									1			
15.47			1						"Gatekjøkken"				1		
15.59			1									1			
16.06			1									1			
16.11			1									1			
16.50			1									1			
17.25			1									1			
17.35			1									1			
17.58			1									1			
17.59			1						"Kjenner"			1			
18.01			1									1			
Antall:									1			44		0	0

18.05	1									
18.40	1									
19.11	1							"Kjenner"		
19.32	1									
20.00	1							"Kirken"		
20.34	1									
20.44	1									
20.46	1							"Kjenner"		
21.09	1									
22.25	1									
22.40	1									
24.31	1							"Kjenne"		
24.57	1									
25.11	1							"Kjøre"		
25.21	1							"Kjøre"		
25.28	1									
Antall:	0	61	0	0	0	0	0	0	0	1

Informant:	Kjønn:	Alder:												
K-0374	Mann	Ukjent. VG2												
	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv							
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Nekt.adv.:	/ika/	/içç̥ə/	/içə/	/iʃə/	
0.16		1							"Kjemi"		1			
0.44		1							"Kjemi"		1			
1.44		1							"Østkysten"		1			
2.01		1							"Ikke"		1			
2.42		1									1			
3.00		1									1			
3.05		1									1			
4.11		1									1			
4.21		1									1			
4.46		1							"Kjente"		1			
4.54		1									1			
5.34		1							"Kino" Se kommentar.		1			
6.00		1							"Tjue"		1			
6.02		1							"Treogtjue"		1			
6.30		1									1			
6.34		1							"Kjøre"		1			
6.48		1									1			
7.32		1									1			
8.22		1									1			
8.30		1							"Kysten"		1			
9.23		1									1			
9.51		1									1			
9.59		1							"Arbeidsfortjeneste"		1			
10.17		1									1			
10.43		1									1			
10.55		1							"Mye"		1			
11.31		1									1			
11.56		1										1		
12.00		1									1			
12.12		1							"Kjekt"		1			
12.18		1									1			
13.08		1									1			
13.08		1							"Mye"		1			
13.51		1									1			
14.00		1									1			
14.25		1									1			
14.26		1									1			
14.47		1									1			
14.51		1							"Kjenner"		1			
14.58		1									1			
15.13		1									1			
15.57		1			1				"Ikke" Utydelig.		1			
16.18		1							"Mye"		1			
16.53		1									1			
17.12		1									1			
17.56		1									1			
18.04		1							"Mye"		1			
18.08		1									1			
18.44		1							"Fortjener"	Antall:	0	47	1	0
19.00		1									1			
19.13		1									1			
19.25		1									1			
19.50		1									1			
20.38		1									1			
20.14		1							"Tjue"		1			
21.29		1							"Tjue"		1			
21.29		1									1			
21.41		1									1			
22.29		1									1			
23.26		1							Se kommentar.		1			
23.31		1									1			
23.46		1									1			
24.01		1									1			
24.09		1									1			
24.41		1									1			
24.58		1									1			
25.12		1									1			
25.19		1									1			
25.44		1							"Mye"		1			
Antall:	0	67	0	1	0	0	0	0						

Kommentar til H17: Informanten sier "kino". Her forventer jeg palatal affrikat, men det var noe utydelig om det er affrikat eller frikativ. Må analyseres i Praat.

Kommentar til H65: Informanten modererer/reter på seg selv. Først sier han "menner" og reter derett det til "menn, heter det kanskje".

Informant:	Kjønn:	Alder:											
K-0375	Mann	Ukjent. VG2											
	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv						
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Nekt.adv.:	/ika/	/içç̥ə/	/içə/	/iʃə/
0.44		1							"Ikke"		1		
0.57		1									1		
1.01		1							"Kjemi"		1		
									"		1		

1.18	1								1			
2.00	1								1			
2.13	1						"Tjue"		1			
2.26	1								1			
2.56	1								1			
3.08	1						"Kjede lig"		1			
3.38	1								1			
3.54	1						"Tjene "		1			
4.02	1								1			
6.28	1								1			
6.30	1						"Kjøre "		1			
7.03	1								1			
9.15	1								1			
9.48	1								1			
10.39	1								1			
11.08	1								1			
11.21	1								1			
11.23	1						"Øvelseskjøre"			1		
11.33	1						"Kjøre "		1			
11.51	1						"Tjener "		1			
11.53	1								1			
12.08	1								1			
12.37	1								1			
12.59	1								1			
13.01	1						"Kjenn er"		1			
14.00	1								1			
14.09	1								1			
14.49	1								1			
15.03	1								1			
15.15	1								1			
16.16	1								1			
16.25	1								1			
16.36	1								1			
16.48	1								1			
16.50	1								1			
17.30	1								1			
17.54	1								1			
18.02	1								1			
19.02	1								1			
19.19	1								1			
19.42	1								1			
19.58	1								1			
20.01	1								1			
20.14	1							Antall:	0	45	0	0
20.22	1											
20.32	1											
20.44	1						"Glattkjøring"					
20.53	1											
21.07	1											
21.10	1											
21.21	1						"Chile"					
21.28	1						"Chile"					
21.51	1											
22.10	1											
22.18	1						"militærtjeneste"					
Antall:	0	58	0	0	0	0	0	0	0			

Helsetkommentar: Informanten har gjennomført affrikatisering av palatale fonemer: 'kj-', 'tj-', 'ch-', er alle representert. Legg også merke til informantens bruk av plosiver i framlyd, da disse virker noe overaspirete. Det er absolutt en tanke vert å merke seg.

Informant: Kjønn Alder:

∴

K-0376

Mann Ukjent. VG3?

Tid:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ikə/	/iççə/	/içə/	/tʃə/
	Stemt	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
0.44		1							"Ikke"		1		
1.44		1									1		
2.09		1									1		
2.29		1									1		
3.43		1							"Kjenner "		1		
4.40		1									1		
5.07		1									1		
5.13		1									1		
5.41		1							"Hard kjerne"			1	
6.04		1									1		
6.17		1									1		
6.23		1									1		
6.29		1									1		
9.43		1									1		
10.22		1									1		
10.32		1									1		
10.46		1									1		
11.17		1									1		
11.38		1									1		
11.44		1									1		
11.47		1							"Kjøpekraften"			1	
12.07		1							"Kjøpekraft"			1	
12.19		1									1		
14.13		1							"Kirka"		1		
14.22		1						Antall:	0	24	0	0	
14.29		1											
14.38		1											
16.38		1											
17.58		1											
Antall:	0	29	0	0	0	0	0	0	0				

Helsetkommentar: Informanten snakker noe seint, men er velartikulert og bruker god variasjon i språket, så det blir ikke så mye markører i dette intervjuet. Men; informanten er konskvent i sin bruk av affrikater.

Informant:	Kjønn:	Alder:														
K-0377	Kvinne	17 VG1?	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/iç̣:ə/	/iça/	/ifa/	
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:						
0.01		1									"Kjemiingeniør"		1			
0.32		1									"Kjemi"				1	
1.02		1									"ikke"		1			
2.05				1									1			
3.07		1													1	
3.29		1									"Kino"		1			
3.54		1													1	
4.05		1									"Tjue"				1	
4.20				1									1			
4.45		1													1	
4.53				1											1	
5.05				1											1	
5.16		1													1	
5.41				1											1	
5.49		1									"Kirken"				1	
6.27				1									1			
6.43				1											1	
7.12				1											1	
7.15				1											1	
7.35				1											1	
7.46		1													1	
7.50				1									1			
8.00				1											1	
8.09				1											1	
8.16				1											1	
8.38				1											1	
9.10		1													1	
9.12				1											1	
9.29				1									1			
9.41				1									1			
10.06				1									1			
10.10				1											1	
10.33				1											1	
11.03		1													1	
11.12		1													1	
11.44		1													1	
11.58				1											1	
12.04				1											1	
13.01				1											1	
13.09		1									"Kjent"		1			
13.12		1									"Kjenner"				1	
13.38				1											1	
13.53				1											1	
13.58				1											1	
14.16				1											1	
14.28				1											1	
15.20		1													1	
15.26				1											1	
15.39				1									1			
16.47				1									1			
16.50				1											1	
17.21				1									1			
17.28				1											1	
17.37				1											1	
17.41				1											1	
17.55		1													1	
17.58		1													1	
18.06				1											1	
18.18		1													1	
18.26				1											1	
18.41				1											1	
18.47				1											1	
19.05				1											1	
19.17				1											1	
19.20				1											1	
19.41				1											1	
19.45				1											1	
19.52		1									"Tjener"				1	
20.06				1								Antall:	0	14	54	0
21.31		1									"Tjene"					
21.48		1									"Tjener"					
21.55				1												
22.10				1												
22.44				1												
22.57				1												
23.03				1												
23.10				1												
23.25		1									"Kjenner"					
23.30				1												
Antall:	0	25	0	54	0	0	0	0	0							

Helhetskommentar: Informanten er konsekvent i bruken av affrikater i alle ord utenom nektingsadverbialet, hvor hun blander.

Informant	Kjønn:	Alder:													
K-0629	Kvinne	Ukjent. VG3	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/iç̣:ə/	/iça/	/ifa/
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
1.08				1							"va'kje"			1	
											"				
1.14		1											1		
1.21		1											1		
1.35		1											1		
2.29		1									"Kjekt"		1		
3.45		1											1		
3.46		1												1	
3.56				1										1	
4.23				1									1		
5.02		1									"Kjedel ig"		1		

5.27	1							"Kjedel ig"	1					
5.55	1								1					
5.57	1							"Kjekk est"	1					
6.06	1							"Kjekk est"	1					
7.44	1								1					
7.45	1							"Mye"	1					
8.11	1								1					
8.54	1								1					
9.18	1								1					
9.38	1								1					
9.54	1								1					
10.09	1								1					
10.20	1							"Kvinnforkjempere"	1	1				
10.34	1								1					
10.36	1								1					
10.44	1								1					
11.09	1								1					
11.14	1								1					
11.34	1								1					
11.41	1								1					
11.44	1								1					
12.05	1								1					
13.04	1								1					
13.16	1								1					
13.25	1								1					
13.52	1								1					
13.57	1								1					
14.42	1								1					
14.44	1							"Kjenn er"	1	1				
14.48	1								1					
15.20	1								1					
15.21	1								1					
15.26	1								1					
15.44	1								1					
15.50	1								1					
15.56	1								1					
16.24			1						1					
16.26	1							Antall:	0	43	4	0		
17.03	1													
17.10	1													
17.54	1							"Kjedel ig"						
17.56	1													
18.28	1													
19.26	1													
19.56	1													
20.30	1													
Antall:	0	52	0	4	0	0	0	0						

Helsetskommentar: Informanten forteller i starten av intervjuet at hun snakker to dialekter - østnorsk og haugesundsk. Hun er altså bidialektal, men dette merkes ikke på måten hun snakker haugesundsk. Informanten veksler litt mellom "ikkje" og "itsje", noe som er helt forventet, sett i lys av de foregående opptakene.

Informant: Kjønn: Alder:

Tid:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/iç̥:ə/	/içə/	/iʃə/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
K-0363	Mann	Ukjent	VG2										
0.16		1						"Ikke"			1		
0.20		1									1		
0.22		1									1		
0.36		1						"Kjemi"			1		
0.44		1						"Kjekt"			1		
0.49		1						"Kjente"			1		
0.51		1									1		
1.02		1						"Kjente"			1		
1.10		1									1		
1.14		1									1		
1.19		1									1		
1.37		1									1		
1.50		1									1		
2.10		1									1		
2.14		1									1		
2.42		1									1		
2.52		1									1		
4.33		1									1		
4.46		1									1		
4.51		1									1		
5.09		1									1		
5.21		1									1		
5.45		1									1		
5.53		1									1		
6.10		1									1		
6.16		1									1		
6.43		1									1		
7.06		1						"Kjenner"			1		
8.02		1									1		
8.10		1									1		
8.30		1									1		
8.47		1									1		
8.52		1									1		
8.57		1									1		
9.48		1						"Kjente"			1		
10.00		1									1		
10.18		1									1		
10.22		1									1		
10.28		1									1		
10.30		1									1		
11.11		1									1		
11.19		1						"Kjenner"			1		
11.21		1									1		
11.27		1						"Kjenner"			1		
11.40		1									1		
12.03		1									1		
12.18		1									1		
12.33		1									1		

12.55	1										"Tjukk"	1
13.05	1											1
13.14	1											1
13.37	1										"Tjene"	1
13.40	1											1
13.54	1											1
14.05	1											1
14.41	1											1
14.50	1											1
15.19	1											1
15.30	1											1
17.36	1											1
17.43	1											1
17.48	1											1
18.27	1											1
18.30	1											1
18.45	1											1
19.06	1											1
19.11	1											1
19.26	1											1
19.35	1											1
19.44	1											1
19.48	1											1
19.54	1											1
20.03	1											1
20.32	1											1
20.37	1										Antall:	0 74 0 0
20.44	1											
20.52	1											
21.02	1											
21.10	1											
21.21	1											
21.45	1											
22.28	1											
22.33	1											
22.38	1											
Antall:	0	84	0	0	0	0	0	0	0			

Helsettskommentar: Informanten har absolut gjennomført affrikatisering av palatale fonemer. |

Informant:	Kjønn:	Alder:											
K-0378	Kvinne	Ukjent. VG2											
	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv						
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Nekt.adv.:	/ika/	/ic̥ə/	/içə/	/iʃə/
Tid:													
0.19		1							"Ikke"		1		
0.34		1									1		
1.06		1									1		
1.08		1									1		
1.20		1									1		
1.23		1									1		
1.30		1									1		
1.33		1									1		
2.30		1									1		
3.19		1											1
4.07		1							"Menneskekjenner"				1
4.17		1											1
4.40			1						"Tjene"				1
5.07			1						"ikkje"				1
5.45			1										1
5.57			1								1		
6.03			1										1
6.24		1							"Tjene"				1
6.30		1							"kiosk"				1
6.54		1											1
7.30			1										1
7.50			1								1		
7.58			1										1
8.03		1							"Kjent"				1
8.11			1										1
8.18			1										1
8.33		1											1
8.40			1										1
8.48			1										1
8.57			1								1		
9.03			1								1		1
9.48			1										1
10.18			1										1
10.33			1										1
10.53		1											1
11.05			1								1		
11.32		1							"Kjent"				1
11.41			1										1
11.51			1								1		
12.12			1										1
12.53		1							"Tjukt"				1
13.15			1										1
13.21		1											1
14.05		1											1
14.12			1								1		
14.15		1											1
14.27			1										1
14.40		1											1
14.41		1											1
14.56		1											1
15.29			1										1
15.37		1											1
15.39		1							"Kjenne"				1
15.41		1							"Kjenne"				1
16.44			1										1
16.57			1								1		
17.07			1										1
17.28			1										1
17.29			1										1
17.42			1								1		
17.50									"Mye"				1
18.01			1								1		
18.20			1										1
18.24		1											1

18.33			1					1	
18.38	1							1	
18.38	1							1	
18.55			1					1	
19.04			1					1	
19.36			1					1	
19.42	1							1	
19.49			1					1	
20.10	1							1	
20.16	1							1	
20.30	1							1	
21.21	1							1	
21.47	1							1	
22.01	1							1	
22.16	1							1	
22.40	1							1	
22.45	1							1	
22.58	1							1	
23.29			1					1	
23.39			1					1	
Antall:	0	43	0	40	0	0	0	0	0

Helhetskommentar: Informanten varierer i bruken av nektingsadverbialet mellom "ikkje" og "ttsje". Dette er forventet. Hun forteller også at hun snakker riksmål og haugesundsk. |

Informant: Kjønn: Alder:

K-0379

Kvinne 18 år. VG2

Tid:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/içç:ə/	/iça/	/iʃə/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
0.09		1							"Kjemi"				
0.16		1							"Vet'tsje"				
0.30		1							"Ingeniør"				
0.45		1							"Ikke"				
0.58		1											
1.02		1							"Kjedelig"				
1.04		1											
1.30		1							"Kjemi"				
1.36		1											
1.53		1							"Kjedelig"				
2.00		1											
2.42		1							"Kjekk"				
2.49		1							"Kjekt"				
3.33		1											
3.37		1											
3.46		1											
3.52		1											
3.56		1											
4.04		1											
4.10		1											
4.16		1											
4.34		1											
4.38		1											
6.01		1											
6.30		1											
6.42		1											
7.22		1											1
7.22									"Mye" Se kommentar.				1
7.23		1							"Kjenskap"				
7.27		1							"Kjenskap"				
7.30		1											
8.13		1											
8.22		1											
9.02		1											
9.07		1											
9.23				1									
9.25				1									
10.41		1											
11.19		1											
11.30		1											
11.42		1											
13.48		1							"Kirka"				
15.37		1											
15.58		1											
16.01		1										1	
16.08		1											
16.32		1											
16.44		1										1	
16.48		1											
17.07		1											
17.43		1							"Kjekkere"				
17.46		1											
18.38		1											
18.45		1											
19.15		1											
19.19		1											
19.28				1					"ikkje"				
20.00		1											
20.02		1											
20.22				1									
20.34		1											
20.36		1											
21.11		1							"Tjent"				
21.27		1											
21.33		1											
21.46		1											
21.55		1											
Antall:	0	62	0	4	0	0	0	0					

Kommentar til H33: Informanten sier "mye" slik som det står skrevet. |

Helhetskommentar: Informanten har stort sett gjennomført affrikatisering av palatale fonemer, men det er noe variasjon i nektingsadverbialet. Kan dette forklares internspråklig? |

Informant: Kjønn: Alder:

K-0381

Kvinne Ukjent. VG3

Tid.	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/içç:ə/	/içə/	/iʃə/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
0.34		1							"Ikke"			1	
0.43		1										1	
1.07				1					"Ikke"				1
1.34		1							"Kjekk"			1	
1.47		1							"Kjedelig"			1	
1.53		1							"Kjedelig"			1	
2.09		1							"Kjedelig"			1	
2.31		1							"Kjedelig"				1
2.41		1										1	
2.50		1										1	
3.10		1										1	
3.43		1										1	
4.03				1								1	
4.20		1							"Kjempeflott"			1	
5.30		1										1	
5.33		1											1
5.57		1							"Kjempekjekt"			1	
6.02									"Djerv" Se kommentar.			1	
6.03		1										1	
6.30		1										1	
6.40		1										1	
7.11		1										1	
8.20		1										1	
8.47				1								1	
9.03		1										1	
9.31		1							"Kjempefint"			1	
9.59		1										1	
10.09		1										1	
10.17		1										1	
11.24		1										1	
11.48		1										1	
12.39		1										1	
12.49		1										1	
12.54		1										1	
12.55		1										1	
13.04		1										1	
13.16		1										1	
13.47		1										1	
14.02		1										1	
14.10		1										1	
14.15		1										1	
14.25		1										1	
14.32		1										1	
14.45		1										1	
14.46		1										1	
14.57									"Djerv"			1	
15.03									"Djerv"			1	
15.19		1										1	
15.23		1							"Steike"			1	
15.30		1							"Djerv"			1	
15.43		1							"Sjansen"			1	
15.50		1										1	
15.55		1										1	
15.58		1											1
16.15		1											1
16.23		1										1	
16.30		1										1	
17.26		1										1	
17.53		1										1	
18.01		1										1	
18.05		1										1	
18.13		1										1	
18.18		1										1	
18.38		1										1	
18.56		1										1	
19.10		1										1	
19.18		1										1	
19.46		1										1	
19.56				1								1	
20.21		1										1	
20.35		1							"Kjekk"			1	
20.40		1										1	
21.28		1										1	
21.38		1										1	
21.43		1										1	
22.01		1										1	
22.28		1										1	
22.40		1							Antall:	0	72	4	0
22.45		1										1	
22.57		1										1	
23.03		1										1	
23.32		1										1	
23.56		1										1	
24.02		1										1	
24.11		1										1	
24.17		1										1	
24.30		1										1	
24.37		1										1	
25.02		1										1	
25.13		1										1	
25.23		1										1	
25.58		1										1	
Antall:	0	84	0	4	0	0	0	0					

Kommentar til H26: Informanten sier at hun spilte fotball på laget "Djerv". Dette er et interessant ord/navn, fordi det ligner på stemt palatal affrikat.

Informant:	Kjønn:	Alder:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/içç:ə/	/içə/	/iʃə/
K-0382	Mann	Ukjent. VG1	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
Tid:															
0.17				1									1		
0.32				1									1		
1.13				1									1		
1.23				1									1		
1.36				1									1		
2.22				1									1		

2.40	1	"Kjemi"	1				
2.43	1	"Kjemi"	1				
2.50	1		1				
3.07	1		1				
3.16	1		1				
3.17	1	"Kjekt"	1				
4.30	1	"Tjene"	1				
4.36	1		1				
4.52	1		1				
5.05	1	"Kjekt"	1				
5.55	1		1				
6.07	1	"Kjekt"	1				
6.17	1		1				
6.22		"Djerv"	1				
6.24		"Djerv"	1				
6.34		"Djerv"	1				
7.09	1		1				
7.12	1	"Kjekk"	1				
7.21	1		1				
7.27	1		1				
7.39	1		1				
8.04	1		1				
8.27	1		1				
8.36	1		1				
9.06	1		1				
9.15	1	"Tjukt"	1				
10.07	1		1				
11.18	1		1				
12.12	1		1				
12.16	1		1				
12.55	1	"Tjene"	1				
13.26	1	"Tjene"	1				
14.01	1		1				
14.03	1	"Kjorte"	1				
14.42	1	"Tjene"	1	Antall:	0	40	0
14.47	1	"Tjene"	1				0
15.03	1		1				
15.08	1		1				
15.21	1	"Kjenne"	1				
15.37	1		1				
16.15	1		1				
16.44	1		1				
16.46	1		1				
16.53	1		1				
17.12	1		1				
17.27	1	"Kjenner"	1				
17.28	1		1				
17.40	1		1				
17.56	1		1				
18.43	1		1				
18.56	1		1				
18.58	1		1				
19.25	1	"Kjenner"	1				
19.51	1		1				
20.02	1		1				
Antall:	0	58	0	0	0	0	0

Helhetskommentar: Informanten har gjennomført affrikatisering av palatale fonemer. Han har også stemt affrikatisert 'dj'-uttalelse.

Informant:	Kjønn:	Alder:													
K-0383	Mann	Ukjent. VG2?	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/iç̥ːə/	/iça/	/iʃə/
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
0.35		1									"Ikke"		1		
1.13		1											1		
1.20											"Kjemi"				
1.32		1											1		
1.38		1											1		
2.23		1											1		
2.47		1											1		
2.58		1											1		
3.28		1									"Kjøre"		1		
3.50		1									"Fortjener"		1		
3.52		1											1		
4.02		1											1		
4.07		1											1		
4.12		1											1		
4.39		1											1		
6.13		1											1		
6.50		1											1		
7.29		1									"Kjøre"		1		
7.35		1											1		
7.52		1											1		
8.24		1											1		
8.49		1											1		
9.01		1											1		
9.12		1											1		
9.18		1											1		
9.24		1											1		
9.30		1											1		
9.36		1											1		
9.54		1											1		
10.16		1											1		
10.31		1											1		
10.33		1											1		
10.41		1											1		
11.21		1											1		
11.26		1									"Kjellerbod"		1		
11.41		1									"Kjenner"		1		
11.58		1											1		
12.03		1											1		
12.12		1											1		
12.46		1											1		
12.48		1											1		
13.11		1											1		
13.17		1									"Kjedelig"		1		
13.33		1									"Kjøre"		1		
13.48		1											1		

13.50	1												1	
14.02	1												1	
14.27	1												1	
14.32	1										"Kjorte"		1	
14.45	1												1	
15.10	1												1	
16.10	1										"Tjue"		1	
16.15	1												1	
17.06	1												1	
17.13	1												1	
17.15	1												1	
17.21	1												1	
17.25	1												1	
17.42	1												1	
19.11	1												1	
19.36	1												1	
20.16	1												1	
20.21	1												1	
20.36	1												1	
20.49	1												1	
20.56	1												1	
21.15	1												1	
21.50	1												1	
22.01	1												1	
22.06	1												1	
22.46	1												1	
23.04	1												1	
23.11	1												1	
23.25	1												1	
23.33	1												1	
23.42	1												1	
24.09	1												1	
Antall:	0	77	0	0	0	0	0	0	0	0	0	67	0	0

Helhetskommentar: Informanten har fullstendig gjennomført affrikatisering av palatale fonemer.

Informant:	Kjønn:	Alder:													
K-0384	Mann	Ukjent.	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/ic̥ç̥ə/	/içə/	/iʃə/
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
0.23		1									"ikke"			1	
0.46		1												1	
0.57		1												1	
1.20		1												1	
1.40		1												1	
1.41											"mye"			1	
1.49											"mye"			1	
2.19		1												1	
2.39											"fortjener"			1	
2.49		1												1	
3.38		1												1	
4.53		1												1	
5.00		1												1	
5.27		1												1	
5.40		1												1	
6.11		1												1	
6.14		1												1	
6.27		1												1	
7.02		1												1	
7.17		1												1	
8.22		1												1	
8.35		1												1	
8.37		1												1	
8.54		1												1	
9.00		1												1	
9.12		1												1	
9.35		1												1	
10.24		1									"kjønn"			1	
10.46		1												1	
10.57		1												1	
11.04		1									"tjent"			1	
11.35		1												1	
11.46		1												1	
12.33		1												1	
12.43		1												1	
12.44		1												1	
13.12		1												1	
14.17		1									"kjeekt"			1	
14.23		1												1	
14.32		1												1	
15.57		1									"kjørte"			1	
16.05		1									"kjørte"			1	
16.12		1									"kjørte"			1	
16.20		1									"kjeekt"			1	
16.41		1												1	
17.21		1												1	
17.52		1									"tjener"			1	
Antall:	0	45	0	0	0	0	0	0	0	0		0	36	0	0

Kommentar til opptak: Det er nokså dårlig lyd på opptaket, så det er ikke alt som blir sagt som er tydelig for tolkning.

Informant	Kjønn	Alder:													
K-0362	Mann	Ukjent. VG3	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/ic̥ç̥ə/	/içə/	/iʃə/
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
1.19		1									"Ikke"			1	
2.33		1												1	
3.25		1												1	
3.43						1					"Ikkje"			1	
4.17						1								1	
5.11						1								1	
5.26		1											1		
6.57								1			"Tjueåring" Se kommentar.			1	
7.01						1								1	
7.15						1								1	

14.39	1									"kjøpte"	1				
14.43	1											1			
15.04	1											1			
15.16	1											1			
15.23	1											1			
15.28	1											1			
15.45	1											1			
16.17	1									Antall:	0	48	0	0	
16.44	1														
16.50	1														
17.26	1														
17.53	1									"förtjente"					
17.56	1									"kjenne"					
18.24	1														
19.03	1									"kjort"					
19.22	1														
19.28	1														
19.43	1														
20.24	1														
21.10	1														
21.20	1														
21.28	1														
Antall:	0	63	0	0	0	0	0	0	0						

Informant:	Kjønn:	Alder:	Mann	Ukjent.	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ikə/	/içç:ə/	/içə/	/ifə/	
					Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:						
K-0386																		
Tid:																		
4.29				1									"ikke"			1		
4.45				1											1			
5.23				1											1			
6.56				1											1			
7.20				1											1			
8.02				1											1			
8.10				1									"kjeder"		1			
8.39				1									"kino"		1			
9.03				1											1			
9.14				1									"kjekkere"		1			
9.23				1									"kjekkere"		1			
9.42				1											1			
10.18				1									"kjedelig"		1			
11.32				1											1			
12.12				1											1			
12.18				1											1			
12.58				1											1			
14.15				1											1			
14.19				1											1			
15.30				1											1			
17.58				1											1			
18.38				1											1			
18.50				1											1			
19.20				1											1			
19.52				1											1			
20.08				1											1			
20.50				1									Antall:	0	26	0	0	
21.08				1														
21.16				1														
21.53				1														
24.00				1														
Antall:	0	31	0	0	0	0	0	0	0									

Kommentar: det er veldig dårlig lyd på opptaket.

Informant:	Kjønn:	Alder:	Kvinne	Ukjent.	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ikə/	/içç:ə/	/içə/	/ifə/	
					Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:						
K-0387																		
Tid:																		
0.44				1											1			
0.52				1											1			
1.27				1											1			
2.15				1											1			
2.21				1									"tjueårene"		1			
2.50				1											1			
3.16				1											1			
3.27				1											1			
3.54				1									"tjueårs"		1			
4.32				1									"mye" (affrikat)			1		
5.09				1											1			
5.21				1											1			
5.28				1											1			
5.33				1											1			
5.54				1											1			
6.01				1											1			
6.09				1											1			
6.56				1											1			
7.05				1											1			
7.11				1											1			
7.56				1											1			
8.06				1									"kjedeligst"		1			
8.16				1									"kjedeligst"		1			
8.29				1									"kjekkest"		1			
8.43				1											1			
9.15				1											1			
10.40				1											1			
10.49				1											1			
10.52				1											1			
11.01				1											1			
11.09				1											1			
11.15				1									"tjukt"		1			
11.17				1									"tjukkere"		1			
11.29				1											1			
11.35				1											1			
12.09				1											1			
12.11				1											1			

12.30	1									1				
13.08	1													
13.54	1							"kikke"			1			
14.24	1													
14.31	1													
14.39	1													
14.52	1													
15.20	1													
15.40	1													
15.42	1							"mye" (affrikat)					1	
15.45	1													
15.57	1													
16.08	1													
16.10	1													
16.27	1							"mye" (affrikat)					1	
17.42	1													
17.58	1													
18.26	1													
18.42	1							"tjent"	Antall:	0	54	0	0	
19.11	1													
19.20	1													
19.53	1													
19.56	1													
20.01	1													
20.34	1													
20.36	1													
20.44	1													
20.57	1													
21.12	1							"kjenner"						
21.50	1													
Antall:	0	67	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Informant:	Kjønn:	Alder:														
K-0388	Kvinne	Ukjent.	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/icc̟̞ə/	/ičə/	/ifə/	
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:						
0.36		1									"ikke"					
1.31		1														
2.54		1														
3.01				1							"kjent"					
3.36		1														
4.02		1														
4.10		1														
4.15		1														
4.27		1														
5.21		1														
5.27		1														
5.31		1														
5.47		1														
5.54		1														
6.11		1														
6.13		1														
6.23		1														
6.47		1														
6.49		1														
7.50		1														
8.04		1														
8.52		1														
8.57		1														
9.06		1														
9.12		1														
9.32		1														
9.40		1														
10.22		1														
11.05		1														
11.38		1														
12.15		1														
12.53		1														
13.05		1														
14.48		1														
14.51		1														
15.05		1														
15.37		1														
15.55		1														
16.17		1														
16.25		1														
16.33		1														
16.40		1														
16.49		1														
16.59		1														
17.33		1														
18.01		1														
18.13		1														
Antall:	0	46	0	1	0	0	0	0	0	0		Antall:	0	46	0	0

Kommentar: Informanten bruker affrikat-uttale, men det er få ord som kan knyttes til dette. "kjent" med ustemt palatal frikativ var overraskende. Informanten bruker også en del ustemt dental frikativ i ord som "sjøl" og "sjelden".

Informant:	Kjønn:	Alder:													
K-0389	Kvinne	Ukjent.	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/icc̟̞ə/	/ičə/	/ifə/
Tid:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
1.35		1									"ikke"				
2.08		1													
2.11		1													
2.59		1									"kjekkeste"				
3.27		1									"kjoretimer"				
4.43		1													
4.51		1													
5.31		1													
5.55		1													
5.56		1													
6.04		1									"kjenner"				
6.23		1													

21.21	1									
21.36		1								"ikke"
21.53	1									"kjekkere"
23.01	1									"kjærligheten"
23.33	1									
Antall:	0	57	0	5	0	0	0	0	0	

Kommentar til 18, 19 og 20: Informanten sier "får du'kje" og jeg mistenker at affrikaten blir borte i denne sammensmeltingen.

Informant:	Kjønn:		Alder:		Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nekt.adv.:	/ika/	/ic̥ə/	/içə/	/iʃə/	
	K-0391	Kvinne	Ukjent.			Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:						Ustemt:
Tid:																		
0.30													"kjekt"					1
0.48													"ikke"					1
1.09																		1
1.13													"kjekt"					1
1.37																		1
1.45																		1
1.52																		1
1.53													"kjedelig"					1
2.15																		1
2.18													"kjent"					1
2.52													"kjekt"					1
4.14																		1
4.51																		1
5.03																		1
5.17																		1
6.09													"kjenner"					1
6.20																		1
6.46																		1
6.49																		1
7.15																		1
7.27																		1
7.35																		1
8.33																		1
8.51																		1
9.02													"kjør"					1
9.26																		1
9.32																		1
9.47																		1
10.50													"kjempedårlig"					1
11.14																		1
11.46																		1
11.50																		1
12.36													"kjedelig"					1
13.00																		1
13.17																		1
13.42													"kjekt"					1
13.53																		1
13.56																		1
14.33																		1
14.56																		1
15.39																		1
15.50																		1
16.22																		1
16.29													"kjenner"	Antall:	0	43	0	0
16.55																		1
17.38													"kjempemye"					1
17.48																		1
17.50													"kjente"					1
18.08																		1
18.28																		1
19.15																		1
20.04																		1
20.48																		1
20.54																		1
20.55													"kjenne"					1
21.11													"kjekt"					1
21.22																		1
21.28																		1
Antall:	0	58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						0

VEDLEGG 8: REGISTRERINGER OG RESULTATER, TEKSTLESING, 2021-UNDERSØKELSEN.

Informant:		Kjønn:	Født:												
Informant_01		Kvinne	2003												
Tid (minutt):	Stemt:	Ustemt:	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:	/ika/	/ic̥ca/	/ija/	/iça/	
			Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:							
	1									"Kjempe"	1				
	1									"Ikke"			1		
										"Mye"		1			
							1			"Ikke"		1			
										"Djerv"		1			
	1									"Kino"	Antall:	0	4	1	0
										"Kjøpe"					
	1						1			"Kjøtt"					
	1									"Kjemi"					
	1									"Kjæresten"					
	1									"Kjærligheten"					
	1									"Kjempe"					
	1									"Kjærligheten"					
	1						1			"Kilo"					
	1									"ikke"					
	1									"Mye"					
	1									"Kyss"					
	1									"Kinnet"					
	1									"Tjene"					
	1									"Kjempe"					
	1									"Kjedelig"					
	1									"Ikke"					
									1	"Bekken"					
									1	"Ikke"					
Antall:	0	17	0	0	0	0	3	1	1	"Veggen"					

Informant:		Kjønn:	Født:												
Informant_02		Kvinne	2003												
Tid (minutt):	Stemt:	Ustemt:	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:	/ika/	/ic̥ca/	/ija/	/iça/	
			Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:							
	1									"Kjempe"	1				
	1									"Ikke"		1			
										"Mye"		1			
	1									"Ikke"		1			
										"Djerv"	1				
	1									"Kino"	Antall:	1	4	0	0
	1									"Kjøpe"					
	1									"Kjøtt"					
	1									"Kjemi"					
	1									"Kjæresten"					
	1									"Kjærligheten"					
	1									"Kjempe"					
	1									"Kjærligheten"					
	1									"Kilo"					
	1									"ikke"					
	1									"Mye"					
	1									"Kyss"					
	1									"Kinnet"					
	1									"Tjene"					
	1									"Kjempe"					
	1									"Kjedelig"					
	1									"Ikke"					
									1	"Bekken"					
									1	"Ikke"					
Antall:	0	19	0	0	0	0	0	1	2	"Veggen"					

Informant:		Kjønn:	Født:												
Informant_03		Kvinne	2003												
Tid (minutt):	Stemt:	Ustemt:	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:	/ika/	/ic̥ca/	/ija/	/iça/	
			Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:							
	1									"Kjempe"	1				
									1	"Ikke"		1			
										"Mye"		1			
									1	"Ikke"		1			
										"Djerv"		1			
	1									"Kino"	Antall:	3	2	0	0
	1									"Kjøpe"					
	1									"Kjøtt"					
	1									"Kjemi"					
	1									"Kjæresten"					
	1									"Kjærligheten"					
	1									"Kjempe"					
	1									"Kjærligheten"					
	1									"Kilo"					
	1									"ikke"					
	1									"Mye"					
	1									"Kyss"					
	1									"Kinnet"					
	1									"Tjene"					
	1									"Kjempe"					
	1									"Kjedelig"					
									1	"Ikke"					
									1	"Bekken"					
	1									"Ikke"					
Antall:	0	17	0	0	0	0	0	1	4	"Veggen"					

Informant:		Kjønn:	Født:											
Informant_04		Mann	2003											
	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv										

Tid (minutt):	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Nektingsadverbial:	/ika/	/ic̥çə/	/iʃə/	/içə/
		1							"Kjempe"	1			
								1	"Ikke"		1		
									"Mye"		1		
		1							"Ikke"	1			
									"Djerv"	1			
		1							"Kino"				
		1							Antall:	3	2	0	0
		1							"Kjøpe"				
		1							"Kjøtt"				
		1							"Kjemi"				
		1							"Kjæresten"				
		1							"Kjærligheten"				
		1							"Kjempe"				
		1							"Kjærligheten"				
		1							"Kilo"				
		1							"ikke"				
		1							"Mye"				
		1							"Kyss"				
		1							"Kinnet"				
		1							"Tjene"				
		1							"Kjempe"				
						1			"Kjedelig"				
								1	"Ikke"				
								1	"Bekken"				
								1	"Ikke"				
								1	"Veggen"				
Antall:	0	16	0	0	0	1	1	4					

Informant:	Kjønn:	Født:											
Informant_05	Mann	2003											
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv	Nektingsadverbial:	/ika/	/ic̥çə/	/iʃə/	/içə/				
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
		1							"Kjempe"	1			
								1	"Ikke"	1			
									"Mye"	1			
						1			"Ikke"	1			
									"Djerv"	1			
		1							"Kino"				
		1							Antall:	0			
		1								3			
		1								2			
		1								0			
		1							"Kjøpe"				
		1							"Kjøtt"				
		1							"Kjemi"				
		1							"Kjæresten"				
		1							"Kjærligheten"				
		1							"Kjempe"				
		1							"Kjærligheten"				
		1							"Kilo"				
		1							"ikke"				
		1							"Mye"				
		1							"Kyss"				
		1							"Kinnet"				
		1							"Tjene"				
		1							"Kjempe"				
		1							"Kjedelig"				
		1							"Ikke"				
		1							"Bekken"				
		1							"Ikke"				
		1							"Veggen"				
Antall:	0	18	0	0	0	2	1	1					

Informant:	Kjønn:	Født:											
Informant_07	Kvinne	2003											
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv	Nektingsadverbial:	/ika/	/ic̥çə/	/iʃə/	/içə/				
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:					
		1							"Kjempe"	1			
								1	"Ikke"	1			
									"Mye"	1			
								1	"Ikke"	1			
									"Djerv"	1			
		1							"Kino"				
		1							Antall:	5			
		1								0			
		1								0			
		1								0			
		1							"Kjøpe"				
		1							"Kjøtt"				
		1							"Kjemi"				
		1							"Kjæresten"				
		1							"Kjærligheten"				
		1							"Kjempe"				
		1							"Kjærligheten"				
		1							"Kilo"				
								1	"ikke"				
		1							"Mye"				
		1							"Kyss"				
		1							"Kinnet"				
		1							"Tjene"				
		1							"Kjempe"				
		1							"Kjedelig"				
								1	"Ikke"				
								1	"Bekken"				
								1	"Ikke"				
								1	"Veggen"				
Antall:	0	14	0	0	0	0	1	6					

Informant:	Kjønn:	Født:								
Informant_08	Kvinne	2003								
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv	Nektingsadverbial:	/ika/	/ic̥çə/	/iʃə/	/içə/	
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:		
		1							"Kjempe"	1
								1	"Ikke"	1
									"Mye"	1
								1	"Ikke"	1
									"Djerv"	1
		1							"Kino"	
									Antall:	5
										0
										0
										0

	1								"Kilo"
	1								"ikke"
									"Mye"
	1								"Kyss"
	1								"Kinnet"
	1								"Tjene"
	1								"Kjempe"
	1								"Kjedelig"
	1								"Ikke"
							1		"Bekken"
	1								"Ikke"
								1	"Veggen"
Antall:	0	19	0	0	0	1	1	1	

Informant:	Kjønn:	Født:								
Informant_13	Kvinne	2003								
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv						
	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Nektingsadverbial:	/ika/	/içə/	/ifa/	/içə/	
	1				"Kjempe"		1			
	1				"Ikke"		1			
					"Mye"			1		
	1				"Ikke"		1			
	1				"Djerv"		1			
	1				"Kino"	Antall:	0	4	1	0
	1				"Kjøpe"					
	1				"Kjøtt"					
	1				"Kjemi"					
	1				"Kjæresten"					
	1				"Kjærligheten"					
	1				"Kjempe"					
	1				"Kjærligheten"					
					"Kilo"					
					"ikke"					
					"Mye"					
	1				"Kyss"					
	1				"Kinnet"					
	1				"Tjene"					
	1				"Kjempe"					
	1				"Kjedelig"					
					"Ikke"					
					"Bekken"					
	1				"Ikke"					
					"Veggen"					
Antall:	0	19	0	0	0	1	1	1		

Informant:	Kjønn:	Født:								
Informant_15	Mann	2003								
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv						
	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Nektingsadverbial:	/ika/	/içə/	/ifa/	/içə/	
	1				"Kjempe"		1			
					"Ikke"		1			
					"Mye"		1			
					"Ikke"		1			
	1				"Djerv"		1			
	1				"Kino"	Antall:	5	0	0	0
	1				"Kjøpe"					
	1				"Kjøtt"					
	1				"Kjemi"					
	1				"Kjæresten"					
	1				"Kjærligheten"					
	1				"Kjempe"					
	1				"Kjærligheten"					
					"Kilo"					
					"ikke"					
					"Mye"					
	1				"Kyss"					
	1				"Kinnet"					
	1				"Tjene"					
	1				"Kjempe"					
	1				"Kjedelig"					
					"Ikke"					
					"Bekken"					
					"Ikke"					
					"Veggen"					
Antall:	0	15	0	0	0	0	1	6		

Informant:	Kjønn:	Født:								
Informant_16	Kvinne	2003								
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv						
	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Stemt: Ustemt:	Nektingsadverbial:	/ika/	/içə/	/ifa/	/içə/	
	1				"Kjempe"		1			
	1				"Ikke"		1			
					"Mye"		1			
	1				"Ikke"		1			
	1				"Djerv"		1			
	1				"Kino"	Antall:	0	5	0	0
	1				"Kjøpe"					
	1				"Kjøtt"					
	1				"Kjemi"					
	1				"Kjæresten"					
	1				"Kjærligheten"					
	1				"Kjempe"					
					"Kjærligheten"					
	1				"Kilo"					
	1				"ikke"					
					"Mye"					
	1				"Kyss"					
	1				"Kinnet"					
	1				"Tjene"					
	1				"Kjempe"					

		1								"Kjedelig"
		1								"Ikke"
								1		"Bekken"
		1								"Ikke"
								1		"Veggen"
Antall:	0	19	0	0	0	1	1	1		

Informant:	Kjønn:	Født:												
Informant 17	Mann	2003												
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv										
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Nektingsadverbial:	/ikə/	/ic̥ə/	/ijə/	/içə/	
	1								"Kjempe"		1			
	1								"Ikke"		1			
									"Mye"		1			
	1								"Ikke"		1			
									"Djerv"	1				
	1								"Kino"					
	1								"Kjøpe"	Antall:	1	4	0	0
	1								"Kjøtt"					
	1								"Kjemi"					
	1								"Kjæresten"					
	1								"Kjærligheten"					
	1								"Kjempe"					
	1								"Kjærligheten"					
	1								"Kilo"					
	1								"ikke"					
	1								"Mye"					
	1								"Kyss"					
	1								"Kinnnet"					
	1								"Tjene"					
	1								"Kjempe"					
	1								"Kjedelig"					
								1	"Ikke"					
								1	"Bekken"					
	1								"Ikke"					
								1	"Veggen"					
Antall:	0	20	0	0	0	0	0	1	2					

Informant:	Kjønn:	Født:												
Informant 18	Mann	2003												
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv										
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Nektingsadverbial:	/ikə/	/ic̥ə/	/ijə/	/içə/	
	1								"Kjempe"		1			
	1								"Ikke"		1			
									"Mye"		1			
	1								"Ikke"		1			
									"Djerv"	1				
	1								"Kino"	Antall:	0	5	0	0
	1								"Kjøpe"					
	1								"Kjøtt"					
	1								"Kjemi"					
	1								"Kjæresten"					
	1								"Kjærligheten"					
	1								"Kjempe"					
	1								"Kjærligheten"					
	1								"Kilo"					
	1								"ikke"					
	1								"Mye"					
	1								"Kyss"					
	1								"Kinnnet"					
	1								"Tjene"					
	1								"Kjempe"					
	1								"Kjedelig"					
								1	"Ikke"					
								1	"Bekken"					
	1								"Ikke"					
								1	"Veggen"					
Antall:	0	20	0	0	0	0	0	1	1					

Informant:	Kjønn:	Født:												
Informant 20	Mann	2003												
Tid (minutt):	Palatal affrikat:	Palatal frikativ:	Postalveolar frikativ:	Velar plosiv										
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Nektingsadverbial:	/ikə/	/ic̥ə/	/ijə/	/içə/	
	1								"Kjempe"		1			
	1								"Ikke"		1			
									"Mye"		1			
	1								"Ikke"		1			
									"Djerv"	1				
	1								"Kino"	Antall:	1	4	0	0
	1								"Kjøpe"					
	1								"Kjøtt"					
	1								"Kjemi"					
	1								"Kjæresten"					
	1								"Kjærligheten"					
	1								"Kjempe"					
	1								"Kjærligheten"					
								1	"Kilo"					
	1								"ikke"					
	1								"Mye"					
	1								"Kyss"					
	1								"Kinnnet"					
	1								"Tjene"					
	1								"Kjempe"					
	1								"Kjedelig"					
								1	"Ikke"					
								1	"Bekken"					
	1								"Ikke"					
								1	"Veggen"					
Antall:	0	18	0	0	0	1	1	2						

Informant:		Kjønn:	Født:																		
Informant_21		Mann	2003																		
Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:		/ika/	/içə/	/ifa/	/iça/							
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:											
		1																			
		1																			
Antall:	0	17	0	0	0	0	0	1	1												

Informant:		Kjønn:	Født:																		
Informant_22		Kvinne	2003																		
Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:		/ika/	/içə/	/ifa/	/iça/							
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:											
		1																			
		1																			
		1																			
Antall:	0	15	0	0	0	1	1	2													

Kommentar: Informanten hopper over et "ikke". |

Informant:		Kjønn:	Født:																		
Informant_23		Kvinne	2003																		
Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:		/ika/	/içə/	/ifa/	/iça/							
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:											
		1																			
Antall:	0	13	0	0	0	1	1	3													

Kommentar: Informanten hopper over et "ikke". |

Informant:		Kjønn:	Født:																		
Informant_24		Kvinne	2003																		
Tid (minutt):	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Nektingsadverbial:		/ika/	/içə/	/ifa/	/iça/							
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:											
		1																			
Antall:																					

Kvinne	1								"kirken"
Mann	1								"kirken"
Mann	1								"kirken"
Kvinne						1			"ikke"
Mann	1								"ikke"
Kvinne	1								"ikke"
Kvinne	1								"tjue"
Mann	1								"ikke"
Mann	1								"ikke"
Kvinne	1								"ikke"
Kvinne	1								"ikke"
Mann	1								"ikke"
Mann	1								"tjue"
Kvinne	1								"ikke"
Kvinne	1								"ikke"
Kvinne	1								"tjukkere"
Kvinne	1							1	"ikke"
Antall:	0	91	0	0	0	1	0	7	

Informantgruppe 02 | Antall informanter: 5.

Kjønn:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Ord:	Nektingsadverbial:	'ikke'	'itkje'	'isje'	/içə/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:						
Kvinne	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"kjøre"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"kjent"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"kjeft"					1
Kvinne	1								"kjenner"					1
Kvinne	1								"kjenner"					1
Mann	1								"kjenner"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"kjenner"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"kjenner"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"kjeft"					1
Kvinne	1								"kjeft"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"kjøre"					1
Kvinne	1								"kjekkere"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"kjoretur"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Mann	1								"Djerv"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"Djerv"					1
Kvinne	1								"kjeft"					1
Mann	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"kjenner"					1
Mann	1								"ikke"					1
Mann	1								"kjenner"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"Djerv"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1
Mann	1								"ikke"					1
Kvinne	1								"ikke"					1

Kvinne	1								"ikke"	Antall:	0	81	3
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Kvinne	1								"kjipt"				
Kvinne	1								"kjedelig"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Kvinne	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"kjenner"				
Mann	1								"ikke"				
Kvinne	1								"ikke"				
Kvinne	1								"kirken"				
Mann	1								"kirken"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Kvinne	1								"kjempe"				
Kvinne	1								"kjempe"				
Kvinne	1								"kirkene"				
Kvinne	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Kvinne	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Mann	1								"ikke"				
Kvinne	1								"ikke"				
Kvinne	1								"ikke"				
Mann	1								"kjempe"				
Kvinne	1								"ikke"				
Kvinne	1								"kjempe"				
Antall:	0	113	0	0	0	0	3	0	0				

Informantgruppe_03 | Antall informanter: 4.

Kjønn:	Palatal affrikat:		Palatal frikativ:		Postalveolar frikativ:		Velar plosiv		Ord:	Nektingsadverbial:	'ikke'	'itkje'	'isje'	/içə/
	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:	Stemt:	Ustemt:						
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"Kjekke"			1		
Mann		1							"kjedelige"			1		
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"			1		
Kvinne							1		"ikke"				1	
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"				1	
Kvinne							1		"ikke"				1	
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"				1	
Mann		1							"tjener"			1		
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"				1	
Kvinne							1		"ikke"				1	
Kvinne							1		"ikke"				1	
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"		1			
Mann		1							"ikke"				1	
Kvinne							1		"ikke"		1			
Kvinne		1							"ikke"			1		
Kvinne		1							"kjott"			1		
Mann		1							"ikke"			1		
Kvinne							1		"ikke"			1		
Mann		1							"ikke"			1		
Mann		1							"kino"		1			
Kvinne		1							"kino"	Antall:	8	28	0	0
Mann		1							"ikke"					
Mann		1							"ikke"					
Mann		1							"ikke"					
Mann		1							"kjeft"					
Mann		1							"kjipt"					
Mann		1							"ikke"					
Mann		1							"kjeft"					
Kvinne							1		"ikke"					
Antall:	0	37	0	0	0	0	0	0	8					

Kommentar til lydopptaker: Det er veldig dårlig lyd på to av fire informanter. Her er det ikke mulig å tyde hva de sier, så resultatet er basert på de resterende to informantene med god lyd kvalitet.